

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af lovforslag nr. L 124: Forslag til lov om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 27/2 2002. Første behandling 15/3 2002. Betænkning 17/4 2002. Første del af anden behandling 2/5 2002. Anden del af anden behandling 23/5 2002. Ændringsforslag nr. 1 af 24/5 2002 til tredje behandling af Ole Sohn (SF)).

Der var stillet 1 ændringsforslag af Ole Sohn (SF).

Formanden:

Som konsekvens af, at lovforslag nr. L 128 er blevet henvist til fornyet udvalgsbehandling, foreslår jeg, at også denne sags behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Sagens videre behandling stilles herefter i bero, og lovforslaget går til fornyet behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.31

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Spørgsmål til ministre.

Spørgetiden

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal meddele, at det af hr. Jesper Langballe under nr. 19 på dagsordenen opførte spørgsmål til kirkeministeren, spm. nr. S 2249, efter ønske fra spørgeren er taget tilbage. Spørgsmålet er hermed bortfaldet.

Spm. nr. S 2147

1) Til statsministeren af:

Klaus Hækkerup (S):

»Giver europaminister Bertel Haarder udtryk for regeringens opfattelse, når han til EU-inter-netnyhedsbrevet EU-Observer om de fire forbehold udtaler, at »Vi kan ikke gennemføre en folkeafstemning, før vi ved, hvordan en ny traktat ser ud«, og dermed afviser, at der bliver en folkeafstemning inden for de næste fire år?«

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Svaret er meget klart. Regeringen har ikke lagt sig fast på nogen tidsplan for afholdelse af folkeafstemninger. Som alle ved, er det regeringens klare ønske, at forbeholdene skal væk, men det nytter ikke noget, at man kommer rendende fra politisk side med et krav om folkeafstemninger i tide og utide. Det skaber ikke forståelse, men udvider afstanden mellem politikere og befolkning. Her og nu er der ikke brug for en datodebat, men for en substansdebat.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil gerne spørge statsministeren, hvordan europaministerens udtalelse så skal forstås. Hvis der ikke er brug for en datodebat, men en substansdebat, hvorfor melder regeringen så ud gennem sin europaminister og siger, at der ikke kan gennemføres en folkeafstemning, før vi ved, hvordan den nye traktat ser ud?

Er det europaministeren, der tegner regeringens politik, eller er det statsministeren, der tegner regeringens politik?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Med al respekt for spørgeren kan det ikke stilles op på den måde, for det er ikke et enten-eller. Der er ingen uenighed i regeringen. Det fremgår

også af regeringsprogrammet. Regeringen har ikke lagt sig fast på nogen dato for en folkeafstemning.

Jeg kan sådan set kun føje til, hvad jeg tidligere har sagt, at jeg jo flere gange har understreget, at der skal gå en rum tid, før der kan afholdes en folkeafstemning. Det er et meget præcist udtryk, som til gengæld heller ikke indeholder nogen bestemt dato for, hvornår en folkeafstemning eller flere folkeafstemninger med rimelighed kan ventes.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes ikke, statsministeren svarer på mit spørgsmål. Europaministeren siger: Vi kan ikke gennemføre en folkeafstemning, før vi ved, hvordan en ny traktat ser ud. Det vil sige, at der vil gå en fire års tid, førend der kan gennemføres en folkeafstemning. Dermed er der jo ikke sagt noget om en dato; der er bare sagt noget om den tidligste dato. Statsministeren siger så: Vi har ikke lagt os fast på en dato. Det er jo ikke at svare på spørgsmålet.

Spørgsmålet er: Er regeringen enig med europaministeren i, at der tidligst kan komme en folkeafstemning, når vi ved, hvordan den ny traktat ser ud? Ja eller nej?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan ikke føje mere til det, jeg allerede har svaret. Regeringen har ikke lagt sig fast på en dato for en folkeafstemning. Der skal gå en rum tid, før der kommer en folkeafstemning.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg kan kun forstå statsministerens besvarelse af spørgsmålet sådan, at der reelt er tale om, at statsministeren nu desavouerer europaministeren og siger, at den udtalelse, europaministeren kom med, altså ikke står til troende.

Jeg vil godt sige, at det håber jeg ikke præger den øvrige del af regeringens europapolitik. Vi har erfaret, at ikke nok med, at det er fuldkommen uafklaret, hvad regeringen ønsker ved at bruge udtrykket »en rum tid«, vi har også kunnet erfare, at regeringen er på vej til at opgive det kompetencekatalog, der ellers var en stor del af regeringens aktive europapolitik.

Jeg vil godt spørge: Er der overhovedet noget tilbage af regeringens europapolitik? Ikke nogen præcise oplysninger. »En rum tid,« siger statsministeren. Det kan man jo sige om alting. Er det virkelig indholdet af denne her regerings europapolitik, en rum tid?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan kun sige til hr. Klaus Hækkerup, at hr. Klaus Hækkerups konklusioner må stå fuldstændig for hans egen regning og bestemt ikke på nogen måde er dækkende for, hvad jeg har svaret her i Folketingssalen.

Lad mig derfor gentage: Det, der er regeringens meget klare holdning, er, at vi skal af med forbeholdene. Det kræver en eller flere folkeafstemninger, men der er ikke lagt nogen datoer fast for, hvornår sådanne skal afholdes.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg må bede statsministeren om at forholde sig til det, europaministeren har sagt. Europaministeren har sagt, og det står også i det skriftlige spørgsmål: Vi kan ikke gennemføre en folkeafstemning, før vi ved, hvordan den nye traktat ser ud.

Er statsministeren enig med europaministeren, eller er han ikke enig med europaministeren?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes, jeg har svaret meget, meget klart og tydeligt, og det fremgår også af regeringsprogrammet, at regeringen ikke har sat nogen dato på, hvornår en folkeafstemning skal afholdes. Men deri ligger jo også, at regeringen ikke på nuværende tidspunkt har planlagt nogen folkeafstemning.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes, statsministeren snakker udenom. Er statsministeren enig med europaministeren i, at vi skal have en ny traktat, før vi afholder folkeafstemningerne, og bruge den tid til den debat, som statsministeren har efterlyst, eller har europaministeren bare udtalt sig på egne vegne og ikke som minister i denne her sag?

Kl. 13.05

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er nødt til at gentage, hvad jeg nu flere gange har svaret. Jeg synes, det fremgår meget klart, hvad der er regeringens linje i den her sag, nemlig at der ikke er sat nogen dato på mulige kommende folkeafstemninger, der er ikke lagt nogen tidsplan for dem. Efter min mening er det vigtigere at snakke indhold end at snakke datoer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2222

2) Til statsministeren af:

Villy Søvnald (SF):

»Vil statsministeren kommentere forsvarsministerens udtalelser i Berlingske Tidende den 16. maj 2002 om, at »Danmark vil få svært ved at sige nej til at deltage i et eventuelt amerikansk angreb på Irak, hvis USA kan fremlægge sikre beviser på, at Saddam Hussein støtter international terror ... Kommer der uomstødelige beviser, vil det kræve betydeligt politisk mod fra dansk side at afvise hjælp til USA«, og i forlængelse af dette redegøre for, om den danske regering i almindelighed føler sig presset af USA?«

Villy Søvnald (SF):

Spørgsmålet begrundes sig i nogle udtalelser fra forsvarsministeren den 16. maj 2002, hvor forsvarsministeren kom med nogle meget uheldige bemærkninger i retning af, at Danmark vil få svært ved at sige nej til at deltage i et eventuelt amerikansk angreb på Irak, hvis USA fremlægger beviser for, at Saddam Hussein har været inddraget i terror og sådan nogle ting.

Også på det her punkt synes jeg, det er afgørende at få at vide: Hvem tegner egentlig regeringen? Er det sådan, at løsgående ministre kan gå rundt og udlove Danmark i krig, oven i købet i en situation, hvor der mig bekendt ikke foreligger nogen som helst beviser, og hvor jeg vil tro, at der er ekstrem europæisk skepsis og ekstrem dansk skepsis over for at deltage i et krigsventyr i Irak?

Jeg håber oprigtig meget, at statsministeren allerede her i dag vil sætte forsvarsministeren eftertrykkeligt på plads, så den type trusler ikke rumsterer. Det gælder over for Irak, men da også over for den danske befolkning.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Villy Søvnald stiller i sit spørgsmål bl.a. spørgsmålet, om den danske regering i almindelighed føler sig presset af USA. Svaret er kort og godt: Nej.

I øvrigt kan jeg sige til hr. Villy Søvnald, at jeg ikke har kendskab til nogen amerikanske planer om angreb på Irak.

Villy Søvnald (SF):

Det undrer mig måske lidt mere. Det synes jeg man kan blive orienteret om alene ved at følge med i den almindelige debat om det.

Må jeg forstå statsministerens udsagn sådan, at det er en eftertrykkelig sætten forsvarsministeren på plads, det, der nu forlyder fra statsministeren, at den slags løsgående tanker om at udlove Danmark til krig ikke er regeringens politik, men måske forsvarsministerens egne personlige drømme, men at det bestemt var en tydelig afstandtagen fra statsministerens side til forsvarsministeren, det, vi hørte lige nu?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Også her gælder, at hr. Villy Søvnalds konklusioner må stå fuldstændig for hr. Villy Søvnalds egen regning. De er slet ikke dækkende for, hvad jeg har svaret her i Folketinget. Det, jeg har sagt, er, at jeg ikke har kendskab til nogen amerikanske planer om angreb på Irak.

I øvrigt ved hr. Villy Søvnald udmærket, at hvis Danmark skal deltage i internationale militære aktioner, kræver det en beslutning her i Folketinget.

Villy Søvnald (SF):

I forlængelse af statsministeren svar forekommer det så ikke statsministeren, at det er helt utidigt af forsvarsministeren at gå rundt og udstede den slags trusler i en situation, hvor statsministeren end ikke har kendskab til, at en sådan situation kunne blive aktuel?

Og vil statsministeren ikke godt kommentere forsvarsministerens udsagn? Det er det, forsvarsministeren er citeret for i Berlingske Tidende – jeg læser fra spørgsmålet:

»Danmark vil få svært ved at sige nej til at deltage i et eventuelt amerikansk angreb på Irak, hvis USA kan fremlægge sikre beviser på, at Saddam Hussein støtter international terror.«

Forekommer det ikke statsministeren at være helt underligt, at hans forsvarsminister går rundt og udsteder den slags trusler i en situation, hvor statsministeren end ikke har hørt om den slags planer?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg opfatter forsvarsministerens udtalelser som en almindelig opbakning til den internationale kamp mod terror – en opbakning, som jeg da bestemt håber at hr. Villy Søvnald også støtter. Det ville da overraske mig meget, hvis SF nu melder sig ud af kampen mod den internationale terror.

Men som hr. Villy Søvnald udmærket ved, vil en konkret beslutning om, at Danmark skulle deltage i nogen international militær aktion – men som bekendt har jeg ikke kendskab til pla-

ner om sådanne på nuværende tidspunkt – kræve en debat og en beslutning her i Folketingssalen.

Kl. 13.10

Villy Søvnald (SF):

Jeg er helt opmærksom på grundlovens bestemmelser om, hvad der skal til, før Danmark går i krig.

Men jeg vil spørge: Synes statsministeren, det er klogt af forsvarsministeren at gå ud – det er jo sådan set det, spørgsmålet drejer sig om – og love Danmarks deltagelse i en sådan situation, uanset at det skal debatteres i Folketinget? Føler statsministeren ikke, at forsvarsministeren forpligter statsministeren og regeringen? Eller udtaler forsvarsministeren sig alene på egne vegne og i modstrid med regeringen i det her spørgsmål?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes, det er meget klogt af forsvarsministeren at udtrykke sig på en måde, så der ikke hersker den mindste tvivl om, at Danmark står skulder ved skulder med andre lande i kampen mod den internationale terror.

Men regeringen har ikke på nogen måde haft lejlighed til at forholde sig til konkrete planer om nye internationale militære aktioner med dansk deltagelse. Jeg har ikke kendskab til sådanne planer, der er ingen forespørgsler om det, og derfor har jeg heller ingen anledning til at træffe beslutning om det, og skulle noget sådant komme op, kræver det altså en beslutning her i Folketingssalen, og det ved hr. Villy Søvnald bemærket.

Det, der undrer mig allermost, er, at spørgsmålet jo kan give anledning til at få det indtryk, at SF er ved at melde sig ud af kampen mod den internationale terrorisme.

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes sådan set, det sidste svar var overraskende. Jeg fornemmede i de første svar, at statsministeren var inde på så meget afstanden tagen fra forsvarsministerens udsagn, som en statsminister nu kan komme af sted med uden at drage konklusionerne. Men pludselig her i sidste omgang kommer der et udsagn om, at vi står skulder ved skulder. Afhænger det ikke af, hvad det er, vi skal skulder ved skulder om?

Er det virkelig sådan, at statsministeren føler en så voldsom tilknytning til den amerikanske præsident, at kommer der en anmodning, så

klapper man hælene sammen og siger jawohl, og så er Danmark inddraget i et eventyr i Irak, som det øvrige Europa er dybt skeptisk over for, og som måske endda kommer til at udspille sig på et tidspunkt, hvor den danske regering har formandskabet i EU med risiko for et voldsomt modsætningsforhold til de andre europæiske lande.

Jeg synes, statsministeren kom meget langt ud i det sidste svar.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det sidste kan jeg fuldstændig afvise, og så kan jeg i øvrigt oplyse hr. Villy Søvnald om, at skulle der komme en forespørgsel på et tidspunkt, vil den danske regering ikke svare på tysk, men på dansk og på engelsk, og beslutningen vil forud blive truffet her i Folketingssalen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2167

3) Til statsministeren af:

Villy Søvnald (SF):

»Er forsvarsministerens udtalelser til Politiken den 21. maj 2002 om en ny radar på Grønland udtryk for en ændret politik fra regeringen?«

Villy Søvnald (SF):

Nu er det sådan set samme sag, nemlig at det forekommer mig, at forsvarsministeren optræder uheldigt i forhold til regeringens position. Det drejer sig om Thuleradaren.

Regeringens position har indtil nu været i forlængelse af den tidligere regerings, at det vil man ikke forholde sig til, inden der lå en konkret anmodning. I et interview i Politiken går forsvarsministeren så ud og siger, at nu vil Danmark støtte en opgradering af radaren ved Thule.

Det er en helt ny politik fra den danske regerings side, og også her ligesom i sidste spørgsmål opfatter jeg det sådan, at forsvarsministeren er ude, om man så må sige på egen hånd, og jeg forventer, at statsministeren i dag bekræfter, at regeringens politik er uændret, og at forsvarsministeren alene er kommet af sted med en uheldig bemærkning.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er ikke enig i hr. Villy Søvnalds konklusion om uheldige bemærkninger, men jeg kan kort og

godt svare hr. Villy Søvndal: Nej, forsvarsministerens udtalelse er ikke udtryk for en ændring af regeringens holdning til spørgsmålet om radarer i Grønland.

Villy Søvndal (SF):

Så beklager jeg udtrykket »uheldig bemærkning«; måske er uheldig opførsel et mere præcist udtryk i denne her sammenhæng.

Jeg refererer til Politiken den 21. maj, hvor forsvarsministeren er citeret for at sige: »Danmark må stille faciliteterne på Thulebasen i Grønland til rådighed for USA's missilskjold.«

Det er en lodret ændring af regeringens hidtidige politik på det her område, som i forlængelse af den forrige regerings politik var, at man ikke ville tage stilling, inden der lå en konkret anmodning. Her giver forsvarsministeren udtryk for i interviewet, at Danmark må stille de der faciliteter til rådighed. Så er statsministeren da nødt til enten at melde ud, at regeringens politik er ændret, og at han dækker sin forsvarsminister, eller at forsvarsministeren i det her spørgsmål har været et løsgående missil.

Kl. 13.15

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne understrege, at regeringens holdning er den samme, som den hele tiden har været. Den er også i overensstemmelse med den holdning, som den tidligere regering havde.

Den danske regering ønsker ikke at tage stilling til Thuleradarens eventuelle anvendelse i et amerikansk missilforsvarssystem, før en eventuel amerikansk henvendelse foreligger, og i øvrigt heller ikke før de nærmere politiske omstændigheder for missilforsvaret er kendt.

Lad mig i den forbindelse understrege, at vi ikke har fået nogen henvendelse fra amerikanerne, og at vi ikke ved, om og hvornår en sådan henvendelse eventuelt måtte komme.

Villy Søvndal (SF):

Det synes jeg var meget oplysende. Altså regeringens holdning er den samme: regeringen vil ikke tage stilling, før der ligger en eventuel henvendelse, og regeringen har ikke fået nogen henvendelse.

Dermed må man jo sige, at statsministeren så ganske eftertrykkeligt har sat forsvarsministeren på plads i det her spørgsmål, når forsvarsministeren i Politiken er citeret for at sige, at Danmark må stille faciliteter til rådighed.

Det er vel oplagt, at det, statsministeren svarer, er det stik modsatte, nemlig at den danske regerings politik ikke er ændret.

Så jeg takker for svaret. Dermed synes jeg, at forsvarsministerens udtalelser står klart. Jeg håber så, at statsministeren vil sikre, at forsvarsministeren ikke i så høj grad fremover selvstændigt fører dansk udenrigspolitik, som tilfældet har været i de her to spørgsmål.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er nødt til at sige til hr. Villy Søvndal, at det ikke kan nytte noget, at hr. Villy Søvndal prøver at drage konklusioner på mine vegne. Dem kan hr. Villy Søvndal drage på sine egne vegne, og der skal han have lov at drage alle de konklusioner, han vil; han skal bare ikke blande mig ind i det.

Min konklusion er overhovedet ikke den samme som hr. Villy Søvndals. Jeg har ikke nogen som helst anledning til at irettesætte eller på nogen anden måde lægge afstand til forsvarsministeren. Forsvarsministeren har ikke med sine udtalelser lagt op til at ændre den danske politik på det her område, og hvis hr. Villy Søvndal læser den pågældende artikel i Politiken ordentligt, vil han også kunne se, at allerede i artiklen afviser forsvarsministeren, at der skulle være nogen ændring i politikken, ved at udtale, at det er en fuldstændig total misforståelse. Så kan det jo ikke siges klarere.

Villy Søvndal (SF):

Jeg er selvfølgelig fuld af forståelse for, at statsministeren ikke er i stand til at optræde særlig logisk i den her sag, for det ville have nogle konsekvenser, som statsministeren på nuværende tidspunkt ikke ønsker at drage. Lad det nu ligge.

Men det er da så oplagt. Vi har en statsminister, der siger: Regeringens politik er uændret, holdningen er den samme, vi forholder os først til et projekt, når der foreligger en ansøgning, og der foreligger ingen ansøgning. Det er altså regeringens politik. Over for det har vi en forsvarsministeren, der siger: »Danmark må stille faciliteterne på Thulebasen i Grønland til rådighed ...«.

Hvis ikke de to ting er hinandens direkte modsætninger, tror jeg, at statsministeren er fuldstændig ude af stand til at læse indenad. Det tror jeg ikke statsministeren er. Jeg tror, statsministeren siger, det han siger, fordi han i dag ikke vil drage de konklusioner, der er nødvendige, hvis han skulle følge sin i øvrigt logiske sag.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg ser overhovedet ingen modsætninger, men jeg tror, hr. Villy Søvndal er ude på smålig polemik i stedet for at interesse sig for det, der er selve sagens substans.

Villy Søvndal (SF):

Jeg er bestemt ikke ude på smålig polemik, for det her er jo en alvorlig sag, som har gjort grønlanderne ganske vrede. De to grønlandske medlemmer af Folketinget er meget vrede over, at forsvarsministeren på den måde går ind og overruler det grønlandske selvstyre, hvor et af hovedkravene jo er at få indflydelse på sikkerheds- og udenrigspolitiske spørgsmål.

Så problemet er, at forsvarsministeren har skabt problemer i forhold til vores grønlandske venner, og at den grønlandske befolkning jo ikke ønsker, at Thuleradaren skal opgraderes, fordi det vil betyde, at Thule med sikkerhed bliver det første mål i tilfælde af konflikt. Det er jo den alvorlige baggrund.

Jeg synes måske, det er væsentligt, at regeringen finder ud af, hvad dens politik er. Jeg forstår, at regeringen både har en politik, hvor man siger: Vi bakker op om forsvarsministeren, når han siger, at vi gerne vil stille faciliteter til rådighed; og samtidig har en politik, der siger: Vi mener slet ikke noget, før vi bliver spurgt. Det er en meget rummelig regering, vi har fået. Det må man sige.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg tør ikke på nogen måde udelukke, at hr. Villy Søvndal er bekymret. Jeg tør heller ikke udelukke, at hr. Villy Søvndals venner er bekymrede. Jeg tror i det hele taget, hr. Villy Søvndals liv i meget høj grad bygger på en dyb bekymring for fremtiden. De sorger, man har på forskud, er der jo heller ikke nogen, der kan fratage én.

Kl. 13.20

Jeg må bare sige til hr. Villy Søvndal, at regeringen har det allerbedste forhold til det grønlandske landstyre, og det grønlandske landstyre, som jeg i øvrigt har holdt møde med, er jo fuldstændig klar over, hvad der er den danske regerings linje, og den er fuldstændig uændret på det her punkt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2246

4) Til statsministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Hvorledes vil statsministeren sikre, at øget kommunal brug af brugerbetaling modsvares af tilsvarende sænkede skatter?«

Jens Peter Vernersen (S):

Forårets aktuelle emne er jo brugerbetaling. KL ønsker spørgsmålet inddraget i forhandlingerne med regeringen, og derfor har jeg spurgt, hvordan man vil sikre, at øget brugerbetaling modsvares af tilsvarende sænkede skatter.

Jeg har også bemærket, at vismændene, Det Økonomiske Råd, i dag har anbefalet brugerbetaling, og det falder jo så meget godt sammen med, at spørgsmålet netop er stillet nu.

Jeg vil gerne høre, hvordan statsministeren vil sikre, at skatterne, hvis kommunerne øger brugerbetalingen, sænkes tilsvarende.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg må bare sige til hr. Jens Peter Vernersen, at regeringen ingen planer har om at indføre øget brugerbetaling, så der er ikke rigtig nogen aktuel baggrund for det spørgsmål, hr. Jens Peter Vernersen har stillet.

Jens Peter Vernersen (S):

Det er jo meget godt, at regeringen ingen planer har, men det er faktisk ikke det, der er interessant. Det, der er interessant, er, om kommunerne får mulighed for at øge brugerbetalingen, og om regeringen så vil sikre, at skatterne sænkes tilsvarende.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hvis kommunerne skal indføre brugerbetaling i større omfang, vil det jo formodentlig kræve, at der er lovgivningsmæssig hjemmel til det, og så skal det aftales i kommuneøkonomiforhandlingerne.

Der er ingen aktuelle planer om det, men hvis noget sådant skulle ske, vil regeringen selvfølgelig leve op til det krav, der er indeholdt i skattestoppet, nemlig at de penge, der kommer ind på brugerbetaling, vil gå til at sænke skatter med.

Men lad mig gentage over for hr. Jens Peter Vernersen, at regeringen ingen sådanne planer har, så der er ikke nogen aktuel baggrund for hr. Jens Peter Vernersens spørgsmål.

Jens Peter Vernersen (S):

Det er jo muligt, statsministeren ikke synes, der er nogen baggrund for det, men når man i stort set den samlede dagspresse kan læse, at KL's formand argumenterer for at få indført brugerbetaling, er det vel rimeligt, at sådan et spørgsmål gøres til genstand for en drøftelse her i Folketingssalen, og det er vel så også rimeligt, at statsministeren besvarer spørgsmålet uden at sige, at der ikke er nogen grund til overhovedet at stille det spørgsmål.

Jeg synes, det var rimeligt, hvis statsministeren i stedet for bare at sige, at der ikke er tanker om brugerbetaling i større omfang i kommunerne, så også afviste, at der overhovedet kan indføres ekstra brugerbetaling i det kommende budget.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg ved, at hr. Jens Peter Vernersen jo, i hvert fald efter at der er skiftet regering, pludselig går meget op i at holde skatterne i ro. Jeg kan selvfølgelig kun være glad for, at der er en sådan interesse fra hr. Jens Peter Vernersens side for skattestoppet. Jeg kunne have ønsket den samme interesse, da hr. Jens Peter Vernersens parti var i regering. Men jeg glæder mig over interessen.

Så vil hr. Jens Peter Vernersen jo også vide fra papirerne om skattestoppet, at det er meget klart beskrevet, under hvilke omstændigheder der eventuelt kan indføres brugerbetaling, nemlig for det første at hver eneste krone, der kommer ind fra brugerbetaling, skal gå til at sænke andre skatter og afgifter med, og for det andet at brugerbetaling skal vedrøre en service, hvor borgerne har frit valg. Hvis de to betingelser er opfyldt, kan man overveje brugerbetaling, men der er ingen aktuelle planer om det.

Jens Peter Vernersen (S):

Det undrer mig egentlig ikke, at statsministeren ikke kunne tilbageholde, at skatterne skulle være steget under den socialdemokratisk ledede regering. Jeg er sikker på, at statsministeren taler imod bedre vidende. Statsministeren ved, at skattetrykket rent faktisk faldt. Jeg ved godt, at man ikke kan se det af de der manipulerende papirer, som regeringen har fremsendt, men hvis man går ind fra det tidspunkt, hvor vi fik regeringen, nemlig i 1993, så faldt skatterne rent faktisk.

Det vil altså sige, at statsministeren også kan bekræfte, at der ikke kommer øget brugerbeta-

ling på tekniske områder, på biblioteker vedrørende cd'er, vedrørende video, og at der ikke kommer ekstra brugerbetaling i kommunerne vedrørende det sociale område?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Man kan i hvert fald ikke frakende hr. Jens Peter Vernersen en ganske betydelig fantasi, når det gælder muligheden for at øge takster, gebyrer osv. Det skyldes jo nok, at det er det, hr. Jens Peter Vernersen er vænnet til fra sin fortid. For det var jo sådan, at hr. Jens Peter Vernersen 115 gange i den tidligere regerings tid stemte for forhøjelser af skatter og afgifter. Det var faktisk en gang om måneden i den tid, hr. Jens Peter Vernersens parti var i regering, at skatter og afgifter blev sat i vejret.

Derfor kan det ikke undre nogen, at hr. Jens Peter Vernersen, selv nu hvor han er kommet i opposition, fortsætter tankegangen med masser af ideer til, hvor man kunne tænke sig, at der blev indført nye takster, gebyrer, brugerbetaling osv. Jeg er bare nødt til at sige, at det er ikke denne regering, der har en sådan fantasi og sådanne planer; det er noget, der spøger i hr. Jens Peter Vernersens fantasi.

KI. 13.25

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Henrik Sass Larsen og derefter hr. Jens Peter Vernersen.

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg tror, at det, statsministeren bliver spurgt om, er: Hvis nu kommunerne vitterlig laver brugerbetaling nye steder, vil regeringen så sørge for at overvåge det, holde øje med det, registrere det og i givet fald prompte afstraffe de kommuner, der gør det, og bede dem om at sætte skatten ned på nogle andre områder? Er det sådan en adfærd, man vil vise? Er det sådan, vi kan forvente, at regeringen vil opføre sig i en sådan situation? Det er det, vi spørger til, så vi kan være sikre på, at kommunerne rent faktisk opfører sig i overensstemmelse med skattestoppet. Det er det, vi gerne vil have at vide, hr. statsminister.

Jens Peter Vernersen (S):

Nu er statsministeren jo kendt for at svare på helt andre spørgsmål end dem, der bliver stillet, og drage helt andre spørgsmål ind i debatten. Men det her drejer sig altså om kommunernes brug af brugerbetaling, som jeg forstår er afvist.

Der kommer en række insinuationer om, hvad Socialdemokratiet kunne tænke sig, og herunder nævnes det, at skatterne blev øget 115 gange under den tidligere regering. Men der skete rent faktisk det – og det glemmer statsministeren at sige, hver gang spørgsmålet omtales – at der var lige så mange skatter, som blev lempet, herunder ikke mindst personskatten, og det stemte statsministerens parti jo imod. En lempelse af personskatten på omkring 15 mia. kr. var Venstre lodret imod her i Folketingssalen.

Hvis vi skal have den polemik, er det også o.k., men det er faktisk ikke det, spørgsmålet drejer sig om. Det er typisk for statsministeren, at statsministeren prøver at tale om helt andre ting end dem, der bliver forelagt.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jamen det sidste skyldes jo, at hr. Jens Peter Vernersen stiller et spørgsmål om noget, der ikke eksisterer, så et eller andet skal man jo snakke om.

Jeg vil så bare sige til hr. Jens Peter Vernersen, at jeg overlader ganske trygt til skatteborgerne selv at vurdere, om skatten steg eller faldt i den tid, hr. Jens Peter Vernersens parti var i regering. Den steg 115 gange, og jeg tror, de fleste følte på tegnebogen, at den steg, og den steg, og den steg. Jeg overlader trygt til borgerne selv at vurdere, hvem der har ret i den sag.

Så til hr. Henrik Sass Larsen, som stiller et meget relevant spørgsmål, nemlig om regeringen vil påse, hvad der sker i kommunerne: Ja, selvfølgelig. Det vil vel være sådan – det må man i hvert fald gå ud fra – at hvis der over en bredere front skulle indføres brugerbetaling i kommuner og amter, ville det kræve en lovgivningsmæssig hjemmel. Det fremgår i øvrigt meget klart af regeringens papirer om skattestop, hvordan det skal foregå, nemlig at hver krone, der måtte komme ind, skal gå til lettelse af andre skatter og afgifter.

For det andet vil regeringen kun være med til det på områder, hvor borgeren har et frit valg. Selvfølgelig er det ikke udelukket, at der på et eller andet tidspunkt i fremtiden kan komme noget brugerbetaling, forudsat at pengene går til at lempe andre skatter og afgifter krone for krone, og forudsat at borgeren har et frit valg. Men regeringen har ikke sådanne aktuelle planer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2251

5) Til statsministeren af:

Jacob Buksti (S):

»Hvordan vurderer statsministeren den stigende inflation set i lyset af regeringens målsætninger for år 2010, og hvordan vil statsministeren i lyset heraf sikre, at målsætningerne fastholdes?«

Jacob Buksti (S):

Som et resultat af den tidligere regerings politik overtog statsministeren og den nuværende regering jo et Danmark med en af de stærkeste økonomier i verden. Overskud på betalingsbalancen, overskud på de offentlige budgetter og lav og faldende ledighed.

Men nu ser vi, bl.a. med den seneste økonomiske redegørelse fra Finansministeriet her i maj, at advarselsslamperne er ved at blive tændt. Vækstpotentialet er ikke ret stort og samtidig begrænset, der er kapacitetspres, inflationen stiger, og risikoen for, at den vil stige yderligere, forstærkes. Situationen er altså, at statsministeren og regeringen står i en situation, hvor der også med regeringens vækstpolitik er alle mulige chancer for, at inflationen kommer til at stige, og hvis inflationen stiger, undergraver det selve den målsætning, som regeringen har erklæret sig enig i, nemlig 2010-målsætningen.

Hvordan vurderer statsministeren situationen, og hvad vil statsministeren i givet fald gøre for at sikre, at 2010-målsætningen overholdes?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der er ikke noget i de nye inflationstal, der giver anledning til bekymring vedrørende muligheden for at overholde målsætningerne i 2010-fremskrivningen.

I den seneste økonomiske redegørelse fra maj skønnes inflationen at blive godt 2 pct., helt præcis 2,2 pct., i 2002. Det svarer til det forventede niveau i eurolandene, og det er jo det, der er det afgørende: ligger vi over eller under, eller hvordan ligger vi? Vi ligger på niveau med eurolandene.

Kl. 13.30

Så kan jeg da i øvrigt sige til hr. Jacob Buksti, at hr. Jacob Buksti da må glæde sig over, at det går stadig bedre med inflationen. I den tid, hvor hr. Jacob Bukstis parti havde regeringsmagten, og hr. Jacob Buksti var minister, var den årlige inflation jo faktisk højere. I 2000 var inflationen 3 pct., i 2001 var inflationen 2,4 pct., og nu er den altså faldet til 2,2 pct., så det går stadig bedre.

Jacob Buksti (S):

Jeg er en stor tilhænger af statsministerens lyse og optimistiske sind, men det, jeg bare må holde mig til, er det, der står i den økonomiske redegørelse. Jeg skal prøve at citere, hvad der står:

»Med opjusteringen af løn- og prisstigningerne er risikoen for tilvæning til en højere inflation og en forringelse af konkurrenceevnen ud over den begrænsede, men vedvarende tendens fra de senere år, endvidere forøget. Risikoen for, at presset slår ud i højere lønstigninger, forstærkes af, at der er lønforhandlinger på det private arbejdsmarked i 2003.«

Det er såmænd bare i al beskedenhed det, jeg forsøger at få statsministeren til at forholde sig til.

Det har også givet sig udslag i, at en lang række økonomer har kritiseret regeringens vækstpolitik og klart har udtalt, at skattestoppet lammer regeringen. Senest mener vismændene, at skattestoppet er u hensigtsmæssigt, og det samme mener økonomer fra både Jyske Bank, Det Danske Handelskammer, Danske Bank osv. Er det slet ikke noget, der gør indtryk på statsministeren, at en lang række økonomer mener, at der er faresignaler i økonomien, og at man bliver nødt til at forholde sig til problemet med inflationen, herunder hvorvidt skattestoppet er hensigtsmæssigt i den forbindelse?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg glæder mig utrolig meget over, at der er mere vækst i økonomien. Jeg må sige, at det opfatter jeg virkelig som noget godt og noget positivt og som en styrke. Det giver flere arbejdspladser, det giver bedre muligheder for at finansiere vort velfærdssamfund, så det er bare rigtig godt, at der bliver mere vækst i dansk økonomi.

Med hensyn til inflationen: Ja, der er sket en lille bitte opjustering af tallet for inflationen, men den er altså stadig lavere end i de 2 foregående år, og den beskudne opjustering, der er sket, svarer til den opjustering, der er sket for euroområdet. Det, der er afgørende for, om vi kan holde kronekurspolitikken, er jo, om inflationen i Danmark ligger over eller under eller på linje med eurolandene, og vi ligger altså på linje med dem, så derfor er der ikke nogen som helst grund til bekymring. I øvrigt viser forudsigelserne, at der er anledning til at tro, at inflationen falder en lille smule til næste år.

Derfor må jeg altså sige til hr. Jacob Buksti, at det sortsyn, den pessimisme, den angst for frem-

tiden, som hr. Jacob Buksti giver udtryk for, deler jeg slet ikke.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jacob Buksti og derefter hr. Henrik Sass Larsen.

Jacob Buksti (S):

Nu var statsministeren ved et tidligere spørgsmål inde på, at man skal være varsom med at drage konklusioner på andres vegne, så derfor synes jeg, statsministeren skulle holde sig til at drage konklusioner på statsministerens vegne og lade mig selv forholde mig til, hvordan mine følelser og min sindsstemning er.

Det eneste, statsministeren mangler at sige her i Folketingssalen i dag, er, at det går ufattelig godt, og at det kun er et spørgsmål om ens færdsevne. Det kan godt være, at min er lidt mere begrænset end statsministerens, men vismænd er dog trods alt en slags eksperter. Også regeringens egne embedsmænd i Finansministeriet siger, at vækstpoteaialet er begrænset, og at kapacitetsproblemerne er stigende, og vismændene siger, at regeringens skattestop lammer de effektive finanspolitiske muligheder for at sørge for, at 2010-målsætningerne indfries. Er det bare et udtryk for sortsyn alle disse steder, hvor man ikke har den samme klare lyserøde – undskyld udtrykket – farve, som statsministerens sind er farvet af i dag?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Henrik Sass Larsen og derefter statsministeren.

Henrik Sass Larsen (S):

Grunden til, at vi har en så fin økonomi i dag, er jo, at den gamle regering viste rettidig omhu i arbejdet med at styre økonomien, så den ikke blev overophedet på arbejdsmarkedet og andre steder.

De faresignaler, vi ser nu, viser, at der godt kan begynde at blive kapacitetsproblemer på arbejdsmarkedet og andre steder, og spørgsmålet er så: Vil regeringen også udvise den rettidige omhu, så vi ikke kommer ud i nogle forfærdelige ubalancer som i 1980'erne, hvor vi jo skulle lave nogle gevaldige stop? Og i samme forbindelse: Hvad er det for nogle værktøjer, statsministeren på grund af sit skattestop har tilbage i værktøjskassen til at forhindre, at vi f.eks. får overophedet økonomien?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Alle ved, at hvis vi ikke får skabt nogle flere arbejdspladser i de kommende år, kommer der selvfølgelig begrænsninger af det, man kalder vækstopotentialet. Det er jo selvindlysende, at jo flere arbejdspladser vi kan få skabt, desto større muligheder er der for at skabe vækst og finansiere fremtidens velfærdssamfund, og det er også derfor, regeringen har sat et storstilet arbejde i gang under overskriften »Flere i arbejde«, hvor vi sammen med bl.a. arbejdsmarkedets parter vil drøfte, hvordan vi kan få flere i arbejde i de kommende år. Det er regeringens model for at opbygge en større kapacitet i det danske samfund og skabe flere værdier, så der også bliver noget mere at fordele til dem, der har brug for hjælp.

Kl. 13.35

Hr. Jacob Buksti og hr. Henrik Sass Larsen taler om, at man skal bruge skatterne som instrument til at undgå en overophedning af dansk økonomi – vel at mærke en overophedning, jeg ikke kan få øje på; jeg glæder mig over den øgede vækst, men der er ikke tale om overophedning. Men når to socialdemokrater samstemmende taler om, at man skal bruge skatterne som instrument til at forebygge overophedning, er der grund til, at alle mennesker i Danmark holder på tegnebogen, for hvis Socialdemokratiet havde magt, som det har agt, var der oprækt til nye skatter og nye afgifter.

Det er den sædvanlige socialdemokratiske model: man skal forhindre overophedning ved at sætte skatter og afgifter i vejret. Men det er ganske rigtigt udelukket med skattestoppet, og det er også meningen. Regeringens model, regeringens vej er en helt anden, nemlig at bygge større kapacitet op ved at få flere i arbejde.

Jacob Buksti (S):

Kan statsministeren garantere, at borgerne under den nuværende regering ikke behøver holde fast på pengene i lommerne? Der er jo andre måder til at hive pengene op af folks lommer end ved skatter.

Kan statsministeren garantere, at man ikke har planer om og ikke i den tid, statsministeren kan overse, kan finde på at gennemføre en tvungen opsparring, som man jo nu kan gøre med den snedige løsning, der er lavet med Den Særlige Pensionsopsparring? Her kan man regulere, hvor meget folk betaler ind, og det er jo ikke en skat, det er en opsparring. Det kan godt være, den virker ligesådan, og det kan også godt være,

at folk først får den om mange, mange, mange år. Men kan statsministeren garantere, at borgerne kan være trygge ved, at pengene ligger bedst i deres egne lommer og ikke bliver hevet op af statsministeren og puttet ind i en tvungen opsparingsordning, der virker ligesom en skat, men som bare ikke hedder skat?

Jens Peter Verner (S):

Det er da helt ufatteligt, så kort en hukommelse statsministeren har. Mig bekendt har det jo været sådan, at hver gang vi har haft en borgerlig regering i vores land, har der især været grund til at holde fast i tegnebogen, for så har der været fare på færde.

Men det var nu ikke det, der var udgangspunktet for, at jeg bad om ordet. Det var faktisk de usikkerhedsmomenter om den danske økonomi, som vismændene gør opmærksom på på side 2. Er statsministeren enig i, at der er disse usikkerhedsmomenter, og mener statsministeren, at alle problemer i dansk økonomi løses, bare vi får flere i beskæftigelse? Er det simpelt hen værktøjet, der løser ethvert problem, så vi kan være helt sikre på, at der ikke kommer nogen ændringer vedrørende Den Særlige Pensionsopsparring, der har været nævnt som en mulighed?

Henrik Sass Larsen (S):

Det svar, som statsministeren gav, var meget humoristisk, men det, vi rent faktisk spørger om, og som jeg selv spurgte om – og det var sådan set meget alvorligt ment – er: Hvis nu dansk økonomi – hvad vi ikke må håbe – kommer ud i en eller anden ubalance, hvor f.eks. økonomien bliver overophedet, privatforbruget cykler derudad, eller hvad ved jeg, vil regeringen så udvise den rettidige omhu, som de tidligere socialdemokratiske regeringer gjorde? Det er ikke bare et spørgsmål om at sætte skatterne op eller noget andet. Det er et spørgsmål om, hvad regeringen har tilbage i værktøjskassen.

Man kommer med et svar om, at man vil bare skaffe flere i arbejde. Det vil altså bekymre en del professionelle iagttagere, hvis det er det eneste, man har tilbage i værktøjskassen, og det er faktisk derfor, vi spørger: Hvis det nu går galt, hvis det nu kører derudad, hvad har statsministeren så tilbage af værktøjer, og hvad vil han rent faktisk kunne sætte ind for at undgå, at vi kommer ud i nogle kraftige ubalancer? Det kunne jo godt kræve et ordentligt svar frem for en humoristisk bemærkning.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg må indrømme, at trods alt kan jeg altså ikke lade være med at blive imponeret over Socialdemokraterne. Der er tale om en helt fantastisk opfindsomhed, når det gælder om at udtænke, på hvilke smarte måder man kan komme efter folk og deres penge. Det er ligesom den første tanke, der opstår hver morgen.

Jeg synes da, vi skal glæde os over, at der er fuld fart på dansk økonomi, men vel at mærke på en måde, hvor der er balance i økonomien. Lad os da glæde os over det i stedet for at ødelægge denne glæde ved hver morgen at tænke: Puha, tænk hvis det går galt, så skal vi i gang med skatter og afgifter og tvangsopsparing, og hvad ved jeg, som det er kommet på bordet her i dag. Ærligt talt: Jeg tror, befolkningen er dybt lykkelig over, at der er kommet en ny regering, hvor det ikke er den første tanke hver morgen, men hvor den første tanke er: Hvordan kan vi få endnu mere gang i hjulene ved at få flere i arbejde, så vi kan finansiere fremtidens velfærdsopgaver.

Kl. 13.40

Derfor har regeringen ingen aktuelle planer om indgreb mod en overophedning, vi ikke kan få øje på. Vi glæder os over, at det går bedre med dansk økonomi, og der er ingen grund til at tro, at den er ved at køre i grøften – ja, jeg tror, det er svar på spørgsmålet.

Jens Peter Verner (S):

Jeg vil da bare sige, at hvis man følger med i pressen, er statsministeren sammen med sine troende Venstrefolk vel stort set den eneste, der kan se, at der ikke kan opstå problemer. Vismændene peger på, hvad der burde gøres, økonomer peger på, hvad der burde gøres i en given situation, og vismændene peger på, at der kan være usikkerhedsmomenter. Men jeg forstår, at statsministeren ser bort fra disse problemer, som en række fagfolk på det økonomiske område peger på, og det kan selvfølgelig være lykkeligt for en statsminister at sige: Jeg ser ingenting og hører ingenting. Det kan jo også være en måde at leve på.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jacob Buksti og derefter statsministeren.

Jacob Buksti (S):

Jeg er altså stadig en stor beundrer af statsministerens måde at anskue tingene på. Socialdemo-

krater er nogle, som kun står foran spejlet derhjemme om morgenen og glæder sig over nye ideer til, hvordan de kan genere folk. Det er virkelig en masochistisk befolkning, vi har, må man sige.

Men det er jo sådan set ikke det, det handler om, hr. statsminister. Det, det handler om, er, hvorvidt statsministeren mener, at en tvungen opsparing er et instrument, som regeringen overhovedet kunne finde på at bruge. Vi så finansministeren i TV-avisen i går aftes, og jeg må sige, at her så finansministeren nærmest ud som en stor, fed kat, som lige havde slugt en stor mus, bare ved tanken om det. I hvert fald var det et dementi, som nærmest var en bekræftelse af, at grunden til, at man har ændret den særlige pensionsopsparingsordning, er, at så har man en hensigtsmæssig skrue, man kan skrue på, uden at det er en skat, men som virker ligesom en skat.

Derfor: Vil statsministeren afkræfte, at der overhovedet er eller kan komme nogen overvejelser om en tvungen opsparing?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil sige til hr. Jens Peter Verner: Selvfølgelig skal enhver regering jo være klar over, at der kan være usikkerhedsmomenter i en økonomisk situation, og det er regeringen da også.

Hr. Henrik Sass Larsen spurgte, om regeringen i en sådan situation – jeg kan ikke se den nu, men i en mulig fremtidig situation – ville udvise rettidig omhu. Svaret er selvfølgelig: Ubetinget ja! Naturligvis vil regeringen til enhver tid overvåge den økonomiske udvikling og sikre sig, at den holder sig på sporet.

Så spørger hr. Jacob Buksti til mulige foranstaltninger i en sådan situation. Nu ved hr. Jacob Buksti jo lige så godt som jeg, at det er der jo ingen der kan eller for den sags skyld skal udtale sig om på et tidspunkt, hvor det slet ikke er aktuelt, hvad man kunne forestille sig i en sådan situation. Det afhænger ganske af situationen, hvad der er behov for.

Jeg tror, vi har en fælles interesse i, at dansk økonomi holder sig på det solide spor, at vi kan holde fast i kronekursen, og at vi kan holde fast i at afdrage gælden, både til udlandet og på statens budget. Det har vi en fælles interesse i, det vil regeringen selvfølgelig påse, og hvad der så måtte blive brug for i en situation, hvor udviklingen af en eller anden grund løber ud ad en tangent, tager vi stilling til til den tid. Men der er

altså ingen aktuelle planer, bare for at sætte en tyk streg under det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2253

6) Til statsministeren af:

Henrik Sass Larsen (S):

»Under forudsætning af at det økonomiske råderum er til stede, hvornår påtænker regeringen så, at de ønskede skattelettelser skal træde i kraft?«

Henrik Sass Larsen (S):

Baggrunden for spørgsmålet er, at vi for nylig havde statsministerens vicesstatsminister til en fornøjelig spørgetime, og her fik vi frygtelig ondt af ham.

Dagen forinden havde han sagt, at man kunne jo også gennemføre skattelettelser ved allere-de nu at indregne fordelene af de dynamiske effekter og sådan noget. Så irretsatte statsministeren ham, for det måtte han ikke sige, og det måtte han ikke bruge, og så prøvede vi at spørge: Jamen hvornår kommer så de skattelettelser, hvis der nu var økonomisk råderum til det og sådan noget? Men jeg tror, han var blevet så nervøs, at han ikke rigtig turde svare på det.

Så tænkte vi: Vi kan lige så godt gå til statsministeren for at hjælpe regeringen lidt og fremme det gode samarbejde. Måske kan vi af statsministeren selv få at vide, at hvis der nu kommer det økonomiske råderum, hvornår træder så de skattelettelser, vi alle sammen venter så spændt på, i kraft?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som hr. Henrik Sass Larsen ved, er der næsten ikke noget, jeg har et større ønske om, end at komme til stede her i salen hver onsdag og svare på udmærkede spørgsmål fra hr. Henrik Sass Larsen og andre. Men i denne sag må jeg sige, at det kunne have været klaret på en anden måde, nemlig ved at hr. Henrik Sass Larsen havde læst regeringsgrundlaget, for dér står det jo meget klart. Men nu læser jeg det gerne op, da jeg jo er kommet til salen for at give et svar:

Kl. 13.45

»Forudsat at det fornødne råderum er tilveje-bragt, vil regeringen fremlægge forslag til re-dukation af skatten på arbejdsindkomst med ikrafttræden 1. januar 2004.«

Det er jo svaret på hr. Henrik Sass Larsens spørgsmål – med ikrafttræden 1. januar 2004. Det kunne hr. Henrik Sass Larsen have læst i re-geringsgrundlaget, men jeg gentager det gerne her.

Henrik Sass Larsen (S):

Jamen tusind tak for det. Det er bare, fordi statsministerens vicesstatsminister bragte os lidt ud af fatning, fordi han ikke kunne give et klart svar, og så må vi jo have bekræftet, at det stadig er re-geringens politik.

Men så kunne man som opfølgning måske spørge: Jamen hvis nu det økonomiske råderum er til stede, vil statsministeren så ikke bare ga-rantere, også for at hjælpe sine kolleger, at det fornødne råderum er til stede? Det kan man jo bare beslutte. Man kan jo bare lave alle de bud-getdisciplinære øvelser, man overhovedet vil her i verden, og skaffe sig økonomisk råderum til at lave de skattelettelser på den måde, så kun-ne vi ikke få et frisk bud på det, så der også kun-ne blive en god stemning i regeringen?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det bereder mig selvfølgelig stor glæde, hvis min besvarelse også har spredt hygge i salen.

Men jeg vil bare sige, at det er ikke sådan, at man beslutter, om der er et økonomisk råderum til stede. Det skal virkelig være til stede, og for at gentage, hvad jeg tidligere har sagt: Regeringen giver ikke ufinansierede skattelettelser. Det er ikke en gavebod. Regeringen vil gerne have skatten på arbejdsindkomster sænket, men pen-gene skal være der, før der gives skattelettelser.

Henrik Sass Larsen (S):

Ja, men statsministeren kan jo godt beslutte lige-som den øvrige regering at sige: Vi vil lave de nødvendige finanspolitiske stramninger – und-skyld udtrykket – eller besparelser. Man kan jo skære ned på de offentlige udgifter og på den måde skaffe plads til at give skattelettelser. Det kan man jo bare beslutte. Vil man ikke det? Er hele forudsætningen for, at vi får de skattelettel-ser, at der skal være en kraftigt øget vækst i sam-fundet?

Jeg mener, det kunne hjælpe lidt på vicesats-ministerens humør også og måske også på hans partis meningsmålinger, hvis statsministeren i dag klart kunne sige: Jamen vicesstatsministeren får de skattelettelser, for det har han virkelig for-tjent nu, hvor han sidder i regering.

Jens Peter Vernerse (S):

Jamen jeg synes da også, det er ærgerligt for statsministeren, at regeringspartneren skaber så megen usikkerhed om de spørgsmål, og at regeringspartierne også skaber usikkerhed.

Det er jo sådan, at fru Pia Christmas-Møller meldte ud, at over en periode kunne bortfaldet af mellemskatten finansieres af dynamiske effekter, og det var De Konservatives politik. Vi var selvfølgelig interesserede i at få oplyst, om det også var regeringens politik, og vi forstår, at vicesstatsministeren skal have sagt, at det, som de konservative folketingsmedlemmer siger, også selv om det er politiske ordførere, er altså ikke noget, der gælder i virkeligheden. Det må vi jo så notere os.

Det skaber også en vis forvirring, når man melder fra Økonomiministeriet, at det er top-skatten, der bør sættes ind over for, når man ved, at Det Konservative Folkeparti går efter mellemskatten. Der er jo ikke noget at sige til, at mange spørger: Hvad er det egentlig, regeringen vil?

Ole Stavad (S):

Det var i hvert fald min oplevelse efter den debat, vi havde med økonomi- og erhvervsministeren sidste onsdag, at den efterlod en betydelig usikkerhed.

Statsministeren har meget klart sagt, at man ikke kunne fæste lid til at lade dynamiske effekter indgå i et sådant regnestykke, og det samme bekræftede økonomi- og erhvervsministeren sidste onsdag. Men så sagde økonomi- og erhvervsministeren, at man ville indregne det, han kaldte udbudseffekter – altså at det, at man sænkede skatten på arbejde, kunne medføre, at der kom flere i arbejde, fordi flere ville søge ind på arbejdsmarkedet og bruge flere timer på arbejdspladserne. Økonomi- og erhvervsministeren gav udtryk for, at det var regeringen parat til at indregne til finansiering af en skattelettelse.

I min terminologi svarer det til det, man kalder dynamiske effekter, og jeg vil godt spørge statsministeren, hvordan han forholder sig til økonomi- og erhvervsministerens opfattelse af, hvad man kan indregne.

Kl. 13.50

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Henrik Sass Larsen kan jeg kun svare ved at gentage, hvad der meget tydeligt står i regeringsprogrammet, nemlig at forudsætningen for at starte en sænkning af skatten på arbejdsind-

komst fra 1. januar 2004 er, at det økonomiske råderum er til stede. Det er den forudsætning, der skal være opfyldt, før der kan gives skatteletter.

Så er spørgsmålet: Hvad er et økonomisk råderum? Der går jo mange ting ind i det. Pengene skal være til stede på budgettet, og det er også et spørgsmål om konjunktursituationen, konkurrenceevnen. Der er forskellige elementer, man må kigge på, men pengene skal være der. Det synes jeg er vigtigt at understrege.

Hr. Ole Stavad spørger: Jamen kan man ikke inddrage udbudseffekt og dynamisk effekt osv.? Til det vil jeg sige, at jeg ikke et øjeblik er i tvivl om, at der selvfølgelig er en positiv effekt af at sænke skatten på arbejdsindkomst. Men jeg er en forsigtig mand, som hellere vil tage den oveni, i tilgift, om jeg så må sige, og lade den bidrage til virkelig at sætte skub i en fornuftig vækstpolitik.

Jeg tror, det er klogest, at hvis man gennemfører skatteletter, skal man være sikker på, at man har pengene først. Sådant er regeringens politik også, og det er dét, der står i regeringsgrundlaget.

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg synes da, det har været godt at få statsministeren til at erkende, at skatteletter kommer kun, hvis vi er heldige. Det vil sige, at vicesstatsministeren ikke har noget at have det i, når han lover skatteletter. Men det, vi så står tilbage med, er en diskussion om, hvorvidt der nu er det økonomiske råderum.

Jeg synes da, det var spændende nok, at statsministeren kunne komme frem til, at der skal være orden på både den ene, anden og tredje konto. Men når det kommer til stykket, kunne statsministeren jo dybest set også gå ud i morgen og sige: Nu laver jeg en lang række offentlige besparelser, for dem vil jeg bruge til at finansiere skatteletter med. Det kunne man jo sagtens vedtage, og så er det, jeg spørger statsministeren: Vil han ikke det? Vil han ikke gøre f.eks. vicesstatsministeren den tjeneste, så han har mulighed for, at han også kan få en del af sin politik igennem? Det er jo et valg.

Jens Peter Vernerse (S):

Et andet spørgsmål, som Det Økonomiske Råd er optaget af, og som en række andre økonomer også er optaget af, er jo netop skattestoppets virkning, der betyder, at det økonomiske råderum bliver mindre, og at der hermed sker en ud-

skyldelse af det tidspunkt, hvor der bliver mulighed for at sænke skatten på lønindkomst.

Det er det problem, som mange er optaget af, også i Socialdemokratiet, fordi Socialdemokratiet gerne vil videreføre den linje, vi startede ved at sænke skatten på lønindkomst i både 1993 og 1998. Det bekræftes jo netop af Det Økonomiske Råd, at den politik, regeringen fører, udskyder tidspunktet for sænkning af lønbeskatningen, og synes statsministeren ikke, at det trods alt er et problem?

Jacob Buksti (S):

Jeg tror, det er meget klogt af statsministeren at være en forsigtig mand i denne sag og ikke anlægge det samme optimistiske livssyn, som prægede statsministeren under det tidligere spørgsmål. Statsministeren har en forsigtig indfaldsvinkel til problemstillingen omkring den 1. januar 2004, og det er jeg glad for.

Statsministeren har også tidligere bekræftet over for mig, og det sådan set meget klart, så jeg vil spørge: Er det ikke rigtigt, hr. statsminister, at for at de skattelettelser kan få virkning fra den 1. januar 2004, skal råderummet i givet fald være besluttet i Folketinget senest næste år ved denne tid, for at det kan nå at blive regnet ind i skattekort osv. Skal det ikke være vedtaget inden sommerferien næste år? Og er det ikke sådan, at det råderum, der skal skabes, sidder statsministeren og hans regeringskolleger lige nu og skaber med det finanslovplæg, som jeg går ud fra man har lagt sidste hånd på?

Statsministeren har også tidligere talt om følelserne for dette punkt, for det er jo noget, som rammer regeringen meget. Før var der noget med skattetryk, og nu er det følelsen af, hvordan det går. Føler statsministeren sig tryk ved, at der i kraft af regeringens finanslov kan skabes det råderum pr. 1. januar 2004, eller er det bare tom snak?

Kl. 13.55

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil sige til hr. Jens Peter Verner, som refererer til Det Økonomiske Råds synspunkter vedrørende skattestoppet, at det jo er velkendt, at der er visse økonomiske kredse, som er vældig begejstrede for at sætte skatter og afgifter op, når det gælder jord og fast ejendom.

Jeg kan forstå, at hr. Jens Peter Verner er fuldstændig enig i det synspunkt, for det, der ligger bag påstanden om, at skattestoppet indskrænker det økonomiske råderum, er jo den

tanke, at man simpelt hen skal drive ejendomsværdiskatten i vejret til højder, som udhuler almindelige menneskers lønninger og pensioner.

Det er det synspunkt, som må ligge bag hr. Jens Peter Vernersens spørgsmål, men jeg er ikke enig i det. Tværtimod er det sådan, at skattestoppet udvider det økonomiske råderum, i og med at skattestoppet forhindrer, at man gennem stadig højere skatter og afgifter tager pengene ud af økonomisk aktivitet til privat initiativ. Det er jo det, det handler om. Vi kan ikke blive ved med at sætte skatter og afgifter i vejret, for det kvæler lysten til arbejde, til investeringer, til andet initiativ.

Så til hr. Henrik Sass Larsen og hr. Jacob Buksti: Det står meget klart i regeringsgrundlaget, at 1. januar 2004 kan det starte med sænkninger på skatten på arbejdsindkomst, forudsat at det økonomiske råderum er til stede. Og hr. Jacob Buksti har jo ret i, at for at indkomstskatteændringer kan træde i kraft den 1. januar 2004, skal de i praksis være vedtaget inden sommerferien 2003, men der er også et stykke tid til.

Henrik Sass Larsen (S):

Nu skulle jeg bede om fra hr. Jens Peter Verner, som ikke har mulighed for at tage ordet igen, at statsministeren følger sin egen logik. Når han f.eks. beder hr. Villy Søvndal og andre om ikke at konkludere på hans vegne, skulle jeg bede statsministeren om at være så venlig heller ikke at konkludere på vores vegne, i og med at det rent faktisk ikke er vores konklusion, statsministeren har stået og refereret.

Vi mangler stadig væk svar på et par ting: Vil statsministeren skaffe det fornødne økonomiske råderum, således at man får de skattelettelser, og i givet fald, hvis svaret er nej, hvorfor vil han ikke det? Hvorfor vil statsministeren ikke foretage de nødvendige besparelser, så vi rent faktisk kan få det resultat?

Og så mangler vi svar på en del spørgsmål fra hr. Jacob Buksti, som jeg da vil håbe at statsministeren også får besvaret.

Ole Stavad (S):

Jeg er glad for, at statsministeren erklærer sig enig i, at når man taler om dynamiske effekter, så omfatter det også de såkaldte udbudseffekter. Og det er det, der står i så skærende kontrast til det, som økonomi- og erhvervsministeren sagde sidste gang, for det var ikke mig, der gav udtryk for synspunktet. Jeg refererede økonomi- og erhvervsministeren.

Hvis jeg må referere det, som økonomi- og erhvervsministeren svarede på spørgsmålet her i salen sidste onsdag, så sagde han: »... at når man kan indregne udbudseffekter i den negative retning som følge af barselorloven, er der da også mulighed for at regne udbudseffekter på arbejde i den anden retning, og det er det, både vi og alle økonomer siger, man kan gøre.«

Det var altså svaret på, om man kunne regne den slags effekter med, når man skal regne ud, hvad der er plads til af eventuelle skattelettelser, og hvad det økonomiske råderum er. Og her synes jeg, at statsministeren på prisværdig vis har fået sat på plads, at deri har økonomi- og erhvervsministeren uret. Det er i hvert fald ikke statsministerens opfattelse. Dermed går jeg ud fra, at det heller ikke er regeringens.

Jacob Buksti (S):

Jeg er meget glad for, at statsministeren bekræfter, at de skattelettelser, som i givet fald skal træde i kraft pr. 1. januar 2004, skal være vedtaget, inden Folketinget tager på sommerferie næste år. Det vil sige, at man allerede senest omkring årsskiftet fra regeringens side skal kunne konstatere, om det nødvendige råderum for sådanne skattelettelser er til stede.

Statsministeren er jo en favoriseret læser af et kommende finanslovforslag, så jeg går ud fra, at statsministeren har en vis fornemmelse af, hvordan det cirka ser ud. Og så var det bare, at jeg spurgte, om det er sådan, at statsministeren har en realistisk forventning om, at vi omkring årsskiftet kan konstatere, at der er et råderum, og det er jo altså noget, som skal være af en størrelse på en 3-4 mia. kr., for at vi kan få startet det her.

Statsministeren må da kunne sige, om det er realistisk, at der kommer skattelettelser fra den 1. januar 2004 eller ej, for det er det råderum, som den finanslov, som statsministeren sidder og lægger sidste hånd på nu, skal skabe.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Stavads spørgsmål var vist mere en kommentar. Men igen vil jeg så bede om, at jeg drager mine egne konklusioner, og så må hr. Stavad gerne drage sine; de er ikke nødvendigvis dækkende for mine.

Kl. 14.00

Til hr. Henrik Sass Larsen og hr. Jacob Buksti vil jeg sige, at regeringen selvfølgelig arbejder målbevidst på, at råderummet skaffes til veje, men vi kan altså først vurdere det, når vi kom-

mer længere hen. Det er ikke sådan, at det på forhånd siges, at der skal være en lettelse af beskatning fra den 1. januar 2004. Regeringsprogrammet er meget klart på det punkt, for det siger, at det forudsætter, at det økonomiske råderum er til stede. Det vurderer vi altså til den tid om det er, og derfor kan jeg heller ikke sige noget præcist til hr. Jacob Buksti om, hvornår det bliver.

Jeg tror, vi kører lidt i cirkel nu. Der kommer vist ikke meget nyt på banen. Jeg glæder mig bare utrolig meget over den der nyopståede interesse i Socialdemokratiet for at sænke beskatningen, ja, over skattestoppet osv. Det er jo en helt ny dagsorden, der er blevet sat nu. Prøv at tænk på, at før den 20. november, var der 115 gange i den tidligere regerings tid, hvor skatter og afgifter blev sat i vejret. Der var dét dagsordenen.

Nu er dagsordenen skattestoppet, og jeg har en socialdemokratisk opposition, der flittigt vogter over, at skattestoppet bliver overholdt og håndhævet. Der spørges flittigt til, hvornår vi kan begynde at sænke skatten på arbejdsindkomst. Det er jo et privilegium at være regering under de vilkår.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2254

7) Til statsministeren af:

Carsten Hansen (S):

»Hvilke andre ydelser end revalideringsydelsen mener regeringen, det vil være nødvendigt at gennemføre reduktioner i for at sikre, at mennesker har tilstrækkelige incitamentter til at påtage sig arbejde, så et effektivt arbejdsudbud opnås?«

Carsten Hansen (S):

Det er jo et af det, som jeg synes indikerer, at regeringen agter at skære på en del af ydelserne. Ser vi på det her fine oplæg, »Flere i arbejde«, et debatoplæg, som regeringen er kommet med, står der på side 23:

»I dag er der mulighed for en betydelig indkomstfremgang ved f.eks. at gå fra kontanthjælp til revalidering. Det kan nedsætte den enkeltes motivation til at søge ud på det ordinære arbejdsmarked.«

Og så skriver man, at et effektivt arbejdsudbud kræver, at der er tilstrækkelige incitamentter til at påtage sig et arbejde.

Jeg vil spørge statsministeren: Er der andre steder, ud over revalideringsydelsen, hvor man påtænker at skære i ydelsen?

Og jeg skal da nævne for statsministeren, hvis han ikke kan huske det, at på side 20 skriver man, at der er løsningsmuligheder for de unge, og at ungeindsatsen udvides til at omfatte aldersgruppen fra unge under 30 år i en moderniseret indsats for de unge. Jeg kunne så starte med at spørge: Hvad betyder det på dette område?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil godt understrege det samme, som jeg efterhånden gentagne gange har gjort her i Folketingssalen, at regeringen har ingen planer om generelle sænkninger af satserne i overførselssystemet, hverken når det gælder kontanthjælp, dagpenge eller andre steder.

Det, vi har lagt op til med debatoplægget, er derimod at kigge på, om der kunne være nogle hjørner, hvor der i dag er et direkte tab for mennesker, der går fra passiv overførsel over i aktivt arbejde. Vi har ikke lagt os fast på nogle bestemte modeller, løsninger eller forslag. Vi vil nu drøfte det med arbejdsmarkedets parter. Det er lagt helt åbent op.

Jeg går da ud fra, at hr. Carsten Hansen er enig med mig i, at det altid skal kunne betale sig at arbejde. Jeg vil i hvert fald meget gerne høre det direkte fra hr. Carsten Hansen, hvis han mener, at det ikke skal kunne betale sig at arbejde. Kan alle ikke blive enige om, at det altid skal kunne betale sig at arbejde?

Carsten Hansen (S):

Jamen det er jo fantastisk, for det er rigtigt, at hvis man begynder at ændre på ydelserne, også på hjørner af dem – jeg synes nu ikke, at revalideringsydelsen er et hjørne – er vi virkelig ude i løftebrudstanken, både når det gælder ungeindsatsen, og når det gælder revalideringsydelsen.

Jeg har her et citat fra statsministeren fra partilederrunden på DR 1 den 18. november:

»Jeg er nødt til at gentage, at vi har ingen forslag om at forringe dagpengesystemet. Vi har den samme opfattelse som Mimi, at problemet i Danmark er ikke, at dagpengene er for høje. Det er dem, der ulykkeligvis bliver arbejdsløse og kommer på dagpenge, der ikke har for mange penge.«

Men så siger statsministerens egen beskæftigelsesminister, at der er forskellige niveauer af offentlige ydelser. Det skal ikke være sådan, at

det er økonomiske incitament, der afgør, om man vælger det ene eller det andet. Mener statsministeren, at der er et økonomisk incitament og tænkning i det, fordi man efter meget møje og besvær og i øvrigt efter en gennemsnitlig ventetid på 3 år får en revalideringsydelse?

Jeg kan i øvrigt oplyse statsministeren om, at hvis en revalidend, der har været arbejdsskadet, eller hvis én, som kommer fra anden uddannelse og bliver revalidend, kommer på niveau for bistandsydelse, så mister de ca. 40 pct. af deres indtægt. Synes statsministeren ikke, at det er ganske voldsomt? Og hvorfor nævner man det i sit fine udspil, hvis man ingen planer har om det?

Kl. 14.05

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Lad mig gentage: Regeringen har ingen konkrete forslag fremsat. Men regeringen har fremlagt et debatoplæg, hvor vi peger på, at man kritisk bør kigge alle hjørner efter for at være sikker på, at vi har et samfund, at vi har et system, hvor det altid kan betale sig at arbejde. Det går jeg da ud fra at hr. Carsten Hansen kan være enig med mig i. Det må da være tilladt at pege på, hvor der er nogle problemer, uden at man på forhånd skal lægge sig fast på, hvilken løsning man skal vælge.

Regeringen har ikke fremsat konkrete forslag, det vil jeg gerne understrege. Vi har peget på en række problemer, og nu drøfter vi så med kyndige på området, nemlig bl.a. arbejdsmarkedets parter, hvordan man kan løse de problemer, vi kan se der er, på en sådan måde, at det altid kan betale sig for mennesker at arbejde.

Det synes jeg at hr. Carsten Hansen burde være interesseret i fordomsfrit at drøfte. Jeg var i hvert fald glad for, at da vi holdt møde med arbejdsmarkedets parter, erklærede begge parter sig interesseret i fordomsfrit at drøfte det – uden på forhånd at lægge sig fast på bestemte modeller.

Carsten Hansen (S):

Jamen statsministeren må da have gjort sig nogle tanker. Når man skriver, at man skal effektivisere ungeindsatsen for dem mellem 25 og 29 år, hvad betyder det så? Hvis man gerne vil forlænge indsatsen for de 20-25-årige, hvis det er den ordning, man vil køre videre med, er det halve dagpenge efter et halvt år, og det er klart et løftebrud.

Jeg har masser af citater, hvis statsministeren vil høre dem, men han har jo bekræftet dem senest i spørgetiden den 24. april, hvor det blev sagt, at regeringen ingen planer har om at ændre det generelle dagpengeniveau.

Men statsministerens egen beskæftigelsesminister bliver ved med at sige, at der er forskellige offentlige ydelser og forskellige niveauer, og at der ikke skal være noget økonomisk incitament. Mener statsministeren, at de, der kommer på en revalideringsydelse, som eventuelt bliver sat 40 pct. ned, hvis de skal på niveau med bistandshjælpen, får en overflødig ydelse? Det kunne være ganske interessant at vide.

Det kunne også være interessant at vide, om der ligger andre ting gemt i det her debatoplæg end ungeindsatsen og nedsættelse af revalideringsydelsen.

Bjarne Laustsen (S):

Statsministeren siger, at der er behov for at kigge på nogle hjørner for at finde ud af, om der er nogle steder, hvor der er problemer.

Det er lidt ufatteligt, at man konkret angiver, at det skulle være et problem, at vi har en revalideringsydelse, som hjælper folk, der er kommet til skade ved f.eks. en trafikulykke, arbejdsulykke, tilbage på arbejdsmarkedet igen. Det er jo hjælp til selvhjælp

Derfor er det interessant at vide: Hvad er det for et problem, der eksisterer i, at vi har en revalideringsydelse, som vi har haft gennem mange, mange, mange år, hvorved vi kan få folk tilbage til arbejdsmarkedet?

Hvad er det i øvrigt, som arbejdsmarkedets parter skal blande sig i i den forbindelse? Det er ren og skær lovgivning, om vi her i Folketinget synes, det er vigtigt, at vi har en lovgivning om, at vi vil hjælpe folk, der har været udsat for en arbejdsulykke, tilbage på arbejdsmarkedet. Hvad er problemet i det? Kan vi ikke få det at vide? Det er da ret interessant i forhold til de 36.000 mennesker, der står foran at få forringet deres vilkår, hvis regeringens debatoplæg kører igennem.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg tror faktisk ikke, at jeg er i stand til at føje meget nyt til. Jeg er bare nødt til at sige, at regeringen ikke har fremlagt noget forslag vedrørende revalideringsydelsen. Regeringen har peget på en række punkter i det nuværende system, hvor der kan være utilsigtede konsekvenser af den måde, systemerne er indrettet på.

Det, der er regeringens overordnede sigte, er, at det altid skal kunne betale sig at arbejde. Nu er vi så meget åbne over for at drøfte med de involverede parter, hvordan man hele vejen rundt kan indrette systemet, så det altid kan betale sig at arbejde.

Jeg synes faktisk, at både hr. Carsten Hansen og hr. Bjarne Laustsen burde være mere fordomsfrie og erklære sig enige i, at det selvfølgelig altid skal være sådan, at det kan betale sig at arbejde. Jeg er meget forbløffet – jeg er meget forbløffet – hvis det ikke har opbakning i Socialdemokratiet, at det altid skal kunne betale sig at arbejde.

Carsten Hansen (S):

Kan statsministeren ikke godt forstå, at de 36.000 mennesker på revalideringsydelse – i øvrigt en af de største succes historier, vi har, fordi alle kommer i arbejde, alle kommer i job – bliver lidt nervøse, når statsministeren og hans beskæftigelsesminister rasler med sabelen og siger, at det er et lille hjørne – siger man oven i købet temmelig arrogant – som man vil kigge på, og når man siger, at det ikke må kunne betale sig at gå fra den ene offentlige ydelse til den anden? Vil statsministeren tolke det anderledes, end at nu skal alle på kontanthjælp?

Jeg vil godt spørge statsministeren: Er vi ikke enige om, at det er et eklatant løftebrud, hvis det er sådan, at statsministeren nedsætter ydelserne for unge og for revaliderender? Det må der da kunne gives et klart og entydigt svar på, og det skal blive modtages med kyshånd.

Kl. 14.10

Bjarne Laustsen (S):

Det er jo side 23 i det oplæg, der hedder »Flere i arbejde«, der volder nogle problemer, fordi man deri skriver, at kun overgangen fra forsørgelse til arbejde bør give indkomstfremgang. Det kan vi for så vidt ikke være særlig meget uenige i.

Vi er enige i det synspunkt, at det altid skal kunne svare sig at arbejde. Problemet er bare, at revalideringsydelse jo ikke er noget, man selv kan vælge, det er jo ikke et tagselvbord. Der er jo ikke mulighed for den enkelte til at sige: Jeg vil have revalideringsydelse. I øvrigt er det korttidsydelser, der gives med henblik på at bringe folk tilbage på arbejdsmarkedet igen. Derfor er det jo ikke et tagselvbord.

Det, man så skriver om, at det må være sådan, at man ikke kan få en højere ydelse ved at vælge én ydelse frem for en anden, eksisterer jo

ikke i virkeligheden. Ellers må statsministeren belære os om det. En revalideringsydelse er noget, man bliver indstillet til efter de principper, der nu er gældende i forhold til loven, der vedrører dette spørgsmål.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til både hr. Carsten Hansen og hr. Bjarne Laustsen, at jeg da klart er af den opfattelse, at det er fornuftigt og rigtigt at have et velfungerende revalideringssystem med henblik på, at mennesker kommer ud af en passiv tilværelse og over i aktivt arbejde. Sådan skal det være, det er et fornuftigt system.

Det, regeringen gør, er at pege på, at der er nogle uheldige samspil mellem forskellige ydelser, og at der er steder i vores system, hvor det ikke altid kan betale sig at gå fra overførselsindkomst til aktiv arbejdsindsats. Det sidste kan i hvert fald ikke være rimeligt.

Jeg er glad for, at hr. Bjarne Laustsen så klart understreger, at vi er enige i det fælles sigte, at det altid skal kunne betale sig at arbejde. Hvis vi er enige om det, så bør vi da også fordomsfrit kigge på over alt i systemet, hvor det måske ikke er sådan, og så se at finde ud af, om vi kan finde en løsning.

Jeg vil gerne endnu en gang understrege, at regeringen har peget på, at der rundtomkring er nogle problemer, men regeringen har bestemt ikke lagt sig fast på nogle bestemte modeller, og regeringen har ikke fremsat noget forslag vedrørende revalideringsydelse.

Carsten Hansen (S):

Jeg er nødt til at spørge: Er det, fordi forskellen på den revalideringsydelse, der er i dag, og indtægten ved at arbejde ikke er stor nok? Mener statsministeren, at revalideringsydelsen er for stor, når man helt eksplicit i sit oplæg nævner, at her er et af de hjørner, som man arrogant kalder det – det er jo ikke et hjørne – der omfatter 36.000 mennesker? Mener man også, at unge mellem 25 og 29 år får for meget i understøttelse, og at det er et problem, man gerne vil se på?

Vi er enige i, at det selvfølgelig skal kunne betale sig at arbejde, men er incitamentet ikke stort nok, når man nævner det her i oplægget? Det må jo være det, der er sagen. Det er derfor, jeg beder statsministeren om en garanti for, at man ikke rører det, for så er der ikke nogen grund til at gøre alle de her mennesker urolige. Det er da underligt, at så mange skal være nervøse for deres forsørgelse.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den eneste, der gør nogen urolige, hvis nogen bliver urolige i den sag her, er jo hr. Carsten Hansen, der prøver at sprede et falsk indtryk af, at regeringen har fremlagt forslag om forringelse af revalideringsydelsen. Det er jo ikke tilfældet.

Jeg vil gerne understrege, at regeringens sigte er at sikre, at mennesker på revalidering i videst muligt omfang kommer ud i aktivt arbejde. Det er derudover at sikre, at det altid kan betale sig at arbejde, og det er for det tredje også at sikre, at der bliver gjort en forstærket indsats for at nedbringe ledigheden blandt de 25-29-årige.

Derfor kan jeg fuldstændig afvise hr. Carsten Hansens beskyldninger om løftebrud. Det, vi siger nu, er nøjagtig det samme som det, jeg sagde før valget, nemlig: Regeringen har ingen planer om generelle sænkninger af ydelser i det danske overførselssystem, men vi er nødt til at kigge på, om der på enkelte punkter er uhensigtsmæssigheder, der gør, at det ikke kan betale sig at arbejde. For hvis vi er enige om, at det altid skal kunne betale sig at arbejde, så må man også fordomsfrit se på at indrette systemet, så det altid kan betale sig at arbejde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2255

8) Til statsministeren af:

Carsten Hansen (S):

»Vil statsministeren garantere, at regeringen ikke har planer om at gennemføre nedskæringer i revalideringsydelsen?«

Carsten Hansen (S):

Ja, jeg prøvede jo før at få en garanti for, at der ikke ville blive begået løftebrud. Det kunne jo være rart at få, når vi nu kan se, at der står i regeringens oplæg, at der i dag er mulighed for en betydelig indkomstfremgang ved at gå fra kontanthjælp til revalidering, og at det kan nedsætte den enkeltes motivation til at søge ud på det ordinære arbejdsmarked.

Når man så snakker om incitament, så lad mig høre klokkeklart: Er det sådan, at revalideringsydelsen i dag er for høj, og at der ikke er incitament nok til at søge ud på arbejdsmarkedet? Det er det ene.

Det andet er: Kan vi få en garanti for, at man ikke vil ændre det her lille hjørne, som statsministeren kalder de 36.000 mennesker, der er på revalideringsydelse? Kan vi få en garanti for, at man ikke vil ændre på deres ydelse, som den ser ud i dag, eller er det et lille hjørne med 36.000 mennesker kun en kæmpe succeshistorie i forhold til den sidste evaluering fra Socialforskningsinstituttet?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det spørgsmål, som hr. Carsten Hansen har stillet her, er jo nøjagtig det samme som det sidste, vi diskuterede. Derfor har jeg overhovedet ikke noget nyt at føje til det, jeg allerede har svaret nu i flere omgange. Jeg vil bare lige anholde ét udtryk, og det er, når hr. Carsten Hansen hele tiden beskylder mig for at kalde 36.000 mennesker for »et hjørne«. Det har jeg overhovedet ikke gjort – det har jeg overhovedet ikke gjort.

Jeg vil gerne understrege, at jeg anser revalideringsindsatsen i Danmark for at være af overordentlig stor betydning, og et meget klart sigte med den må være, at mennesker kommer ud i almindeligt ordinært arbejde i det omfang, det overhovedet er muligt. Men det, jeg taler om, er jo, at regeringen ingen planer har om generelle sænkninger af satserne i dagpenge, kontant-hjælp, andre overførsler, akkurat som vi sagde det før valget. Det, vi sagde før valget, står vi ved efter valget.

Men hr. Carsten Hansen må da også være interesseret i, at man kigger på, om der er punkter rundtomkring i vores system, hvor det rent faktisk ikke kan betale sig at arbejde, for det kan ingen af os jo være interesseret i, og man bør da åbent se på, om man kan ændre det.

Carsten Hansen (S):

Jo, men når man skriver, som man gør – og statsministeren giver, jeg har de første fem-seks citater, og jeg kan jo bare tage statsministerens udtalelser i dag som garanti for, at man ikke vil ændre på overførselsindkomsterne og ydelserne – at der er hjørner, der er ungeindsatsen, der er revalideringsindsatsen osv., kan statsministeren så ikke forstå, at folk bliver urolige ude omkring?

Det kan godt være, at statsministeren siger noget andet, men han har flere gange kaldt revalideringsindsatsen for et lille hjørne og spurgt, om jeg ikke kan forstå, at man skal se på det lille hjørne. Nej, jeg kan ikke forstå det. Men kan statsministeren ikke forstå, at alle de mange mennesker, der har brug for dagpenge, mens de

er mellem 25 og 30 år, og som jo eventuelt kommer på halve dagpenge, og de, som er på revalideringsydelse, bliver nervøse og frygter for deres fremtid?

Så er det, jeg spørger: Er revalideringsydelsen for høj i dag? Det må der da kunne gives et klart svar på. Er incitamentet ikke stort nok til at gå i arbejde, på trods af at alle får et arbejde?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den eneste, der her bidrager til at skabe nervøsitet, hvis det her giver nervøsitet, er altså hr. Carsten Hansen, der udspreder forkerte rygter om, hvad regeringen har planer om. Det må så være hr. Carsten Hansens egen forretning.

Jeg vil bare sige, at der er ingen, der behøver være urolige, for det, der er regeringens sigte, er, at de, der er på revalidering, kommer i arbejde, og de unge, der er ledige, kommer i arbejde.

Det er det, der er hele regeringens sigte med den operation, der hedder »Flere i arbejde«. Det er, at mennesker kommer ud af passive overførsler over i aktivt arbejde. Det er forbløffende for mig, at hr. Carsten Hansen stikker så fast i gammeldags tænkning, at han ikke åbent vil overveje, hvordan man kan forbedre menneskers muligheder for at komme ud af en passiv tilværelse og ind i aktivt arbejde.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Bjarne Laustsen og derefter hr. Carsten Hansen.

Bjarne Laustsen (S):

Hvis vi skal forstå det som et tilsagn i dag om, at statsministeren på regeringens vegne siger, at regeringen ingen planer har om at skære generelt i overførselsindkomsterne, kan vi så ikke få uddybet, hvad ordet generel betyder? Generel er så ikke et hjørne, der omhandler 36.000 mennesker på revalidering, men hvad er det så?

Det er jo, fordi at man i det der oplæg »Flere i arbejde« minutløst har beskrevet problemsættet, som statsministeren ser det, men som for andre ser ud som et vældig, vældig godt instrument. Er statsministeren klar over, hvilken effekt det har og har haft, at man gennem mange år har haft revalidering som instrument? Bekymrer det ikke statsministeren, at hvis folk kommer i arbejde, fordi de har været igennem den revalidering, er det ikke udelukkende bare noget med ydelsesstrukturen? Har ministeren et eller andet eksempel på, at man ikke kan komme i arbejde,

fordi man har en revalideringsydelse og har brugt det system, vi har i Danmark? Nej, vel?

Når folk har været udsat for arbejdsulykker, så kan de komme tilbage på arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedet må da også være interesseret i, at folk hurtigst muligt kommer tilbage efter en eventuel arbejdsulykke.

Carsten Hansen (S):

Det havde jo været dejligt, hvis vi fra statsministerens side kunne få en klokkeklar garanti for, at alle de her mange mennesker på revalidering og alle de mange 25-30-årige under ungeindsatsen ikke skulle gå og frygte det her.

Men jeg vil spørge statsministeren, hvordan det skal forstås, når der i statsministerens eget oplæg står, at et effektivt arbejdsudbud kræver, at der tilstrækkelige incitamenter til at påtage sig arbejde, og at justering af reglerne for arbejdsløshedsdagpenge, ydelser under aktivering, revalideringsydelse og kontanthjælp kan bidrage til at øge et effektivt arbejdsudbud.

Kl. 14.20

Betyder det så, at man vil sætte satserne op og garantere ikke at sætte dem ned? Det kunne da være ganske interessant. Eller hvad er det, der står her? Statsministerens egen beskæftigelsesminister har jo sagt, at man nu gerne vil se på de her såkaldte hjørner med de 36.000 mennesker.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes, at det kører meget i ring, og jeg kan altså simpelt hen ikke føje mere til, hvad jeg allerede har svaret.

Det, der er regeringens sigte, er, at mennesker hurtigst muligt kommer i aktivt arbejde. Det burde vi da have en fælles interesse i, men hr. Carsten Hansen vil altså tilsyneladende slet ikke tænke i nye baner.

Så siger hr. Carsten Hansen, at det ville være ønskeligt med klokkeklare garantier. Jeg vil sige, at det der med at udstede garantier har man større erfaring med i hr. Carsten Hansens parti, så det overlader jeg helt til hr. Carsten Hansen.

Bjarne Laustsen (S):

Nu ved jeg godt, at statsministeren var meget optaget af at forsøge at give hr. Carsten Hansen et svar, men jeg spurgte jo om, hvad ordet generelt betyder. Hvad er det for noget, man vil skære ned i?

Er det ikke sådan, at det spørgsmål om at få folk i arbejde, som vi er enige om, er et spørgsmål om rådighed? Er det bedste tjek på, om folk

står til rådighed for arbejdsmarkedet, ikke at give dem et tilbud om arbejde? Så er sagen jo løst. Hvis man ikke tager imod arbejde, så er der sanktioner osv.

Jeg ville også gerne have at vide, om statsministeren har nogen eksempler på, at revalideringen ikke duer. Man kommer bare med nogle eksempler omkring ydelserne, og det er da fint nok, det kan vi da godt diskutere, det vil man ikke gøre noget ved, men som instrument duer revalideringen ikke. Det er da ret interessant at vide, om det instrument, der har været med til at hjælpe tusindvis af mennesker hvert eneste år, skal ødelægges, fordi man har set sig gal på ydelsesstrukturen. Det er ret interessant at få at vide.

Carsten Hansen (S):

Ja, nu prøver vi en gang til, men fra en lidt anden vinkel.

Der står i oplægget, at kun en overgang fra forsørgelse til arbejde bør give indkomstfremgang, og i dag er der jo som sagt mange forskellige offentlige ydelser på forskellige niveauer, f.eks. revalideringsydelsen. Den er højere end kontanthjælpen, men gennemføres det princip, som regeringens selv skriver i sit oplæg, så betyder det altså, at en række ydelser, herunder revalideringsydelsen, skal sænkes. Kan det læses anderledes, så lad mig få en læsevejledning. Det vil jeg meget, meget gerne have.

Skulle vi så ikke tage luften ud af den debat her én gang for alle. Giv dog den garanti: På de såkaldte hjørner som ungeindsatsen, revalideringsydelsen osv. sænker vi ikke ydelserne. Så lad os snakke om, hvordan vi får mennesker i arbejde, og hvordan vi skaffer dem en fremgang frem for at komme med lidt slet skjulte trusler i et debatoplæg.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Ja, indtil videre er der jo ikke andre end hr. Carsten Hansen, der har udstedt trusler, men altså på et fuldstændigt fejlagtigt grundlag. Jeg er bange for, at jeg er nødt til at sige, at selv en læsevejledning næppe ville være tilstrækkelig for hr. Carsten Hansen.

Så kommer hr. Bjarne Laustsen med, synes jeg, et konstruktivt udsagn, nemlig at det, det drejer sig om, jo er at give et tilbud om arbejde, og hvis man ikke tager imod det tilbud, så er der sanktioner.

Jamen der er noget at bygge på her. Det er faktisk også noget af det, der indgår i regeringens

gens oplæg, noget af det, der skal drøftes med parterne på arbejdsmarkedet. Så kan vi arbejde videre ad den vej, er der absolut noget at tage fat i, og det synes jeg er en langt mere konstruktiv tilgang til det end alt det andet.

Det her drejer sig jo om, at vi får mennesker i arbejde, i stedet for at de bliver parkeret i en passiv tilværelse, og kunne vi bare enes om dét, så er der et solidt grundlag at arbejde videre på. Det håber jeg i øvrigt også at vi kan i fællesskab.

Carsten Hansen (S):

Jeg må konstatere, at statsministeren ikke vil give den garanti, og når han ikke vil give den garanti, er det nok, fordi man går og pønser på at røre ved revalideringsydelsen, ungeindsatsen, andre hjørner, som man selv har nævnt, og når man skriver, at kun en overgang fra forsørgelse til arbejde bør give indkomstfremgang – kun en overgang fra forsørgelse til arbejde bør give indkomstfremgang – så betyder det, at de mange offentlige ydelser skal sættes ned. Det er sørgeligt, men sandt.

Kl. 14.25

Hvis det viser sig, når vi kommer længere frem på året, at statsministeren rører ved ydelserne, vil jeg godt sige, at så er det et klokkeklart løftebrud. Derfor vil jeg advare statsministeren. Jeg vil bede ham om at overveje det endnu en gang og appellere til, at sådan nogle gode ting som revalidering, der jo virkelig bringer folk frem, og som virkelig har nogle fantastiske evalueringer, rører man ikke ved.

Til statsministeren: Kunne vi så ikke én gang til bare prøve at sige, at vi rører ikke ved det? Det er så nemt. Det er bare nogle få små ord: Vi rører ikke ved ydelserne, heller ikke ude i hjørnerne med 36.000.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nu må jeg bare for 117. gang gentage, hvad jeg har sagt talrige gange tidligere: Regeringen har ikke lagt sig fast på bestemte modeller, men regeringen peger åbent på, hvor der er nogle problemer. Det står fuldstændig fast, hvad jeg sagde før, at regeringen ingen planer har om generelle sænkninger af satserne i overførselssystemet, men regeringen forbeholder sig selvfølgelig ret til at kigge på, om der er specielle punkter, hvor systemet i dag er sådan indrettet, at det ikke kan betale sig at arbejde.

Der synes jeg, at vi har en fælles interesse i at finde ud af, hvordan vi så kan løse det, uden at vi på nuværende tidspunkt skal lægge os fast på

bestemte modeller. Der synes jeg, at hr. Carsten Hansen med fordel kunne være mere fordomsfri, mere nytænkende, i stedet for at stikke i al den beton, som hr. Carsten Hansen så tydeligt gør.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2241

9) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Jan Trøjborg (S):

»Kan ministeren bekræfte ministerens svar på spørgsmål nr. S 2137, hvor det fremgår, at han fuldt ud støtter Danish Crowns patent på fedtfattig leverpostej?«

Jan Trøjborg (S):

Som begrundelse for spørgsmålet vil jeg gerne sige, at sagen jo handler om, at den store koncern, Danish Crown, der vel sidder på 90 pct. af slagterimarkedet herhjemme, fejler en lille producent af fedtfattig leverpostej af banen. Derfor er mit spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren, om det virkelig kan være rigtigt, at ministeren fuldt ud støtter Danish Crowns patent på fedtfattig leverpostej.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål nr. S 2137, kan jeg jo ikke tage stilling til det enkelte patent. Årsagen er, at der verserer en sag vedrørende patentet ved Den Europæiske Patentorganisation. Jeg kan bekræfte over for spørgeren, at jeg ikke har mulighed for at udtale mig om Danish Crowns patent, og jeg kan således ikke tage stilling til Danish Crowns patent på fedtfattig leverpostej.

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål nr. S 2137, har jeg således ikke givet udtryk for, hvorvidt jeg støtter patentet eller ej. Jeg har alle givet udtryk for, at der er nogle faktiske omstændigheder, herunder det forhold, at jeg hverken kan eller vil kommentere det konkrete patent.

Jan Trøjborg (S):

Tak for svaret fra ministeren. Jeg kan godt forstå, at ministeren meget nødig vil ind i en konkret diskussion om et specifikt patent. Imidlertid må det jo også bekymre ministeren, at sagen åbenbart er således, at et konkret patent, i dette tilfælde

de inden for fødevarerbranchen, er udtaget så bredt, at det i praksis udelukker en række mindre producenter på markedet.

Det virker jo meget mærkeligt, synes jeg, ud fra en både patentretlig og en konkurrenceretlig betragtning, at der kan udstedes patenter, som i praksis skubber den lille producent Hanegal af banen, og som også, som vi ved fra udtalelser til pressen, har fjernet Stryhn's fedtfattige leverpostejprodukt fra markedet.

Derfor er mit spørgsmål til ministeren, om ikke ministeren agter at se lidt nærmere på, om der stadig udstedes disse meget generelle patenter inden for fødevarerbranchen.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg kan sige, at et patent jo er en teknisk sag, og det er jo en teknisk sag, om et patent er krænket. Det sker jo ofte, at parter, der har patentrettigheder, har en diskussion med andre parter om, hvorvidt patentet er krænket.

Jeg har noteret mig via pressen og efter det foreliggende, at man har talt sammen og konstateret, at der ikke foreligger en krænkelse.

Om patentet er for bredt eller ej? Det er jo sådan, at for at opnå et patent i Danmark, for at opnå det europæiske patent, skal det bygge på en nyhedsværdi, og det skal bygge på en opfindelseshøjde. Det er jo de kriterier, der ligger til grund i den europæiske patentkonvention, og som ligger til grund for de beslutninger, der bliver taget i EPO, og det er også dem, der ligger til grund for de beslutninger, der bliver truffet her i Danmark. Det er klart, at der jo i øjeblikket ligger en ankesag hos Den Europæiske Patentorganisation, og vi må selvfølgelig afvente, hvad der sker med den sag.

Kl. 14.30

Jan Trøjborg (S):

Jeg er fuldstændig enig med ministeren, og jeg takker for svaret om, at et patent, hvis det skal gøres gældende, skal indeholde en nyhedsværdi, og så skal det have en, som vi kalder det, tilstrækkelig opfinderhøjde, altså indeholde tilstrækkelig nyt til, at man kan udtage et patent.

Men synes ministeren ikke, det er mærkeligt, at vi her har en sag, hvor en meget, meget stor koncern har erhvervet sig et patent på fedtfattig leverpostej, der, som en række eksperter i hvert fald kan udtale sig til dagspressen om, af enhver kan læses i »Frøken Jensens Kogebog«? På den baggrund, hvor der er givet et patent, må mini-

steren være bekendt med, at den, der rejses en sag imod, i dette tilfælde en lille producent som Hanegal, jo ikke har en kinamands chance for at skaffe de økonomiske og juridiske ressourcer, der skal til for at køre en retssag imod en stor producent.

Vil ministeren ikke med denne konkrete sag som udgangspunkt undersøge lidt nærmere, om den praksis, der er gældende i Patent- og Varemærkestyrelsen, er i overensstemmelse med ønskerne om, at der kan være adgang for små producenter af almindelige produkter på fødevarerbrancherområdet?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Man kan tro, at leverpostej er en ganske enkel sag. Jeg må sige, at det troede jeg egentlig selv. Jeg kan forstå, at patentskriftet på leverpostej er oppe på 76 sider, som skulle være oversendt til Erhvervsudvalget i dag. Jeg har dog ikke selv nået at læse patentskriftet, men jeg kan blot sige, at det er en sag, og jo mere jeg kommenterer denne her konkrete sag, desto mere går jeg jo ind i denne sag her.

Jeg vil klart tilkendegive, at Den Europæiske Patentorganisation jo bygger på den europæiske patentkonvention, og det gør også de patenter, der udstedes her i Danmark. Og den konkrete sag er løst.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er der to medspørgere. Først er det fru Anne Grete Holmsgaard, derefter fru Ritt Bjerregaard og så hr. Jan Trøjborg.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Ministeren svarer på spørgsmål nr. S 2137, at han er fuldt opmærksom på problematikken omkring for brede patenter. Det tager jeg i hvert fald som et udtryk for, at ministeren er klar over, at her er der potentielt et farligt område, som retligt kan sætte konkurrencen ud af kraft.

Så jeg vil godt spørge: Hvad er det, ministeren har gjort eller vil gøre for at sikre, at der ikke kommer for brede patenter, navnlig på fødevarerområdet, hvor det jo for os alle sammen klart ser ud, som om at det, man tager patent på, er ret banalt?

Jeg kan altså også godt lave en leverpostejopskrift på 56 sider. Den bliver ikke en pind bedre end den, jeg kan lave på en halv side, men jeg kan sagtens lave den på 56 sider. Så antallet af si-

der i sig selv er ikke noget udtryk for, at der er tale om opfindeshøjde.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg er ikke sikker på, at jeg kan lave den opskrift på leverpostej, men det er nu heller ikke den, jeg specifikt vil spørge til.

Ministeren gør en del ud af at sige, at det her er meget teknisk kompliceret, og der er patentlovgivningen osv. Og det er givetvis rigtigt nok. Men synes ministeren, at det er rigtigt? Synes ministeren, det er rigtigt, at en så stor virksomhed på den måde i virkeligheden kan forhindre den fornyelse, der kan komme fra de mindre virksomheder?

Jan Trøjborg (S):

Jeg kan godt forstå, at ministeren må holde sig til, at det er meget kompliceret, patentretten, osv., osv., men immervæk er det jo vigtigt at forholde sig politisk til de forhold, som gøres gældende her. Jeg kan citere professor Mogens Koktvedgaard, der siger til Politiken den 11. maj 2002:

»Man kan sige, at jo mere kompliceret et patent er udformet – jo tyndere og dårligere et patent er det. Næsten alle gode og oplagte patenter kan formuleres i nogle ganske få sætninger.«

Kl. 14.35

Så jeg vil spørge, om ministeren ikke også er bekymret, når han til Folketingets Erhvervsudvalg kan oversende et patent på mere end 100 sider med snirklede forklaringer, og som i det mest læsevenlige afsnit af patentet rummer over 100 punkter. Er der ikke nogen advarslamper, der blinker for ministeren, og som må tilsige ministeren: Her må vi hellere lige se lidt nærmere på den sag og få Patent- og Varemærkestyrelsen og Konkurrencestyrelsen, og hvad ved jeg, til at se nærmere på de forhold, for det kan da ikke være rigtigt?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg kan faktisk sige til alle tre spørgere, for det er det samme, man kredser om, at jeg er fuldstændig enig med fru Anne Grete Holmsgaard i, at man skal passe meget på, at der ikke udstedes for brede patenter på det her område, og at man i Patent- og Varemærkestyrelsen bør være meget opmærksom på, at der ikke udstedes for brede patenter.

Men jeg er samtidig også nødt til at sige, at vi har en europæisk patentkonvention, hvorpå det

her bygger. Den konkrete sag er forhandlet, og man er opmærksom på det her område. Jeg er da fuldstændig enig, også politisk, med hr. Jan Trøjborg og fru Ritt Bjerregaard i, at vi ikke skal have trynet små virksomheder ud af markedet på det her område.

Det er sådan, at vi for ethvert patent, ligegyldigt om det er på leverpostej, eller det er på medicin eller på andet, ved, at man har en beskyttelse af den forskning, der har ligget. I den måde, pressen har fremstillet denne her sag på, er det i hvert fald fremstillet på en sådan måde, at det er rimelig banalt, fordi det kunne læses i en eller anden dames kagebog eller lignende, hvordan den her leverpostej var fremstillet.

Det er sådan, vil jeg gerne have lov at sige, at det her er en sag, hvor ankesagen kører på nuværende tidspunkt, netop fordi der er nogle, der gør indsigelse i den her sag. Så er det jo vigtigt at tage stilling til, når den ankesag er afsluttet, om det her skal brydes op på europæisk plan, for de regler, vi kører efter i Danmark, bygger jo netop på den europæiske patentkonvention.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2242

10) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Jan Trøjborg (S):

»Hvor ministeren det acceptabelt, at Hanegal først efter massivt politisk pres har undgået retssag om krænkelse af Danish Crowns patent på fedtfattig leverpostej?«

Jan Trøjborg (S):

Bestyrelsesformanden i Danish Crown, Niels Mikkelsen, har til Politiken udtalt, at det da godt kunne være, at Danish Crown havde båret sig lidt uheldigt ad i den konkrete sag.

Imidlertid understreger han jo, hvad han har ret i, at Danish Crown jo ikke har gjort noget forkert. De har blot fastholdt et patent, som virksomheden har modtaget.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren: Kan det virkelig være rigtigt, at ministeren her i Folketingssalen – det gjorde ministeren for et øjeblik siden – udtrykker sin tilfredshed med, at sagen er løst, som ministeren udtrykte det?

Ja, sagen er løst, fordi der har været et massivt politisk pres på Danish Crown i den her sag. Det kan vi glæde os over alle sammen. Imidlertid stiller sagen sig sådan, at Danish Crown for-

mentlig er i sin gode ret til på ethvert tidspunkt at hævde sit patent. Det vil sige, at man kan komme tilbage på ethvert tidspunkt og skubbe den lille producent af banen, når der er en mindre politisk belysning på spørgsmålet.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Som jeg tidligere redegjorde for, er jeg orienteret om sagen igennem pressen, og parterne har på et møde den 17. drøftet sagen og har konstateret, at der ikke var tale om en krænkelse af det patent, der er meddelt Danish Crown.

Hanegal er altså ikke afskåret fra at producere den fedtfattige økologiske leverpostej, og sagen er så sluttet i mindelighed. Så kommer spørgsmålet, om det er det store politiske pres, eller det er nyhedspresset, eller hvad det er, der har gjort det. Igen er der at sige til den her sag, at jeg selv har opfordret parterne til at sætte sig sammen og tale sammen og løse den.

Går vi til den konkrete sag, kan jeg sige: Der er gjort indsigelse ved Den Europæiske Patentorganisation, og der verserer en sag. Når denne sag er afsluttet, er der mulighed for at træffe bestemmelse om, hvorvidt det er for bredt et patent.

Jeg har tilkendegivet, og det vil jeg blive ved med at tilkendegive: Vi skal passe på, at der ikke stilles og laves for brede patenter.

Jan Trøjborg (S):

Tak for svaret. Men er der alligevel ikke et eller andet galt her? Det er jo således, at bestyrelsesformanden i Danish Crown, Niels Mikkelsen, jo rigtigt siger til Politiken, at Danish Crown ikke har gjort noget galt: Vi har et patent, som vi har betalt for, og det vil vi selvfølgelig beskytte, siger formanden.

KL 14.40

Det er der jo ikke noget at sige til. Det er jo formandens forpligtelse at sørge for så stort et overskud i sin virksomhed eller så stor markedsandel som muligt. Får det ikke advarslamperne til at blinke for ministeren, at vi altså har en sag, hvor man kan sige, at den er løst, fordi ministeren holder møde med de parter, der er involveret i sagen? Principielt har vi stadig væk den situation, at Danish Crown til enhver tid kan tage sagen op igen og stille krav til en lille producent, der ikke har en jordisk chance hverken økonomisk eller juridisk for at hævde sine rettigheder. Så vi kan få en situation, hvor det går nøjagtigt, som det gik med Stryhn's

leverpostej, hvor Stryhn's direktør udtalte, at de også havde et fedtfattigt leverpostejprodukt, men at de ikke turde markedsføre det, for de kunne ikke komme igennem med det med det pres; der ville være på dem for at skulle køre en retssag om patentkrænkelse.

Er der ikke et eller andet rivravruskende galt her, som der er grundlag for at se på, både patentretligt og også konkurrenceretligt?

Ritt Bjerregaard (S):

Kan jeg opfatte ministerens besvarelse af det tidligere spørgsmål på den måde, at ministeren faktisk ikke synes, det er rigtigt, at Hanegal kan blive bragt i en situation, hvor de trynes af de store?

Hvis jeg har opfattet ministeren rigtigt, så er det næste spørgsmål jo, hvad vi egentlig kan gøre. Hvad kan ministeren gøre, for at en sådan situation ikke opstår igen?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Vi er jo ved også at tage fat på det næste spørgsmål, som hr. Jan Trøjborg siger.

Med hensyn til det konkurrenceretlige vedtager Folketinget nu her inden for det næste par døgn en ny konkurrencelov, der giver mulighed for både ved førstegangsovertrædelse af det, vi kalder misbrug af dominerende stilling.

Jeg tror, det er klart, at Konkurrencestyrelsen nøje vil påse, at alle sektorer, der er præget af store aktører, overholder dansk konkurrencelovgivning. Regeringen har valgt at skærpe vores konkurrencelovgivning. Vi har på det her område valgt at sige, at det skal gå efter reglerne.

Med hensyn til det patent, som parterne nu har fundet en mindelig løsning på, kan jeg sige, at jeg ikke har deltaget i de forhandlinger, men jeg har opfordret til, at man fandt en løsning. Parterne har sat sig sammen, og derfor kan jeg kun sige, at der er altså en indsigelse mod det patent, mod det europæiske patent, der er taget. Der venter vi på at få en afgørelse. Lovgivningen i Danmark er jo indrettet efter den europæiske. Vi er meget opmærksomme på, at vi ikke ønsker brede patenter på det område. Vi ønsker så meget konkurrence på området som overhovedet muligt.

Men jeg er nødt til at sige, at det er en sag, der er under behandling ved Den Europæiske Patentorganisation. Vi venter og ser; hvad der sker på det område. Jeg kan ikke her fra min plads sige i dag, at det er nonsens, at der er udstedt

noget. Det kan jeg ikke gøre, og det ved begge spørgere udmærket godt. Jeg er nødt til at sige, hvad der er gældende regler på det her område, og at vi følger denne her sag nøje. Vi ønsker ikke brede patenter. Der skal være det, hr. Jan Trøjborg noterede, nemlig at der skal være opfindelsehøjde, der skal være noget nyt, for at man kan få et patent.

Jan Trøjborg (S):

Jeg synes, det er et ganske udmærket svar, ministeren giver her i Folketingssalen, nemlig at han ikke ønsker brede patenter.

Når ministeren ikke frygter, at denne sag blot er toppen af isbjerget, der kommer synligt frem i fødevareresektoren, altså at vi har en situation, hvor vi med den stigende markedsdominans for nogle få meget store får trængt de små producenter af banen, vil jeg spørge ministeren, om ministeren ikke med disse udtalelser finder anledning til at iværksætte en nærmere undersøgelse af patentpraksis på fødevarerområdet.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg synes, at vi nu har en klar sag, hvor der givet et patent efter Den Europæiske Patentkonventions bestemmelser. Det er et patent, der gælder i mange, mange lande. Det er en dansk fødevarerivirksomhed, der har fået et patent. Spørgsmålet er: Er det patent for bredt. Det er der altså anket over i en hel konkret, speciel sag.

Lad os nu afvente, hvad afgørelsen bliver, inden vi kan sige, om gældende regler nu skal ændres. Jeg er jo enig i det, som hr. Jan Trøjborg og fru Ritt Bjerregaard også har været inde på i denne her sag, nemlig at der er behov for mere konkurrence. Jo mere konkurrence, jo bedre. Vi har bare en konkret sag, der er under anke, og jeg synes, at det er rimeligt, at den sag afgøres, inden der træffes beslutning om en ny lovgivning på området. Det kan jo være, at lovgivningen er god nok, hvis man kommer frem til, at det her var givet på et ufuldstændigt grundlag. Det kan jeg ikke udtale mig om og vil ikke udtale mig om. Det gør de rette myndigheder.

Kl. 14.45

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det forudsætter, at hovedspørgeren tager ordet. Ønsker hovedspørgeren det? Han er toneangivende i debatten.

Jan Trøjborg (S):

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, det er udmærket, at ministeren er optaget af at ville følge sagen meget nøje.

Det, jeg dog spørger om og prøver at få et svar på, er, om ministeren ikke på baggrund af den praksis, som ministeren siger ministeren støtter, nemlig at der ikke kan udtages brede patenter – på baggrund af en ganske vist konkret sag, hvor der er udtaget et meget bredt patent, som har gjort det umuligt for Hanegal, som har gjort det umuligt for Stryhn's leverpostej – finder anledning til at kigge lidt nærmere på den praktiske administration af det udmærkede princip, som ministeren hævder her, nemlig at der ikke kan gives og ikke bør gives så brede patenter, som der her er tale om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Og så kan fru Ritt Bjerregaard komme på banen. Værsgo.

Ritt Bjerregaard (S):

Det er klart, at det vil spille en rolle at få en belysning af, hvordan den praktiske administration er, sådan som hr. Jan Trøjborg nævner det, for det vil jo give os en stærkere position, når afgørelsen nu kommer.

Jeg har opfattet ministerens politiske tilkendegivelse her på den måde, at han ikke ønsker de brede patenter, men synes, det er vigtigt med en konkurrence, og at den udvikling, der har været imellem Hanegal og Stryhn's og Danish Crown, også har bekymret ham. Det synes jeg i hvert fald lover godt for, at vi kan komme videre.

Har ministeren nogen anelse om, hvornår den pågældende sag vil være afsluttet?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg kan bekræfte over for hr. Jan Trøjborg, at vi vil følge sagen nøje, og at det er vigtigt, at der er konkurrence på området.

Jeg kan sige til fru Ritt Bjerregaard, at nu er det ikke sådan, at ministeren har gået rundt og været meget bekymret. Jeg kunne få nok at bekymre mig om, hvis det var sådan, at jeg skulle bekymre mig om hver en sag. Men det er en sag, vi følger nøje, fordi vi har tilkendegivet vores klare holdning til de spørgsmål, jeg har besvaret i dag.

Vi følger sagen nøje. Jeg kan ikke i dag sige, hvornår vi forventer afgørelsen, jeg kan blot love, at lige så snart afgørelsen er truffet, vil den blive oversendt til Erhvervsudvalget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2243

11) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Jan Trøjborg (S):

»Hvad vil ministeren gøre for at undgå, at dominerende producenter inden for fødevarerbranchen via dominerende markedsstilling tryner de små producenter?«

Jan Trøjborg (S):

Det er et spørgsmål om den mere generelle debat, som vi har været en lille smule inde på. Jeg synes altså, at der er meget, der tyder på, at der er grund til at kigge lidt nærmere på konkurrenceforholdene inden for fødevarerbranchen.

Den sag, vi har været optaget af i spørgsmålet her om Hanegal, fedtfattig leverpostej, Danish Crowns patent, er jo ikke den eneste. Mejeriet på Fanø, aftag fra Arla Food af deres kærnemælk, Arla Foods næsten prohibitive pris på anvendelse af lurpakmærket på, tror jeg, 10 kr. pr. kg er en anden sag, og der er den ene sag efter den anden i fødevarerbranchen.

Jeg tror simpelt hen, at det er udtryk for, at de små producenter føler sig helt enormt klemte i praksis af den næsten monopoldannelse, der er sket inden for de senere år, både på mejeri- og på slagteriområdet.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt

Bendtsen):

Jeg kan jo sige, at jeg er enig i, at fødevarerbranchen i dag er meget, meget koncentreret. Vi ved, at Danish Crown er det største slagteri i Danmark. Efter fusionen med Steff-Houlberg, der blev godkendt af Konkurrencerådet i april 2002, sidder Danish Crown på 90 pct. af forsyningerne af svinekød i Danmark. Danish Crown er dermed meget dominerende på det danske marked. På samme måde har vi jo Arla, der er en dominerende spiller på fødevarermarkedet. Det går jo den vej. Det indre marked har gjort, at spillerne på markedet bliver større og større.

Jeg kan sige, at jeg føler i dag med vedtagelse af den nye konkurrencelov, hvor vi får nogle

skærper, at vi har fået en hensigtsmæssig konkurrencelovgivning, der har til formål at sikre, at dominerende virksomheder, uanset hvilken branche der egentlig er tale om, ikke misbruger deres dominerende stilling.

Kl. 14.50

Hvis der er mistanke om, at et misbrug finder sted, så har Konkurrencestyrelsen altså de fornødne muligheder for at undersøge, om mistanken er begrundet. Er det tilfældet, kan Konkurrencerådet gribe ind, og man kan stoppe misbruget.

Det er derfor min opfattelse, at vi har de fornødne indgrebsmuligheder, der skal til for at sikre, at vi ikke får trynet vores små producenter af de dominerende virksomheder. Jeg ser derfor ikke behov for at iværksætte yderligere tiltag på nuværende tidspunkt, fordi vi nu får en skærpet konkurrencelovgivning som følge af, at Folketinget med et bredt flertal vedtager den nye konkurrencelov, der giver mulighed for det, jeg svarede lidt på før, nemlig bøde allerede ved første-gangsovertrædelse af dominerende stilling.

Og jeg skal hilse og sige, at det jo ikke er småpenge, der vil blive givet i bøder.

Jan Trøjborg (S):

Jeg kan jo stå og glæde mig i dag. Det var jo en dag, hvor jeg blev rigtig glad som erhvervsminister, da jeg havde mulighed for at tage initiativ til den konkurrencelovgivning, som vi nu bygger oven på. Jeg husker de voldsomme slagsmål med Dansk Industri, men også lidt med Det Konservative Folkeparti og Venstre om at komme med på den vogn, der nu kører og heldigvis kører med nogle ekstra stramninger på bødeområdet efter Folketingets vedtagelse under tredjebehandlingen af konkurrenceloven. Så det er glædeligt.

Imidlertid vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren ikke på baggrund af de mange sager, der har været, finder anledning til, at vi får set fødevarerbranchen lidt mere efter i kortene. Det er jo ikke usædvanligt, at konkurrencemyndighederne laver en særlig gennemgang af et brancheområde, og jeg synes, at med de store monopoldannelser, der er på området, som ministeren også nævner, og med de sager, der er, er det helt oplagt, at ministeren beder sin Konkurrencestyrelse om at kigge lidt nærmere på fødevarersektoren.

Jeg vil spørge ministeren, om ministeren ikke vil se positivt på et sådan ønske.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil godt udvide spørgsmålet en lille smule, fordi et af de andre problemer, der er for små virksomheder, er adgangen til detailhandelen. Der har jo været en række sager, hvor det klart er fremgået, at de store kan sikre sig, at det kun er deres produkter, der findes på hylderne, for hvis butikkerne tager enkelte af de andre ind, så vil de store ikke levere hele varesortimentet.

Det er klart en måde, hvorpå de forhindrer de små i at få plads og også i at sælge deres produkter. Derfor vil jeg høre ministeren om, hvilke overvejelser han gør sig om at gøre noget ved den situation.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige, at det, der sker på fødevarerområdet, er jo under observation hele tiden, og så er det jo sådan, at hvis en virksomhed misbruger sin dominerende stilling, så kan man jo både få henvendelser fra de brancher, de firmaer, der føler sig misbrugt, og man har mulighed for af egen drift i Konkurrencestyrelsen at se på sagerne.

Jeg har netop gjort opmærksom på tidligere i dag, at vi har meget koncentrerede virksomheder, store firmaer, på fødevarerområdet, og derfor er det selvfølgelig naturligt, at man også hele tiden ser på, om de misbruger en dominerende stilling. Som jeg sagde, er der mulighed for bødekrav, og der er mulighed for, at man kan lægge sag an.

Til fru Ritt Bjerregaard: Det er korrekt, at der har været rejst flere sager. Ministeren er i øvrigt også i samråd i morgen om lignende sager på det her område, og det er altså sådan, at hvis man bruger sin dominerende stilling til at presse nogen ud og ikke vil handle med dem og siger, at de ikke får hele sortimentet, vil det give bøder.

Fru Ritt Bjerregaard spørger, om jeg vil gøre noget ved det. Jamen det er jo en overtrædelse af konkurrencelovgivningen og vil give bøder.

Jan Trøjborg (S):

Jeg må sige, at jeg faktisk er meget begejstret for det, ministeren siger om, at vi har meget, meget store koncentrationer på fødevarerområdet, og at det er meget nødvendigt, at vi hele tiden observerer, hvad der sker. Jeg tager det som et vink med en vognstang også til konkurrencemyndighederne om, at de skal have et meget vågent øje, og at der er noget at holde øje med.

Det siger jeg først tak for, men vil så spørge ministeren, om det er ministerens opfattelse, at vi indtil da skal hælde vores hoved til, at ræven vogter gæs, eller med andre ord, at de store indgår frivillige aftaler med de små, når der kommer pressebelysning på spørgsmålet om noget, der virkelig minder om misbrug af en dominerende markedsstilling.

Kl. 14.55

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil også godt takke ministeren for svaret og spørge, om der på ministerens område ligger nogen muligheder for at give et incitament til detailhandelen, sådan at detailhandelen selv er opmærksom på at skaffe de fornødne hyldemeter, som det vistnok hedder, til de små producenter.

Vi ved jo alle sammen – og det er der jo lavet ganske mange undersøgelser over – at det spiller en rolle, hvor man er placeret, og at det spiller en rolle, hvor længe man er placeret, for at forbrugerne når at opdage varerne. Så her er et sted, hvor der burde være mulighed for at gøre noget.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil sige til det sidste, at jeg ikke tror, at vi fra Folketingets side skal afgøre, hvor mange hyldemeter de enkelte detailhandlere skal have til de forskellige produkter. Her har markedet en mulighed for at sige, at det er konkurrencen, der skal være afgørende.

Til hr. Jan Trøjborg: Det, der er utrolig vigtigt for mig i denne her sag, er, at vi har en sund konkurrence på området, og der ikke foregår misbrug af dominerende stilling. Det har vi Konkurrencestyrelsen til at kigge på. Og nu ved vi, at ved førstegangsovertrædelser falder hammeren.

Det er et klart signal fra Folketinget om, der er ny lovgivning på det her område. Der er skærpet lovgivning på det her område. Men ministeren må melde fra med hensyn til at gå ind og begynde at diktere detailhandlere, hvad de skal stille til rådighed. Det er markedet, som afgør det, men konkurrencereglerne skal overholdes.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2116

12) Til fødevarerministeren af:

Ritt Bjerregaard (S):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at Danish Crowns monopol ikke misbruges til at trykke mindre producenter som Hanegal (der henvises i den forbindelse til den fedtfattige leverpostej)?«

Ritt Bjerregaard (S):

Når jeg også har ønsket at rejse spørgsmålet over for fødevarerministeren, så hænger det jo sammen med, at vi faktisk kunne være kommet i en situation, hvor der ikke var en fedtfattig leverpostej på markedet, nemlig ved, at hvis Danish Crown havde fastholdt sit patent og ikke havde ønsket at anvende det, så havde det i realiteten betydet, at forbrugerne ikke kunne få det fedtfattige produkt.

Jeg går ud fra, at ministeren er enig med mig i, at vi i allerhøjeste grad på fødevarerområdet har brug for, at der er et valg, og at der også er en valgmulighed mellem fedtfattige produkter.

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg er ikke i tvivl om, at spørgeren er fuldstændig klar over, at det stillede spørgsmål jo hører under de områder, som økonomi- og erhvervsministerens ressort dækker, og jeg vil derfor henvise til de § 20-spørgsmål, som hr. Jan Trøjborg stillede sidste onsdag og til besvarelsen af de tre spørgsmål, som hr. Jan Trøjborg også har stillet i dag.

Men til den helt konkrete sag vil jeg godt sige, at det var med glæde, jeg konstaterede og noterede mig indholdet af den pressemeddelelse, som i fællesskab blev udsendt af Hanegal og Danish Crown den 17. maj.

Ritt Bjerregaard (S):

Når jeg formulerede spørgsmålet, som jeg gjorde, til fødevarerministeren, så var det netop for ikke at gentage den diskussion, som vi netop har haft med økonomi- og erhvervsministeren, og derfor efterlyser jeg endnu en gang ministerens reaktion på spørgsmålet om det fedtfattige.

Altså det, der jo er interessant i denne her sammenhæng, er, at man muligvis med et patent i realiteten vil kunne forhindre forbrugerne i at få produkter, som man med den viden, vi har i dag, må anse for absolut nyttige for forbrugerne at kunne vælge.

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):
Så vil jeg godt gentage for fru Ritt Bjerregaard, at jeg var godt tilfreds med indholdet af den pressemeddelelse, som i fællesskab blev udsendt af de to parter den 17. maj.

Nu ville det jo være frygtelig dristigt, hvis jeg kastede mig ud i en diskussion om et ressortområde, der hører under økonomi- og erhvervsministeren, og vi skal vel næppe have sådan en bred diskussion om fødevarerassortimentet. Jeg vil fuldstændig henholde mig til de betragtninger, som økonomi- og erhvervsministeren har fremsat her i dag omkring konkurrenceforhold, omkring et større udbud af varierede fødevarer.

KL 15.00

Ritt Bjerregaard (S):

Ja, jeg må jo sige, at jeg er lettere skuffet over ministerens svar. Jeg synes, det ville være helt naturligt for en fødevarerminister at have nogle betragtninger om de ernæringsmæssige perspektiver i en sag som den, der har været kørt frem her. Jeg forstår, at det har ministeren ikke. Ministeren må åbenbart ikke betragte det som en del af ministerens ressortansvar at være engageret i ernæringsspørgsmål og dermed heller ikke i spørgsmålet om, hvad forbrugerne overhovedet er i stand til købe. Det undrer mig, men det må jeg jo tage til efterretning.

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Nu er det jo ikke nogen ernæringspolitisk debat, der er lagt op til fra spørgerens side i formuleringen af spørgsmålet, og det må jeg selvfølgelig henholde mig til.

Men jeg vil godt endnu en gang understrege min tilfredshed med indholdet af den pressemeddelelse, som blev sendt ud i fællesskab. Det mener jeg i virkeligheden er et meget godt svar på det spørgsmål, som fru Ritt Bjerregaard stiller mig, for i indholdet af den pressemeddelelse bliver det jo gjort klart, at der vil være mulighed for også i fremtiden at få et differentieret udbud – i det her tilfælde på forskellige typer af leverpostej.

Den ernæringspolitiske drøftelse synes jeg, vi skal tage på et andet tidspunkt. Jeg vil godt pointere, at det er en lidt let situation, som fru Ritt Bjerregaard prøver at bringe sig selv i i forhold til fødevarerministeren på det her specielle område. Jeg synes, vi skal tage debatten, som er utrolig interessant, på et andet tidspunkt med et andet udgangspunkt end patent- og konkurrence-loven.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg er ikke enig med ministeren i, at der ikke er en sammenhæng. Jeg synes, der er en klar sammenhæng, for vi snakker ikke om et abstrakt produkt, vi har ikke snakket om en abstrakt sag, vi har snakket om en helt konkret sag, om et helt konkret produkt, og et produkt, det ernæringsmæssigt er vigtigt og rigtigt at få frem i forhold til forbrugerne.

Men hvis jeg skal være venlig, så kan jeg da prøve at være det på den måde, at jeg forstår ministeren sådan, at hvis jeg havde formuleret spørgsmålet, så jeg direkte havde peget på de ernæringsmæssige problemer, så ville ministeren have sagt noget mere positivt om de ernæringsmæssige perspektiver ved en fedtfattig leverpostej.

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg prøver, med det udgangspunkt jeg har mulighed for i det stillede spørgsmål, at sende det klare signal, at det selvfølgelig er vigtigt, at der er forskellige grupper, forskellige typer af fødevarer til rådighed for forbrugerne.

Det er netop derfor, jeg var utrolig glad for, at man nåede til en fornuftig overenskomst i diskussionen om rettighederne til at producere den fedtfattige leverpostej mellem Hanegal og Danish Crown. Jeg synes, jeg er gået så langt, som jeg næsten kan tillade mig i forhold til økonomi- og erhvervsministerens ressortområde, og jeg håber, fru Ritt Bjerregaard også vil optage min melding i en positiv ånd, for det er faktisk det, den er meddelt i.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2244

13) Til finansministeren af:

Thomas Adelskov (S):

»Vil ministeren oplyse, hvilke retningslinjer for ansøgning og tildeling af dispensation der er anvendt ved ministerens dispensation til Frederiksborg Amt for deponering af 57 mio. kr. i forbindelse med et lånelignende arrangement på Hørsholm Sygehus?«

Skriftlig begrundelse

I besvarelse af § 20-spørgsmål nr. S 1945 (2. samling) af spørgeren begrundet ministeren dispen-

sationen med: »Til grund for dispensationen har ligget ansøgning fra Frederiksborg Amt af 16. oktober 2001, Kongelig resolution af 31. januar 2002, Bekendtgørelse nr. 295 af 26. april 2001 og Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier mv. af 23. august 2000«. Spørgeren ønsker at få oplyst de nærmere retningslinjer for ansøgning og tildeling af dispensation for deponering ved lånelignende arrangementer.

Thomas Adelskov (S):

Den 24. april kunne man i dagbladet Politiken læse, at finansministeren har været Frederiksborg Amt behjælpelig ved at give dispensation til deponering af, står der i avisen, 58 mio. kr. – jeg har senere forstået, at det drejer sig om 57 mio. kr. – for sådan et lånelignende arrangement, som vi jo så godt kender fra Farumsagen.

Jeg har så derefter i spørgsmål nr. S 1945 spurgt finansministeren om baggrunden for, at man har kunnet give denne her dispensation til Frederiksborg Amt, og i svaret fået at vide, at det har man kunnet, fordi der i Indenrigsministeriet har været en pulje på 100 mio. kr., som man kunne anvende til at disponere over i denne slags lånelignende arrangementer, og at det er med den baggrund, at ministeren har gjort det.

Jeg har ikke forstået – og det er så det, der er spørgsmålet – hvilke retningslinjer der ligger for tildeling af sådan en dispensation, og hvilke retningslinjer der ligger for en ansøgning. Der kunne jo være andre amter ude i det ganske land, som også var interesserede i at kunne søge dispensationer i lighed med Frederiksborg Amt.

Kl. 15.05

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg kan sige til hr. Thomas Adelskov, at der forud har været afholdt møde med den daværende amtsborgmester i Frederiksborg Amt og den daværende indenrigsminister, der mundede ud i, at amtet skulle sende en ansøgning frem om at få lov til at indgå nogle lejemaal, uden at der skulle finde deponering sted. Det resulterede i en ansøgning af 16. oktober sidste år, og den blev påbegyndt og sagsbehandlet under den tidligere regering.

Sagsbehandlingen gik så i stå i forbindelse med regeringsskiftet, og ved kongelig resolution blev sagsbehandlingskapaciteten ført over i Finansministeriet for at undgå, at det var den samme, der i sin tid søgte om midlerne, der skulle

sidde og behandle sagen. Det, man har gjort i Finansministeriet, er i virkeligheden at kontrollere den sagsbehandling, der fandt sted i Indenrigsministeriet, og konstatere, at regler er overholdt. Det medførte så, at man ikke skulle deponere inden for den låneadgang, som indenrigsministeren råder over, nemlig 100 mio. kr., og det er med hjemmel i lånebekendtgørelsen, at man fordeler pengene.

Det drejer sig i alt om et beløb på henholdsvis 38 mio. kr. og et beløb på 28 mio. kr., hvoraf dog fragår 9 mio. kr. Og hvis man spørger helt konkret, hvor det er, det finder sted – det er jo det, man også selv efterfølgende ville kunne kontrollere i lånebekendtgørelsen og i de begrundelser, der er givet i det fire siders afgørelseskoncept, der ligger til Frederiksborg Amt – så kan jeg oplyse, at med hensyn til de 38 mio. kr. er det med henvisning til § 4, stk. 1, nr. 7 og 8, stk. 3 og stk. 5. Og med hensyn til de 28 mio., kr. er det også i § 4, stk. 1, nr. 7 og 8, stk. 3 og stk. 5.

Thomas Adelskov (S):

Ja tak. Det, der sådan undrer mig, er, at når jeg bl.a. også læser den aftale, som den tidligere regering indgik med amterne om økonomien for 2002, så har jeg søgt efter, hvad det er for en pulje, som ministeren har tildelt efter, og jeg har kunnet finde ud af, at der bl.a. ligger en lånedispensationspulje til amter med ringe likviditet.

Jeg vil godt spørge: Er det den, ministeren har givet den her dispensation efter? Og i givet fald undrer det mig, at ministeren i svaret til mig, igen på S 1945, overhovedet ikke har taget stilling til det eventuelle overforbrug i Frederiksborg Amt i 2001. Er det sådan, at der er en pulje i Indenrigsministeriet, som man bare kan tildele sine politiske venner og bekendte ude i det åbne landskab?

Ole Stavad (S):

Jeg er sådan set mest optaget af det politiske i det her. Nu har nogle af os jo siddet til KL's delegeretmøde og Amtsrådsforeningens generalforsamling her tidligere på året, jeg tror endda, at finansministeren har været til stede i hvert fald den ene af gangene, og har lyttet til vores nuværende indenrigsminister, den tidligere amtsborgmester i Frederiksborg Amt, som har ment, det var meget, meget enkelt at overholde de regler, som regeringen har udstukket.

Vi har set en regering, der har opfordret kommunerne og amterne til på en særdeles kontant måde at lave om på de budgetter, der er vedta-

get for 2002. Man har meddelt, at når vi ser på 2003, så bliver der ikke noget for nogen, hvis ikke man overholder ethvert direktiv kontant. Hvordan har finansministeren det med derefter at få overført ved kongelig resolution en sag om at give dispensation til at give bedre økonomi og større låneadgang, fritagelse for deponering af et meget stort millionbeløb til Frederiksborg Amt for den periode, hvor den nuværende indenrigsminister var amtsborgmester i Frederiksborg Amt?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jamen det må jeg sige jeg har det fint med. Det, jeg påser, er, om reglerne overholdes, om der er en låneadgang, om der er en bevillingshjemmel til at gøre det. Og da det foreligger, og der er en begrundet indstilling, som afgørelsen hviler på, så har jeg det fint med det.

Alle regler er tilgodeset, og det ville de være, hvad enten det var Frederiksborg Amt, der søgte, eller det var et andet amt med samme begrundelse.

Thomas Adelskov (S):

Så vil jeg godt prøve at spørge én gang til: Vil det sige, at der ligger en pulje på 100 mio. kr., nu er den så reduceret væsentligt, fordi Frederiksborg Amt har gjort et stort indhug med denne her dispensation, men en pulje på 100 mio. kr., som man blot kan søge, og hvor indenrigsministeren eller i det her tilfælde finansministeren kan tildele en dispensation til de venner ude i det ganske land, som man nu synes har behov for det? Er det sådan, det skal forstås?

KL 15.10

Ole Stavad (S):

Jamen jeg glæder mig over, at finansministeren har det godt med det.

Betyder det, at vi kan forvente, at amter og kommuner, der fremover får problemer, kan imødesee den samme venlighed? Vil der i de aftaler, som finansministeren og indenrigsministeren – den tidligere amtsborgmester for Frederiksborg Amt, som jo kender til, hvad det kan være for problemer, man kan bevæge sig ud i – nu sidder og forhandler og er i gang med at indgå, blive givet de samme favorable muligheder for, at man kan få dispensationer, og at der bliver taget særlige hensyn, ligesom det hensyn, som finansministeren har taget til indenrigsministeren i den periode, hvor indenrigsministeren var amtsborgmester i Frederiksborg Amt?

Er det det, vi kan forvente, når nu finansministeren har det godt med det her?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Der er en ramme, det må jeg sige til hr. Thomas Adelskov, på 100 mio. kr., og det hedder om anvendelsen, at den kan bruges til dispensation for deponeringspligten i tilfælde af amtskommunal indgåelse af lejemaal. Det er præcis ud af den ramme, bevillingen gives, Den gives ikke, må jeg sige til hr. Ole Stavad, til nogen amtsborgmester. Den gives til et amt efter ansøgning, og alle amter behandles ens. Det er de ansøgninger, der kommer ind, der behandles, og der gives så en bevilling alt efter den ramme, der nu engang er til rådighed. Sådan er det, og sådan skal det også være.

Thomas Adelskov (S):

Det vil sige, at der ligger en ramme på 100 mio. kr., og den væsentligste del af den er nu brugt på Frederiksborg Amt i forbindelse med et lånelignende arrangement på Hørsholm Sygehus – lånelignende arrangementer er jo også det, vi kender som Farummodellen.

Så forlyder det i øjeblikket i pressen, at man i Frederiksborg Amt rent faktisk tumler med ideer om at lukke Hørsholm Sygehus. Vil det så betyde, at ministeren agter at tilbagekalde den dispensation, man har givet til Frederiksborg Amt, og at vores budskab herindefra ud til amterne ude i det ganske land er, at der fortsat er 100 mio. kr., som de vil kunne søge ind på?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil lige starte med at sige til hr. Thomas Adelskov, at forløbet er, at den tidligere amtsborgmester og den tidligere indenrigsminister holdt et møde, der resulterede i, at Frederiksborg Amt indsendte en ansøgning, og at man tog fat på en sagsbehandling, som efterfølgende førtes over i Finansministeriet, hvor den afsluttedes, også den indstilling, der oprindeligt har ligget i det kontor, som egentlig har behandlet sagen. Sådan er dét. Og den hjemmel ligger på de 100 mio. kr.

Hvad man kunne forestille sig, der i øvrigt måtte ske, som ændrer de forudsætninger, hvorunder amtet har søgt om en dispensation for deponering, ved jeg ikke noget om. Det må man forholde sig til fremadrettet; det kan man kun fremadrettet og ikke bagudrettet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2247

14) Til finansministeren af:

Grete Schødt (S):

»Er ministeren enig i Venstres politiske ordfører, Jens Rohdes, vurdering i Jyllands-Posten den 12. maj 2002 af kommunernes mulighed for at spare på de kommunale budgetter uden at ramme de kommunale kerneområder?«

Skriftlig begrundelse

Venstres politiske ordfører, Jens Rohde, sagde den 12. maj 2002 til Jyllands-Posten: »Nu må kommunerne lære at prioritere. Man skulle næsten tro, at det var et forsøg på pression, når de peger på skoler og ældre som spareområder. Det ryster mig, at de ikke er mere opfindsomme. Jeg er overbevist om, at kommunerne sagtens kan spare, uden at det går ud over servicen over for borgerne.«

Finansministeren (Thor Pedersen):

Når spørgsmålet er, om jeg er enig med Venstres politiske ordfører, hr. Jens Rohde, i, at kommuner skal spare eller ikke skal spare, eller hvor de skal skære ned, er det jo rart, at man starter med udgangspunktet: at der er indgået en kommuneaftale for 2002 med den tidligere regering.

Den bedste dom over denne aftale er jo at citere det, som den daværende formand for KL udtalte, da han havde lavet aftalen. Jeg vil godt nævne den, som den fremgår af Polinfo fra den 15. juni 2001. Her siger den daværende formand, Anker Boye:

»Vi er enormt tilfredse med aftalen. Alle vores krav er imødekommet på alle centrale velfærdsområder som ældrepleje, folkeskole, udsatte børn og unge, boligområdet og integration.«

Kommunerne har altså fået det præcis således, at de kan afholde alle de udgifter, de ønsker.

Efterfølgende lægger kommunerne budget, og på trods af at man efter KL-formandens udsagn har fået dækning for alle udgifterne, lægges der 1.550 mio. kr. oven i. Det er om denne overskridelse, der svarer til knapt 1,6 mia. kr., at KL og regeringen udsender en fællesskrivelse om, at man vil se på det forbrug med henblik på, om man kan nærme sig det, der var det aftalte. Det resulterede i, at kommunerne nu har meddelt, at de er nede på at bruge ikke 1,5 mia. kr.

mere end det, der var aftalt, men 1,2 mia. kr. mere.

Kl. 15.15

Efter at man havde fået alle ønsker tilgodeset, er det altså 1,2 mia. kr. mere, end man oprindeligt havde regnet med ved aftalens indgåelse, og hertil skal lægges de 500 mio. kr., som regeringen i år tilføjer kommunerne til brug for en forbedret ældrepleje.

Så man er altså oppe på et beløb på ca. 1,7 mia. kr., der ligger ud over det, man havde aftalt, da man fik alle ønsker tilgodeset i den tidligere regeringsaftale med den daværende formand, hr. Anker Boye. Så der må siges at være god dækning for kommunerne set under ét for at løfte de opgaver, som er veldefinerede for 2002.

Grete Schødts (S):

Jeg vil så godt begrunde mit spørgsmål, da jeg ikke synes, at jeg fik det svar på det, som jeg havde forventet.

Venstres politiske ordfører, hr. Jens Rohde, sagde den 12. maj år 2002 til Jyllands-Posten:

»Nu må kommunerne lære at prioritere. Man skulle næsten tro, det var et forsøg på pression, når de peger på skoler og ældre som spareområde. Det ryster mig, at de ikke er mere opfindsomme. Jeg er overbevist om, at kommunerne sagtens kan spare, uden at det går ud over servicen over for borgerne.«

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er enig med sin politiske ordfører.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt spørge finansministeren, om han vil bekræfte, at de budgetter, der blev lagt ude i kommunerne, blev lagt på det tidspunkt, hvor vi alle sammen var i valgkamp, i øvrigt både kommunalpolitikkerne og også her folketingspolitikkerne, og at hverken finansministeren, som på daværende tidspunkt var finanspolitisk ordfører for partiet Venstre, eller partiet Venstre i det hele taget på noget tidspunkt signalerede over for kommunerne og borgerne, at de skulle udsættes for en sparerunde, som uundgåeligt i en række kommuner vil komme til at gå ud over nogle af dem, der har mest behov for fællesskabets hjælp.

Hvorfor er det lys pludselig gået op for ministeren? Hvorfor er det holdt skjult for befolkningen af finansministeren inden valget? Ville det ikke være et relevant svar at give til den danske befolkning?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Til fru Grete Schødts først: Mit første svar er jo fuldstændig dækkende. Kommunerne erklærer selv, at de har fået alle deres ønsker tilgodeset den 15. juni sidste år. Efterfølgende lægger kommunerne selv knap 1,6 mia. kr. oven i som yderligere vækst i forbruget. Det er altså en vækst, vi taler om.

Efterfølgende har vi drøftelser med Kommunernes Landsforening, hvor KL er enig i, at det er en god idé, at kommunerne ser på, hvordan finansieringen ser ud for 2002 og 2003: Er der plads til, at man kan holde den vækst over årene, som ligger voldsomt ud over det, man har erkendt den 15. juni i fællesskab med den daværende regering?

Det resulterer i, at der så ikke er tale om, at det er en overskridelse på 1,56 mia. kr., men på 1,2 mia. kr., altså 1,2 mia. kr. mere end det, der skulle til for at dække alle ønsker. Oven i det har regeringen nu lagt 500 mio. kr., så man er oppe på 1,7 mia. kr. i alt i rådighedssum i forhold til den aftale, man indgik med den daværende regering, altså en yderligere vækst. Derfor er det med god grund, at man må sige, at det må være muligt at finansiere de udgifter, som kommunerne har planlagt.

Det har heller ikke noget at gøre med, at vi skjuler noget, som hr. Ole Stavad siger, over for vælgerne. Vi har som udgangspunkt regnet med, at de aftaler, der indgås mellem regering og kommuner, bliver overholdt. Til gengæld havde vi så også på det tidspunkt i juni, da aftalen blev indgået, en forventning om, at regeringen ville sørge for, at aftalen denne gang blev overholdt.

De sidste tal for de kommunale budgetter er jo for nylig kommet på Danmarks Statistik, hvor de blev opjusteret fra en overskridelse på 1,3 mia. kr. til 1,55 mia. kr. Så det er altså ikke noget, der har været så velkendt i oktober eller november måned for Folketinget eller for andre aktører uden for den enkelte kommune.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker fru Grete Schødts ordet? Jamen hvis ikke fru Schødts ønsker ordet, kan hverken hr. Ole Stavad eller hr. Villy Søvndal få ordet. Så er spørgsmålet slut. Sådan er reglerne.

Fru Grete Schødts får ordet.

Grete Schødts (S):

I Ringe Kommune er borgmesteren ret overrasket over hr. Jens Rohdes udtalelser og påviser,

at med den nye regering og med den økonomi, der er for årene fremover, kan man ikke undgå at skulle spare på børneområdet, på skoleområdet, på ældreområdet.

Kl. 15.20

Så spørger jeg ministeren én gang til: Er ministeren enig med den politiske ordfører for Venstre, hr. Jens Rohde, i, at det, Ringes borgmester gør opmærksom på her, er noget sludder?

Ole Stavad (S):

Hvis nu det havde handlet om alle mulige andre end finansministeren selv, ville finansministeren så ikke have betegnet det som noget eklatant hykleri, hvis han hørte nogen give det svar, som finansministeren selv gav for et øjeblik siden?

Vi overværede, at partiet Venstre stillede forslag om at lægge yderligere penge oven i det, som kommunerne var så tilfredse med, ved finansloven, at Venstre under hele valgkampen gjorde udtrykkelig opmærksom på, at den service, som man mente borgerne fik, ikke mindst vore ældre, vore syge, de, der i øvrigt havde behov for fællesskabets hjælp, skulle der gives mere til.

Efterfølgende efter at have stillet alle i udsigt, at de skulle få en bedre behandling, at der skulle være mere økonomi til at løse de særlige problemer, der er i mange kommuner og i forhold til mange af vore borgere, tvinger finansministeren som noget af det første kommunerne og amterne til at skære over for de grupper, der har mest behov for fællesskabets hjælp.

Villy Søvnald (SF):

Jeg tror, ministeren bruger megen tid på at sammentælle tal og kolonner, og det synes jeg ikke man skal bebrejde ministeren, for det er jo hans opgave. Men det kan jo let betyde, at ministeren kommer for lidt ud i det grønne i den her periode.

Hvis man til gengæld bevæger sig rundt i det, man kunne kalde det virkelige liv, som ikke er optaget af finansministerens tal og kolonner, og bliver optaget af, hvad der sker med hjemmehjælpen, hvad der sker på sygehusområdet, hvad der sker på plejehjemsområdet, hvad der sker på børneområdet, hvad der sker på skoleområdet, er meldingerne fuldstændig entydigt monotone: Amterne og kommunerne lægger op til de mest dramatiske beskæringer i 20 år og ikke kun på administration og sådan nogle områder, men på plejehjemsbyggeri, på hjemme-

hjælp, på pasning af børn, på de mest følsomme områder for udsatte grupper.

Jeg deltog i et møde i Storstrøms Amt i sidste uge, hvor meldingen er, at der skal skæres 14 pct. af de sociale udgifter eller 400 stillinger. Jeg kan godt love, at de føler sig dybt forundrede over, at en regering, der kom til magten på løfter om velfærd, er i gang med sådan et afviklingsprojekt.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Når hr. Ole Stavad siger, at der skæres, må jeg spørge: Hvor er det, vi har skåret? Vi tilfører kommunerne 500 mio. kr. ekstra netto i år. Det er 500 mio. kr. mere end det, de har opkrævet i skatter og afgifter. Hvordan kan det være at skære?

Det, de enkelte kommuner skal vurdere, er: Hvad har de brug for af penge? Hvad er det for en aftale, de ikke fik sidste år? Der er jo ikke tale om, at regeringen tager penge fra kommunerne. Hvis en kommune vælger at bruge lidt mindre end det, den oprindeligt havde i budgettet for 2002, er det penge, den pågældende kommune har i kommunekassen. Sådan hænger tingene jo sammen.

Der er altså ikke tale om at skære. Der er tale om, at denne regering giver 500 mio. kr. mere til kommunerne, end de ville have haft rådighed over, hvis den gamle regering havde siddet. Så det er en ejendommelig opfattelse, at det, at man tilfører flere penge til et område, betyder at skære.

De tal, jeg giver, er den samlede økonomi for alle landets kommuner under ét. Her er der variationer, og derfor er det sådan, at når man bedømmer kommunerne, gør man det under ét og ser på, hvordan den samlede økonomi er for landets kommuner under ét. Vi ved godt, at der er variationer. Nogle kommuner har det sværere, andre har det lettere. Sådan har det altid været, og det kendetegner jo i virkeligheden, at det er en afspejling af det kommunale selvstyre.

Grete Schødt (S):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om vi ikke kan få en bekræftelse på, at man faktisk har pålagt kommunerne større besparelser end det, man har givet dem.

Hvis jeg ser på socialområdet, på ældreområdet, har man faktisk påført de ældre så mange forringelser, og der er så mange besparelser, at der reelt ikke er 500 mio. kr. til at yde én eneste hjemmehjælpstime mere. Jeg har lidt svært ved

at forstå ministerens talkolonner, som hr. Villy Søvndal sagde, når faktum er, at man stopper op for 650 mio. kr. Det er det, kommunerne i og for sig ikke må bruge, men til gengæld får de 500 mio. kr. Det hænger altså ikke sammen.

KL 15.25

Villy Søvndal (SF):

Hvis nu jeg var ansat som finansministerens spindoktor – det er jeg ikke – så tror jeg, at jeg ville give finansministeren følgende gode råd: Det er dumt at blive ved med at benægte. Det nytter ikke, for virkeligheden bliver så påtrængende i det her efterår, at alle de der udsagn om, at regeringen har givet kommuner og amter muligheder, vil stå helt underligt flagrende bagefter, når man til efteråret kan lægge sumtallene sammen og se, at ældreområdet fik færre ansatte, og børneområdet og folkeskoleområdet blev ramt. Og når man kan se, som omtalt f.eks. i dag i Berlingske Tidende, Hovedstadens Sygehusfællesskab blive dramatisk ramt med det resultat, at folk skal ligge og vente på gangene, samtidig med at der bliver dårligere tilbud for de sindslidende og sådan nogle ting.

Hvis jeg var finansministerens spindoktor, ville jeg sige: Finansminister, beviserne er så tydelige, så det er bedre at tilstå nu, for alt andet bliver en voldsom og dramatisk baglænsang for finansministeren.

Ville det ikke være et godt råd?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det gælder til både hr. Villy Søvndal og til fru Grete Schødt: Hvordan kan man komme frem til, at man beskærer, når man tilfører flere penge? Regeringen har tilført 500 mio. kr. mere til de kommunale kasser i år, end de ville have haft, hvis den gamle regering var fortsat. Hvordan kan det blive at skære?

Hvordan kan det være, at KL sidste år selv sagde, at de havde fået alle deres ønsker opfyldt? De havde fået alle de penge, de havde brug for til de ældre, til de unge, til folkeskolen, til boligområdet, til integration, til de svage grupper. Og bagefter, når stigningen så er meget større, end kommunerne selv havde ventet, taler man om at skære ned.

Vi har overhovedet ikke bedt nogen kommuner om, at de skal noget som helst. Vi har i fællesskab med KL spurgt, om kommunerne ikke syntes, det var en god idé, at de overvejede deres eget forbrug. Så der er ikke tale om, at nogen konkret kommune skal noget som helst. Kom-

munen bestemmer suverænt selv, hvad den vil, eller hvad den ikke vil.

Der er altså ikke nogen kommune, der skal skære én krone på nogen konto af hensyn til nogen aftale, som jeg har med Kommunernes Landsforening. Det er en opfordring til at vurdere kommunens eget forbrug, se hvordan muligheden er i årene fremover i den vækst, man har hvert eneste år i de kommunale budgetter.

Grete Schødt (S):

Forholder det sig rent faktisk ikke sådan, at kommunerne er blevet bedt om at stoppe lidt op med bl.a. udflytningen af plejehjem? Forholder det sig ikke sådan, at man har sparet på de personlige tillæg til pensionisterne? Forholder det sig ikke sådan, at man har sparet på varmemhjælpen til pensionisterne? Forholder det sig ikke sådan, at man har afskaffet servicejobbene, der netop var job til at hjælpe ældreområdet og hjælpe ældre, der har brug for hjælp? Er det ikke sådan, at man har sparet hjemmeservice, som mange pensionister havde meget gavn af?

Er det ikke sådan alt i alt, at det er de ældre, der selv får lov til at betale de 500 mio. kr.?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Tværtimod gør regeringen meget ud af at fortælle kommunerne, at visiteret hjemmehjælp skal leveres. Det er noget af det, vi drøfter, at man ikke aflyser hjemmehjælpen. Man leverer den, og det, vi skal levere, er visiteret hjemmehjælp, og den er gratis, og den har for så vidt indtæt at gøre med hjemmeserviceordningen.

Man skal ikke tro, at det, hvis man bruger hjemmeserviceordningen, fordi man bor tæt ved Øresund og kigger ud over Øresund nord for København, er, fordi der er et socialt kriterium, der gør, at man har brug for hjemmeserviceordningen. Det kan være, at det i virkeligheden er et helt andet problem, man løser gennem hjemmeserviceordningen, end at tilgodese pensionister.

Der er altså ikke tale om, at vi overhovedet på noget felt har beskåret. Når det gælder de særlige tilskud, man kunne få til briller, proteser m.v., er det tal, der var indarbejdet i finanslovsforslaget hos os, nøjagtig det samme, som lå i den tidligere regerings finanslovsforslag.

Den korrektion, der fandt sted efterfølgende, er den korrektion, der var en følge af de budgetter, der er vedtaget i kommunerne i oktober 2001, altså for regeringen tiltrådte. Det er jo en opsummering af de kommunale budgetter. Der

er overhovedet ikke skåret én krone af denne regering.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2258

15) Til finansministeren af:

René Skau Björnsson (S):

»Kan ministeren bekræfte, at der som følge af regeringens forslag til udvidelse af barselorloven og forslaget om tilskud til pasning af egne børn vil skulle nedlægges mindst 2.500 stillinger i de kommunale børnepasningstilbud?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til bemærkningerne til de to nævnte lovforslag.

Kl. 15.30

René Skau Björnsson (S):

Jeg kan godt forstå, at BUPL i dag i nogle af landets aviser har indrykket annoncer, hvor de udtrykker bekymring over regeringens politik. De er bange for, at der skal lukkes børneinstitutioner, og de er bange for, at der skal fyres pædagoger. Derfor vil jeg gerne have ministeren til her i Folketinget at bekræfte, at bl.a. de to forslag, der ligger på børneområdet, det ene om barselorlov og det andet om tilskud til pasning af egne børn, vil betyde, at der skal nedlægges ca. 2.500 stillinger i de kommunale børnepasningstilbud.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil sige, at jeg ikke kan bekræfte det antal stillinger, der ikke bliver brug for i de nuværende kommunale pasningsordninger. Det er rigtigt, at regeringen har ønsket at tilgodese børnefamilierne, gøre det bedre for unge familier i forbindelse med barselorlov, så man kan få op til 1 års samlet familietid sammen med barnet. Det er rigtigt.

Det vil selvfølgelig betyde, at der vil være børn, der i givet fald ikke kommer i en vuggestue eller i en dagpleje, men det er et antal, som ingen kender, før man ser, i hvilket omfang unge mennesker vil gøre brug af det nye tilbud.

Den anden del vedrører, at en kommune har mulighed for i givet fald at tilbyde forældre, at de kan modtage et beløb, hvis de selv klarer opgaven at passe egne børn, og der er det for det

første ukendt, hvilke kommuner der vil gøre brug af det, og dernæst i hvilket omfang også forældrene vil gøre brug af det.

Så historien vil vise, hvor mange stillinger der rent faktisk er i de nuværende institutioner. Den enkelte kommune bestemmer selv, om der opnormeres eller nednormeres. Det er en afgørelse i det lokale byråd, og man kan så efterfølgende som regering eller som Folketing konstatere, hvordan udviklingen har været.

René Skau Björnsson (S):

Hvis jeg så starter med at læse lovforslaget om børnepasningsorloven, barselorloven, udvidet barselorlov, så står der jo meget klart, at man regner med, at der vil ske nogle besparelser. Der skal være færre dagtilbudspladser. Regeringen vurderer jo i sit lovforslag, hvor mange unge børnefamilier der vil vælge at udnytte en udvidet barselorlov. På sigt regner man med, at det i det her forslag vil betyde, at der vil spares 150 mio. kr. årlig svarende til 2.500 frigjorte dagtilbudspladser. Det vil sige, at 2.500 forældre efter regeringens forudsigelse skulle vælge et andet tilbud eller blive hjemme i stedet for et dagtilbud.

Det andet forslag er om pasning af egne børn, hvor man får tilskud til det, og der lægger regeringen også nogle forudsætninger ind. Man laver jo nogle beregninger af, hvem der vil benytte den her ordning. Der forudsætter man også, at der vil være en besparelse på x antal millioner, fordi der er forældre, der vil vælge at blive hjemme hos deres børn. Der siger man også, at de udgifter, der vil være, ved at forældrene bliver hjemme og får et tilskud af kommunen, skal opvejes ved besparelser på dagtilbuddene, når man skal bruge pengene på forældrene i stedet for.

Så regeringen lægger jo selv i lovforslagene op til, at der skal ske nogle reduktioner i antallet af dagtilbudspladser i de enkelte kommuner. Derfor må ministeren jo også erkende eller kunne bekræfte, at når der bliver færre dagtilbudspladser, vuggestuepladser, børnehavestuepladser, skal der også være færre pædagoger til at tage vare om de pladser, der er tilbage.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gå så vidt som til at bekræfte over for spørgeren, at hvis man har en daginstitution uden børn, er det legitimt at rejse spørgsmålet, i hvilket omfang der så er brug for personale. Det vil jeg medgive.

Men det, der ligger til grund for regeringens skøn, er f.eks. at sige, at hvis nu alle kommuner gør brug af ordningen om, at forældre kan få et beløb, hvis de ønsker selv at passe egne børn, så vil det være op til 3.000 børn, der ville dreje sig om; altså 3.000 helårspladser, der vil være i om-løb. Det er det maksimale skøn.

Hvor virkelighedens verden er, ved ingen. Er det få eller mange, der vil gøre brug af ordn-ingen? Hvor mange kommuner, der vil gøre brug af ordningen, ved vi heller ikke. Det kan være, at det er halvdelen af landets kommuner. Det kan være, at det er en tredjedel. Ingen ved det. Det kan vi registrere, når året går.

Og vi ved slet ikke, hvor mange børn der er omfattet, og vi ved slet ikke, i hvilket omfang kommuner vil regulere deres normeringer i dag-institutioner i forhold til de forventninger, de i forvejen har haft, altså hvilke projekter der har været lagt frem, hvilke forventninger de selv har haft til børnetallets udvikling osv.

Så ingen kan sige noget om, hvad det betyder i stillinger, før man ser, hvad de enkelte kommuner rent faktisk har valgt at gøre. Der vil være kommuner, der åbner nye daginstitutioner og ansætter nyt personale. Der vil også være kom-muner, der lukker institutioner eller reducerer institutioner, for det tilsiger børnetallet, når man ser det over hele landet under ét.

Kl. 15.35

René Skau Björnsson (S):

Jamen verden er jo ikke helt så uforudsigelig. Regeringen lægger jo prognoser ind. Man må jo regne med, at det, når regeringen fremsætter lovforslag om barselorlov, udvidede rettigheder til forældrene, og når den fremsætter et lovfor-slag om, at man skal have penge til at passe egne børn, så bliver en succes. Regeringen fremsætter vel ikke bare lovforslag, som man regner med ikke vil blive til noget og ikke vil blive brugt. Derfor er det jo også fuldt forståeligt, at regerin-gen i sit lovforslag lægger ind, at der er et x antal, der vil bruge den ordning og de nye mulig-heder, som familierne får.

Derfor synes jeg, det er meget relevant, at BUPL stiller det her spørgsmål. Jeg synes også, det er meget relevant, at ministeren her i dag rej-ser sig op og forsikrer de mange pædagoger og pædagogmedhjælpere, der ellers lige nu er me-get usikre med hensyn til, om de kan bevare de-res stilling, om, at der ikke vil ske nedskæringer på deres institutioner og i personalenormerin-gen på den enkelte institution i kommunerne.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil ikke lægge skjul på, at ordningen med forlænget barselorlov er etableret af hensyn til familierne. Det er af hensyn til barnet og af hen-syn til forældrene, at man kan være sammen især måske i barnets første leveår. Det er det hensyn, der har været gældende, og det er så et tilbud til familierne. I det omfang familierne sy-nes, at det er en god idé og tager imod det, vil det selvfølgelig have en afsmittende virkning på det antal børn, der i øvrigt skal passes i et kom-munalt system. Sådan vil det altid være. Man skal huske, at vi etablerer det kommunale servi-cetilbud af hensyn til forældre og børn, og det er ikke omvendt.

Der er forskel på forlænget barselorlov, hvor man selv som familie eller forældre kan vælge, og på tilbuddet om, at kommuner har mulighed for at tilbyde forældre betaling, hvis de selv væl-ger at passe barnet i eget hjem, for dér er det ikke en ret for forældrene at sige, at den ordning ønsker de. Det er en ret for kommunerne til, hvis de ønsker det, at give forældrene en yderligere mulighed, når det gælder valg af børnepasning.

Så der er altså en forskel på de to elementer, men for begge gælder som udgangspunkt, at det er for at gøre det bedre for børnefamilierne; at give større råderet over egen dagligdag; at væl-ge den livsform, man selv ønsker.

René Skau Björnsson (S):

Det kan jo blive en lang diskussion om, hvorvidt det giver flere valgmuligheder for den enkelte familie, hvis der med de her forslag og med de forudsætninger, regeringen selv lægger ind i lovforslaget, vil ske besparelser. Det er jo rigtigt, at kommunerne i det ene lovforslag kan give forældrene ret til at passe deres børn derhjem-me, og det er en fuldstændig suveræn lokal af-gørelse, om man vil det, men samtidig skal kom-munen så også skære ned på dagtilbuddene. Det er jo ikke sådan, at kommunen får både-og og kan tilbyde dét til borgerne. Derfor er der jo mange børnefamilier, der højst sandsynligt vil komme til at stå i en situation, hvor der bliver skåret i daginstitutionerne, skåret i personalet, og så giver man ikke forældrene det frie valg. Så vil de stadig væk blive tvunget til en anden mo-del end den, de lige har ønsket.

Derfor synes jeg, ministeren i dag skulle tage ordet og forsikre de danske børnefamilier om, at der ikke vil ske nedskæringer i de danske dagin-stitutioner på baggrund af regeringens forslag.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil starte et andet sted og endnu en gang sige: Det hensyn, vi ønsker at varetage, er til børnene og til forældrene, så de kan indrette den dagligdag, som de helst vil. Hvis alle forældre ønsker, at alle børn skal være i daginstitution på fuld tid hver dag, skal man mange steder ansætte flere pædagoger end dem, man har i dag. Hvis alle forældre vælger selv at holde fri og tage fuld barselorlov, så er det klart, at så bliver der ledige pladser, hvor man i dag har en pasningsopgave i en kommunal institution. Sådan vil det være.

Men det er forældrene selv, der bestemmer, hvilken effekt det har, når vi taler om den forlængede barselorlov. Og når det gælder tilbud om pasning af barn i eget hjem, er det en kompetence, som kommunen har, og som den kan vælge at gøre brug af ud fra nogle kommunale synspunkter. Det er et tilbud, den kan give til forældrene, så i de kommuner, hvor man får tilbuddet, er det igen forældrene, der selv vurderer: Er det en god idé for os? Ønsker vi at gøre brug af den ordning, eller kan vi bedre lide det tilbud, som er det mere autoriserede og velkendte i dagens Danmark? Det skal forældrene have lov at have indflydelse på, og det er jeg meget tilfreds med at et flertal her i Folketinget har været med til at vedtage.

Kl. 15.40

René Skau Bjørnsson (S):

Jamen der er en lille historie fra virkeligheden. I Århus Kommune, hvor jeg er valgt, står der lige nu 585 børn på venteliste til en vuggestueplads og en børnehaveplads. Der kan man som forældre ikke bruge den løsning, regeringen kommer med. Den giver jo ikke flere daginstitutionspladser, den giver ikke flere valgmuligheder for den enkelte familie, og jeg er bekymret for, at når forslagene træder i kraft, vil der ske nedskæringer, hvis ministeren ikke her i dag vil forsikre pædagogerne og forældrene om, at der ikke sker flere nedskæringer på daginstitutionsområdet.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu skal jeg ikke kommentere de vilkår, der gælder i en bestemt kommune, men blot konstatere, at der bliver altså ikke færre muligheder for forældrene med den lovgivning, vi har gennemført. Den vil give flere muligheder for forældrene.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2264

16) Til finansministeren af:

René Skau Bjørnsson (S):

»Kan ministeren bekræfte, at regeringens forslag til udvidelse af barselorloven og forslaget om tilskud til pasning af egne børn vil medføre et fald i arbejdsstyrken på 4.500 personer, hvilket er i modsætning til regeringens mål om at øge arbejdsstyrken?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til bemærkningerne til de to nævnte lovforslag.

René Skau Bjørnsson (S):

Spørgsmålet er blevet meget aktualiseret i dag, hvor vi jo kan læse, at de økonomiske vismænd udtrykker bekymring for den linje, regeringen har lagt i den økonomiske politik.

Spørgsmålet vedrører også de to lovforslag, vi diskuterede ved det sidste spørgsmål, og som også ifølge regeringens egne opgørelser vil betyde, at der vil ske et fald i arbejdsstyrken på ca. 4.500 personer. Er det ikke i modsætning til det ønske, der er fra politisk side og fra de økonomiske vismænds side om at øge arbejdsstyrken?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er velkendt, at det kan være effekten på arbejdsstyrken totalt set, som spørgeren også nævner. De 4.500 svarer faktisk til det tab, som skyldes forlænget forældreorlov plus valgfrihed til at passe barnet i eget hjem, og sjovt nok svarer de 4.500 præcis til den reduktion af arbejdsudbuddet, vi ville have set, hvis den tidligere regerings forslag om forældreorlov var blevet gennemført. Der var nemlig her en reduktion af arbejdsstyrken på 4.500, hvor den efter den nuværende regerings forslag er 2.000 plus det tillæg, der kommer, hvis man vælger at passe børnene i eget hjem.

Sandheden er mere det, man kunne høre den daværende gruppeformand, hr. Jan Petersen, sige, da vi kom med forslaget forud for regeringsdannelsen. Her sagde hr. Jan Petersen: Det er det største bluffnummer i nyere tid, hvis de stiller danske familier i udsigt, at de kan gennemføre det her. Det er rent lefleri, men jeg tror, den er for tyk til, at danske børnefamilier hopper på den and.

Det sagde den daværende gruppeformand, hr. Jan Petersen, da de nuværende regeringspartier fremlagde deres forslag. Men nu er det vedtaget, og hvis man anker over, at der er et tab i arbejdsstyrken på 4.500, som er præcis det samme, som den tidligere regering havde i sit forslag, kan det kun skyldes, at man dengang som regering end ikke kunne drømme om at gennemføre sit eget forslag. Så det kan altså ikke være et argument.

I relation til vismændene er der ikke noget nyt. I den prognose, vi har frem til år 2010, har vi nøjagtig samme mål for arbejdsstyrkens vækst som det, der lå i den tidligere regerings prognose. Det er nøjagtig de samme tal, de er uændrede, og målt på arbejdsstyrken er det nøjagtig det samme, som den tidligere regering selv foreslog i forbindelse med ændrede barselorlovsvilkår.

René Skau Björnsson (S):

Man kan sige, at forskellen mellem den tidligere og den nuværende regering er bare, at den tidligere regering efter min mening tænkte mere i helheder og samfundsøkonomisk helhed og også havde forslag til, hvordan man skulle øge arbejdsstyrken.

Af de forslag, vi indtil nu har behandlet i det sidste halve år her i Folketinget, har jeg derimod ikke set ret mange, der går i retning af at øge arbejdsstyrken. Regeringen har selv i sin »Vækst med vilje« og »Flere i arbejde« lagt op til, at arbejdsstyrken skulle øges, men nu reducerer man den med 4.500 på grund af de to lovforslag, sådan som finansministeren også selv erkender. Men der er ikke noget, der trækker i den anden retning – eller hvad?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg er glad for, at vi er enige om, at den forventede reduktion af arbejdsstyrken, der er en følge af regeringens to forslag om henholdsvis barselorlov og pasning af barn i eget hjem, er nøjagtig den samme reduktion som den, den tidligere regering selv lagde op til med sit forslag. Der er altså ikke tale om en større reduktion af arbejdsstyrken.

Men det er altså groft at høre spørgeren sige, at regeringen ikke gør noget for at øge arbejdsstyrken. Det er jo lige præcis det, der er forskellen. Den tidligere regering talte kun om at øge arbejdsstyrken, men vi andre gør noget ved det. Hele oplægget »Flere i arbejde« er jo lige præcis en beskrivelse af, hvad det er for nogle instrumenter, der skal til.

De firepartsdrøftelser, vi har startet med arbejdsmarkedets parter, skal udmøntes i, at flere kommer i arbejde. Hele den integrationspolitik, der er lagt frem, også med bistand fra arbejdsmarkedets parter, tager helt konkret fat på, at de indvandregrupper, der i dag er sat uden for arbejdsmarkedet, kommer i arbejde. Forskellen er altså også her, at vi gør noget ved det, vi har talt om, i modsætning til den tidligere regering.

Kl. 15.45

René Skau Björnsson (S):

Jeg må hellere tage ordet og sige, at jeg selvfølgelig er uenig. Jeg mener stadig, at vi tænkte i helheder, og vi tænkte på den samlede samfundsøkonomi. Vi havde sideløbende med vores forslag om udvidet barselorlov også forslag, der skulle lette og forbedre adgangen til arbejdsmarkedet for de ældre, for seniorer og for flygtninge/indvandrere.

Men jeg har indtil nu ikke set noget konkret fra regeringens side. Det er rigtigt, at man har lagt debatoplæg frem og vil have en diskussion med en masse forskellige parter, men hidtil har der været meget lidt konkret.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil bare sige, at den eneste forskel er, at vi gennemfører det konkrete. Den tidligere regering blev afsløret af sine ordførere, der sagde, at dette med at love børnefamilierne længere barselorlov ville være det største bluffnummer i nyere tid. Det er sådan set forskellen. Den tidligere regerings medlemmer tilbød bluffnumre, men præcis det, vi har lovet før valget, har vi også gennemført efter valget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2234

17) Til videnskabsministeren af:

Torben Hansen (S):

»Agter ministeren at sikre de nødvendige midler til en fortsættelse af småsatellitprogrammet, indeholdende opsendelse af Rømersatellitten, efter den 1. januar 2003?«

Torben Hansen (S):

Opsendelsen af Ørstedsatellitten og hele det danske småsatellitprogram har jo været en kæmpe succes. Det har vist nogle helt unikke samarbejdsflader mellem forskningsverde-

nen, erhvervsverdenen og uddannelsesverdenen. De samarbejder har givet helt konkrete resultater alle parterne imellem og har også, hvad der jo er utrolig vigtigt, været med til at stimulere den naturvidenskabelige interesse her i Danmark.

Rømersatellitten, som skulle opsendes i år 2005, og som, om man vil, skulle løfte arven efter Ørstedssatellitten, hænger for nærværende i en tynd tråd, da bevillingen udløber pr. 1. januar 2003. Der mangler simpelt hen en bevilling, og i den finanslov for 2002, der er vedtaget, er der ikke noget med for 2003, så det er på den baggrund, jeg har stillet ministeren følgende spørgsmål:

»Agter ministeren at sikre de nødvendige midler til en fortsættelse af småsatellitprogrammet, indeholdende opsendelse af Rømersatellitten, efter den 1. januar 2003?«

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Som hr. Torben Hansen allerede er klar over, har fortsættelsen af det danske småsatellitprogram ikke opnået en selvstændig finansiering på finansloven for indeværende år.

Samtidig er jeg helt opmærksom på, at videudviklingen af det samarbejde, som startede med Ørstedprojektet, er interessant, dels ud fra en forskningsmæssig synsvinkel, dels ud fra et mere overordnet ønske om at konsolidere samarbejdet mellem forskere og dansk erhvervsliv. Jeg er naturligvis også opmærksom på, at en national dansk indsats, som småsatellitprogrammet er, kan bidrage til at skærpe interessen for naturvidenskab og teknologisk udvikling.

I ministeriet har vi i løbet af foråret modtaget mange henvendelser fra ind- og udland til støtte for en fortsættelse af programmet med Rømersatellitten. Mine svar på disse henvendelser har været, at de samlede danske ressourcer til dansk forskning prioriteres bedst gennem en fri og åben konkurrence.

Min holdning tager udgangspunkt i det forskningsforlig, som blev indgået i sommeren 2000. Et vigtigt princip i forskningsforliget var jo, at de samlede danske forskningsressourcer skal udnyttes optimalt, og at kvalitet og dynamik i den offentlige forskning bedst fremmes gennem en konkurrence om forskningsmidlerne. Derfor blev der, som hr. Torben Hansen også er klar over, ikke optaget en selvstændig bevilling på finansloven for 2002 til netop småsatellitprogrammet.

Men når det er sagt, vil jeg gerne understrege, at der fra regeringens side ikke endnu er taget stilling til indholdet, for så vidt angår det kommende års finanslov.

Torben Hansen (S):

Jeg takker ministeren for svaret, og jeg opfatter det sådan, at man fra regeringens side stadig er åben og stadig er modtagelig for argumenter til fordel for projektet. Derfor vil jeg spørge, om det ikke gør indtryk på ministeren, at bl.a. Søndagsavisen citerer hr. Friis-Christensen fra Dansk Rumforskningsinstitut:

»Hvis vi ikke snart får en afklaring på, om vi kan fortsætte de næste 4 år, er der alvorlig fare for, at gode danske hjerner flytter til udlandet, og ligeledes vil vore partnere i erhvervslivet vælge at satse på andre.«

Gør det ikke også indtryk på ministeren, når ministeren skal til at prioritere forskningsmidlerne, at budgettet for det globale rummarked er omkring 900 mia. kr., nærmende sig 1.000 mia. kr., om året, og at ganske få procenter af det beløb til danske virksomheder ville være et betragteligt tilskud til det danske velfærdssamfund. Gør det ikke indtryk på ministeren?

Kl. 15.50

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg vil gerne fastslå, at jeg er meget åben over for argumenter, og at alle synspunkter på området selvfølgelig gør indtryk, også det, hr. Torben Hansen citerede.

Men jeg bliver nødt til at sige, at den forskningsaftale, der blev lavet, og som jeg henviste til – den hedder helt præcis »Aftale om principper for forskning i 2000« – var en aftale, hvori Socialdemokratiet også indgik, og den fulgte Socialdemokratiet også selv op på, da de traf akkurat den samme beslutning, da der blev lavet budget for 2002. Jeg har så sent som i formiddags kigget på Socialdemokratiets og De Radikales finanslovudspil fra september sidste år, og her var der heller ikke penge til dette specifikke projekt, formentlig med akkurat samme begrundelse, som den nuværende regering har givet, nemlig at det skulle indgå i de samlede vurderinger. Men selvfølgelig: Alle argumenter og forskellige indspark gør naturligvis indtryk.

Torben Hansen (S):

Det er fuldstændig korrekt, som ministeren siger. Det, der er det helt konkrete problem i denne sag, er jo netop, at med den nuværende bevil-

ling efter finansloven, der blev vedtaget her i marts 2002, fratog regeringen endda Dansk Rumforskningsinstitut de 5 mio. kr., som man havde sparet op til at klare det sidste halvår i 2002.

Kan ministeren her løfte lidt af sløret for, hvad tankerne er? Det er jo vigtigt at vide for rumforskerne, for hvis der ikke sker noget, hvis der ikke snart kommer en afklaring, begynder folkene jo at rejse, fordi de ikke aner, om de er købt eller solgt pr. 1. januar 2003, samtidig med at en forskningsindsats til en pris af mange millioner kroner falder på gulvet. Kunne ministeren ikke løfte lidt af sløret for, hvor man gerne vil hen, så de folk måske kan fortsætte deres arbejde til gavn for både forskning, uddannelse og erhvervsliv?

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Nu tror jeg ikke, at 5 mio. kr. ville have reddet projektet, hvis det var det, der var det afgørende. Det afgørende er selvfølgelig, at det er lidt mere fremadrettet.

Jeg vil gerne sige, at for så vidt angår finansloven – og det ved hr. Torben Hansen også udmærket – er vi netop i disse uger i gang med nogle overvejelser, og resultatet bliver offentliggjort i slutningen af august. Men jeg vil også gerne sige netop til Socialdemokratiet, at vi jo har en aftale om, at vi igen til efteråret skal fordele de såkaldte UMTS-midler, og her kunne dette projekt jo være en af de ting, som kunne drøftes. Derfor vil jeg foreslå, at vi i den forbindelse sørger for, at det også kommer på dagsordenen, når de forhandlinger skal foregå efter sommerferien.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2248

18) Til kirkeministeren af:

Jesper Langballe (DF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at undgå fremtidige kirkebesættelser som udlændingepolitiske pressionsmidler i lighed med de 26 irakere besættelse af Vor Frue Kirke i København, uagtet om det stedlige menighedsråd erklærer sig indforstået med besættelsen?«

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Spørgsmålet handler om de 26 irakere, som opholder sig i Vor Frue Kirke. Jeg mener ikke, at

man i den sammenhæng kan tale om en besættelse af Vor Frue Kirke, fordi irakernes ophold i kirken har ikke været til hinder for kirkens normale brug.

Ifølge lov om styrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. er folkekirkens gudstjenester offentlige, og ifølge samme lov er det overladt til de enkelte menighedsråd at bestemme, i hvilken udstrækning der er offentlig adgang til kirkerne, når disse ikke bruges til gudstjenester og kirkelige handlinger. I den konkrete sag beror det altså på Vor Frue Sogns menighedsråd, om de irakiske flygtninge kan fortsætte med at opholde sig i Vor Frue Kirke.

Jesper Langballe (DF):

Lige en bemærkning til ministerens indledning om, at der ikke er tale om en besættelse, fordi menighedsrådet er indforstået med det.

Jeg vil sige, som jeg tidligere har sagt til hr. Søren Søndergaard her i salen: Danmark var jo som bekendt besat mellem 1940 og 1945. Et stort flertal i Folketinget bød besættelsesmagten velkommen, men en besættelse var det da vistnok alligevel.

Kl. 15.55

Men så vil jeg sige, at jeg er fuldstændig indforstået med ministerens svar om, at det jo er menighedsrådet, det her hviler på. Men er ministeren opmærksom på, at dette jo er en aktion, som ikke drejer sig om 26 irakere, men en politisk aktion vendt mod den nye udlændingelov – dansk arrangeret, formentlig af den stedlige gejstlighed?

Det betyder, at hvis man lukker op her, så risikerer man, at der kommer en bølge af protestaktioner af samme art, og så går det jo alligevel hen og bliver et regeringsproblem, som regeringen bliver nødt til at tage stilling til.

Søren Krarup (DF):

Sagen har jo to facetter. Den har jo dels, om man så må sige, det retlige, det efter min mening dybt forargelige, at man ved at, jeg kalder det, besætte en kirke tror, at man kan omstøde en kendelse, der er truffet i Udlændingestyrelsen. Kort sagt, hvad jeg vil betegne som, at man med magt vil bøje retten, altså tvinge Udlændingestyrelsen, retten her i landet, til at give sig indrømmelser og fordele, som man ikke vil kunne få ellers.

Når dette har kunnet lade sig gøre, så er det selvfølgelig, fordi domprovsten og dermed også menighedsrådet har accepteret det, som man jo

altså desværre så ofte ser gejstlige myndigheder bøje sig for pression. Men jeg vil gerne spørge kirkeministeren, om hun ikke er enig med mig i, at denne ynkelighed over for pression jo hænger sammen med, at man dér hos domprovsten, Anders Gadegaard, åbenbart har en fornemmelse af, at kirken er noget særlig ophøjet, der er hævet over gældende lov, og om hun ikke er enig med mig i, at denne i virkeligheden katolske kirkeforståelse, som betyder, at kirken i katolsk sammenhæng med paven er hævet over gældende lov, er den, der her medfører, at man fuldstændig tilsidesætter de forpligtelser, som normale borgere er undergivet, fordi man altså som særlig hellig og from, her hr. Gadegaard, føler sig hævet over loven.

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Ifølge den kirkelige lovgivning er bestyrelsen af og brugen af folkekirkens kirker underlagt menighedsrådenes kompetence, så det er menighedsrådet som folkevalgt organ, der tager stilling til de her ting. Og så er de selvfølgelig underlagt biskoppens tilsyn.

Hvis der er borgere, medlemmer af menigheden, som er utilfredse med den måde, deres menighedsråd administrerer brugen af kirken på, så har de mulighed for at klage til tilsynsmyndigheden, til biskoppen. Den afgørelse, biskoppen så måtte træffe, er der mulighed for at indbringe for Kirkeministeriet, og det er sådan set den lov, som vi agerer efter her.

Det er regeringens opfattelse, at menighedsrådene skal have så meget kompetence som overhovedet muligt. Og det er et spørgsmål om menighedsrådets kompetence i dette spørgsmål.

Jesper Langballe (DF):

Ja, stadig væk kan man jo kun give ministeren medhold i, at det er udgangspunktet, at det er menighedsrådets kompetence at tage stilling til det her. Men som sagt kunne det jo gå hen og blive et regeringsproblem.

Man skal gøre sig klart, at kirkeministeren jo er folkekirkens verdslige øvrighed. I det øjeblik der sker et overgreb med menighedsrådets billigelse, et overgreb mod sognemenigheden i Vor Frue Kirke, jamen så er det klart ministerens kompetence at gribe ind.

Men jeg kan ikke dy mig for også at spørge ministeren, når ministeren nu siger, at det her ikke er ministerens bord, hvordan det så hænger sammen med, at ministeren forleden aflagde et besøg i kirken, et besøg, som af domprovst An-

ders Gadegaard er blevet udlagt som en sympatitilkendegivelse med aktionen. Jeg vil ikke mistænke ministeren for, at den udlægning skulle være rigtig.

Kl. 16.00

Men selv, hvis der bare er tale om en inspektion af lokalet og af, hvordan det hele går til, så er der jo alligevel tale om, at ministeren dér er gået ind i et kompetenceområde og dermed har erkendt, at sagen ikke er ministeren ligegyldig, heller ikke i den nuværende fase.

Søren Krarup (DF):

Jeg læste forleden, at der i Brovst Kirke i Nordjylland var mødt, jeg tror, det var fem flygtninge, op, fordi de gerne ville besætte kirken. De havde tydeligvis læst om det, der var sket i Domkirken i København. Jeg synes jo altså, at det tegner et mønster, hvor folkekirken i virkeligheden kan komme til at fungere som politisk pressionsmiddel mod den nuværende regerings nye udlændingelov, og jeg synes altså, man må gøre sig klart, at det dér er nødvendigt, at myndighederne står fast og i hvert tilfælde ikke lader sig bøje med hensyn til den afgørelse, der er truffet af Udlændingestyrelsen.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun ikke, selv om jeg fuldt ud godkender, at det naturligvis i første række er menighedsrådets ansvar, at kirken ikke misligholdes, er enig med mig i, at der til syvende og sidst påhviler myndighederne et meget stort ansvar med hensyn til at håndhæve lov og ret i landet, det vil sige til syvende og sidst også forhindre, at kirker misbruges til den form for politisk demonstration.

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Der bliver spurgt fra hr. Jesper Langballe og hr. Søren Krarup, hvis det nu breder sig til mange kirker, hvis man kunne forestille sig dét, hvad så?

Jamen så er det de enkelte menighedsråd, som har kompetencen til at afgøre, om de kan huse og rumme det, om det er inden for den brug af kirken lokalt, som de ønsker. Og hvis man fra menighedernes side, fra sogneboerne eller sognebørnenes side, mener, at der sker et misbrug, at menighedsrådet ikke lever op til sit ansvar, ja, så kan der klages til tilsynsmyndigheden, og det er biskoppen for de enkelte stifter. Og hvis man ikke er tilfreds med biskoppens afgørelse eller stillingtagen, så kan det indbringes for kirkeministeren.

Grunden til, at jeg aflagde et besøg i Vor Frue Kirke i går aftes, var såmænd alene, at jeg jo også får mange henvendelser, og jeg synes, at det er en ministers opgave at færdes ude omkring i samfundet, hvor livet leves, og se på, hvordan forholdene er. Det var simpelt hen baggrunden for mit besøg.

Det er helt klart menighedsrådets kompetence, det er biskoppens tilsynsmyndighed, og jeg er tryk ved, at Københavns biskop, som jo også aflægger regelmæssige besøg i Vor Frue Kirke, lever op til sit ansvar. Men hvis der er nogen, der ikke er trykke ved det eller er utilfredse med menighedsrådets beslutning, så kan jeg kun sige, at så må der indgives en klage over menighedsrådet til biskoppen, og så kan man så bringe den videre, hvis man synes dét, til Kirkeministeriet.

Jesper Langballe (DF):

Jeg synes måske nok, at det at stå fast på, at der slet ikke er andet at sige om sagen, end at det er menighedsrådenes kompetence, er noget formalistisk, hvor rigtigt dette udsagn end er i sig selv.

Når der ikke siges andet overhovedet, så er der ikke taget hensyn til den omstændighed, at der her sandsynligvis er tale om en dansk arrangeret demonstration. Det er klart, det ved vi alle sammen. 26 irakere, som oven i købet bor forskellige steder, finder ikke ud af, at nu vil de søreme besætte en kirke. Ligesom i Blågårdsgade i 1991, hvor det var den stedlige gejstlighed, der selv havde arrangeret besættelsen af sin egen kirke, kan man have en fornemmelse af, at det også er sådan her.

Hvis det er tilfældet, kan det ikke være ministeren uvedkommende, hvis det her efterhånden når op på et plan, hvor det kommer ud af kontrol. Og så må man jo også sige, at ministeren jo ikke har været bange for at udsende signaler om forskellige ting. Måske var der her brug for et ministerielt signal i lighed med det, integrationsministeren har udsendt, om, at den slags bøjer man sig ikke for, og den slags er kirken ikke beregnet til.

Kl. 16.05

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Jamen jeg er da helt enig med integrationsministerens udmelding. Det kan jeg kun sige. Den er jeg fuldstændig enig med ham i, det er regeringen selvfølgelig, det er regeringens politik. Man skal ikke kunne tvinge sig til at få særbehandling.

Men det, spørgsmålet drejer sig om i dag, er brug af kirken. Og der må jeg henholde mig til loven, som jeg oven i købet er helt enig med intentionerne i, og det kan jeg også høre på hr. Jesper Langballe at Dansk Folkeparti er. Det her om kirkers brug er menighedsrådets kompetence, og det kan vi ikke ligesom lade sætte til side, hvis ikke der er noget, der tilsiger os, at dét må vi gøre, og dét skal vi gøre.

Foreløbig er det menighedsrådets kompetence. Der er en tilsynsmyndighed, biskoppen. Jeg har ikke grund til andet end at tro, at biskoppen fører det tilsyn, der skal føres med forholdene i Vor Frue Kirke, og så er sagen sådan set ikke længere i øjeblikket fra min side.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2249

19) Til kirkeministeren af:

Jesper Langballe (DF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at få bortvist de 26 irakere, som har besat Vor Frue Kirke i København?«

Formanden:

Som tidligere meddelt er dette spørgsmål bortfaldet.

Spm. nr. S 2261

20) Til kirkeministeren af:

Margrete Auken (SF):

»Vil ministeren redegøre for, hvorledes Det Mellemkirkelige Råds støtte til kirker i Mellemøsten skulle være i konflikt med grundlaget og forudsætningerne for rådets etablering og med udøvelsen af de funktioner, det er blevet pålagt, således som det er antydnet af ministeren i besvarelsen af spørgsmål nr. S 1986 onsdag den 8. maj 2002?«

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Dette spørgsmål handler om Det Mellemkirkelige Råd.

I begyndelsen af maj, hvor denne sag dukkede op i pressen, tilkendegav jeg, at jeg havde svært ved at se, hvad udsendelse af personer til Israel og Palæstina kunne have med mellemkirkeligt arbejde at gøre. I pressen meldtes samtidigt om væsentlig intern uenighed i rådet om

netop denne sag. Jeg synes ikke, og særlig ikke på denne baggrund, at der er noget unaturligt i, at jeg interesserer mig for, hvad rådet foretager sig. Ja, som minister er jeg endda forpligtet til det.

Som bekendt fastsætter rådet selv, efter forhandling mellem de mellemkirkelige stiftsudvalg, arten og omfanget af sin virksomhed inden for de økonomiske rammer, som kirkeministeren fastsætter. Det har rådet gjort i § 2 i sin vedtægt, og på rådets hjemmeside på internettet suppleres med oplysninger om, hvad rådet anser for at være sine vigtigste opgaver på internationalt plan.

Når jeg ser på de to nævnte steder, hvor rådet selv definerer arten og omfanget af sit internationale arbejde, har jeg stadig væk svært ved at se, hvordan det her omhandlede projekt med udsendelse af ledsagere, som de nu kaldes, kan passe ind.

Jeg har bedt rådet om en redegørelse for sagen, og en sådan redegørelse har jeg modtaget den 22. maj. Denne redegørelse og sagen i øvrigt vil jeg tage en grundig drøftelse med rådet om på et møde i næste måned, og jeg vil gerne understrege, at jeg ikke på nuværende tidspunkt har draget nogen konklusioner.

Men jeg vil alligevel fastholde min ret til at deltage i debatten om den balancegang, mellemkirkeligt arbejde kan være.

Margrete Auken (SF):

Lige så imponeret jeg var over det svar, ministeren gav før, lige så dårligt, synes jeg, er det svar, jeg har fået nu.

Det er helt klart, at Det Mellemkirkelige Råd har fået til opgave at samarbejde internationalt kirkeligt, og at det også omfatter, at man kan deltage i arbejde, der rækker ud over det, som nogle herinde mener, at kirkens arbejde skal indskrænkes til. Der er nogle andre af os, der mener, at inkarnationen skal tages alvorligt, at Kristus levede blandt mennesker, og at kirken er blandt mennesker, men det er jo så en anden side af sagen.

Men at Det Mellemkirkelige Råd skal lave det arbejde, det har gjort dér, er, så vidt jeg kan se, fuldstændig inden for den opgave, det har fået, da loven om Det Mellemkirkelige Råd blev vedtaget. Når det bekymrer mig lidt, så er det, som ministeren gjorde opmærksom på i sit svar, fordi det er ministeren, der har pengene. Og selv om det er en lillebitte mikroskopisk del af de der helt ukontrollerede fællesfondspenge – det er 1

pct. eller sådan noget – så er det klart, at det jo er et magtmiddel, fordi vi andre har så lidt at skulle have sagt over de penge. Det er kirkeministeren, der fuldstændig sidder og kører med dem.

Kl. 16.10

Hvis det nu ikke passer kirkeministeren, hvis kirkeministeren ikke er enig, hvis hun mener, at en afstemning 10-2 eller 9-2, eller hvad det nu er, må gøre, at kirkeministeren må sige, at de to eller den ene, der er blevet stemt ned i Det Mellemkirkelige Råd, har ret, og derfor skal kirkeministeren ind og sige, at det ikke er Det Mellemkirkelige Råds opgave, så står vi med en ganske utidig indblanding, som jeg synes går langt ud over kirkeministerens kompetence, også langt ud over det, hun så klogt gjorde rede for i den forrige besvarelse, hvor det ikke er kirkeministerens opgave at komme og pave den og sige, hvad man skal mene inden for det kirkelige.

Jeg har læst den redegørelse, som ministeren har fået, for jeg har bedt om at få den tilsendt, jeg vidste, den var kommet, og så vidt jeg kan skønne, er der intet dér, som ligger uden for Det Mellemkirkelige Råds opgaver, sådan som de er defineret.

Og at ministeren måtte være enig med en eller to af medlemmerne er i grunden hamrende irrelevant for, om Det Mellemkirkelige Råd kan passe sit arbejde, sådan som det skal gøres. Jeg synes, at vi i stedet for alle disse antydninger har brug for at få præciseret, hvor de har overskredet deres kompetence, og ikke, hvor ministeren måtte være enig.

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Jeg vil godt lige tage fat i noget af det, fru Margrete Auken antyder vedrørende Folkekirkens Fællesfond. Jeg synes, det er forkasteligt, at fru Margrete Auken står her og nærmest kriminaliserer folkekirkens fælleskasse.

Der er overhovedet ikke noget ukontrolleret i Folkekirkens Fællesfond, hverken i regnskaber eller i budgetter. De bliver revideret hvert eneste år af Rigsrevisionen. De beløb, der bliver brugt på de forskellige konti, er til formål, som fru Margrete Auken selv har støttet varmhjertet. Så jeg vil godt sige med det samme, at det kan man ikke tillade sig at komme med som et folketingsmedlem her i salen; det er fuldstændig udokumenterede løse påstande, der er grebet ud af luf-ten.

Fællesfonden er sandelig heller ikke nogen lukket kasse. Den er fuldt offentlig tilgængelig;

man kan få budget og regnskab fra Fællesfonden. Der er intet overhovedet, der er fordækt eller lukket vedrørende folkekirkens fælles økonomi. Nu er det nu engang sådan, at det er under ministerens ministeransvar, og mig bekendt er kirkeministeren også folkevalgt.

Vedrørende Det Mellemkirkelige Råd og fru Margrete Auken, der siger, at Det Mellemkirkelige Råd skal samarbejde: Ja, Det Mellemkirkelige Råd skal netop samarbejde. Det, jeg kunne sætte et spørgsmålstegn ved, og det er det, jeg gerne vil drøfte med Det Mellemkirkelige Råd, er, når Det Mellemkirkelige Råd går fra samarbejdet til fodfolksarbejdet.

Mig bekendt har det aldrig været intentionen, at Det Mellemkirkelige Råd skal udsende nødhjælpsarbejdere. Det har været meningen, at Det Mellemkirkelige Råd skal samarbejde. De skal deltage, som de selv skriver på deres hjemmeside om deres arbejdsområder, og modtage gæster, de skal sende repræsentanter, de skal informere, de skal samarbejde med søsterkirker og kirkelige organisationer, de skal formidle kontakter, og de skal behandle ansøgninger om støtte. Altså en slags ambassadørvirksomhed.

Margrete Auken (SF):

Jeg undskylder meget, at ministeren troede, at ukontrolleret betød, at det var kriminelt. Det, jeg har sagt, er, at det undrager sig politisk kontrol og styring, og det kan ministeren jo ikke bestribe. Det er ministeren, der har fuldstændig hånds- og halsret over det. Man kan få adgang til regnskaberne, ja, ellers havde det jo også set helt bizart ud.

Jeg siger bare, at det er ministeren, der alene bestemmer, og derfor er det faretruende, at ministeren mener, at ministeren skal stikke sin næse i den måde, som Det Mellemkirkelige Råd helt overvejende flertal – der er én, der har stemt imod, og én har undladt at stemme til det der – vurderer deres arbejde på.

Det er ikke o.k. at sige, at fordi ministeren ikke synes om det arbejde, hvor de går ud og støtter disse kirker, som har brug for ledsageordninger, både på den israelske og den palæstinske side, overskrider de deres kompetence. Det er o.k., at det ikke bekommer ministeren, og det er også helt o.k. at tilkendegive det, men det er ikke o.k. at tilkendegive, at de dermed overskrider deres kompetencer.

Jeg vil godt have ministeren til at sige, at hendes private mening om denne her sag selvfølgelig ikke på nogen måde kan true Det Mellemkir-

kelige Råds budget. Det er jo splintrende lige-gyldigt, hvad ministeren måtte mene i øvrigt, men det er ikke splintrende lige-gyldigt, hvis ministeren begynder at skrue på pengene dér. Det er så få penge, de får, at hvis de kommer i fare nu og begynder at skulle dukke sig lidt og blive lidt artigere, for nu sidder der altså en pave, der har styr på det her, og hun har nøglerne om ikke til Himmerige, men til kassen, er det faretruende.

Kl. 16.15

Det der med nøglerne til kassen gør jo så i den her sammenhæng ganske meget, for vi ved jo, hvad der sker med mennesker, når de kan komme i en situation, hvor der er en fare, når de siger, hvad de mener, hvilket sådan set er deres opgave, for de har faktisk fået forpligtelse til inden for det område at være aktive.

De er ikke bare et ekspeditionskontor, og de er ikke bare nogle, der skal behandle ansøgninger. Det er ikke bare et legatkontor. Det er ikke bare en modtagelsesanstalt. Det er faktisk nogle, der skal foretage et aktivt samarbejde og et udfarende arbejde. Og de er blevet bedt om at være med i det her, og de deltager sammen med Det Lutherske Verdensforbund, og de deltager sammen med Kirkernes Verdensråd.

Der er om ikke just konsensus, så noget nær konsensus i det internationale kirkearbejde, som jeg ved at kirkeministeren måske heller ikke er nogen stor elsker af, men det kommer heller ikke sagen ved, for når vi lavede Det Mellemkirkelige Råd, var det, fordi der var et flertal i Folketinget, der mente, at det var en god idé. Og der er et flertal i kirken, der mener, at det er en god idé.

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Det er jo ikke så interessant, om det bekommer ministeren eller ej, men det, der er spørgsmålet, er, om det falder inden for rammerne af arbejdet. Og der vil jeg gentage det, jeg begyndte med at sige: Det ved jeg ikke om det gør eller ej.

Jeg har bedt om en redegørelse fra Det Mellemkirkelige Råd. Den har jeg fået. Jeg har aftalt et møde med Det Mellemkirkelige Råd, hvor jeg vil drøfte det med Det Mellemkirkelige Råd. Der ligger sagen, og der er såmænd ikke meget andet i den end det, jeg her har redegjort for.

Margrete Auken (SF):

Det er stadig væk ikke trygt, fordi ministeren som sagt sidder med en magt i denne her sammenhæng, som jeg synes er lidt uforenelig med,

at hun den 8. maj og åbenbart fortsat sætter spørgsmålstegn ved, om det er inden for rammerne. Jeg havde jo endda forsigtigt skrevet »antydte« i mit spørgsmål, fordi jeg håbede; at det var en fejltolkning fra min side, og fordi jeg håbede, at det kun skyldtes, at ministeren kun kendte til sagen fra pressen.

Derfor bad jeg om at få en redegørelse for, hvad det kunne være, der var i strid med rammerne. Så vidt jeg kan høre, er det, ministeren siger er i strid med dem, at man er gået ud over receptionsfunktionen, ud over at være, hvad skal vi sige rejsekontor, er man gået ind og har lavet aktivt kirkeligt arbejde.

Så kan ministeren mene, at det ikke er kirkeligt arbejde at lave aktivt kirkeligt arbejde, men der er hun så uenig med et meget stort flertal, og hun er uenig med Det Lutherske Verdensforbund, hun er uenig med Kirkernes Verdensråd. Så jeg vil godt spørge ministeren: Er det dér, ministeren mener, at Det Mellemkirkelige Råd overskrider sit lovmæssige grundlag, altså ved at lave aktivt kirkeligt internationalt arbejde?

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Det vil jeg drøfte med Det Mellemkirkelige Råd, når jeg nu mødes med dem i næste måned.

Margrete Auken (SF):

Ja, så ser vi jo frem til at få svaret.

Jeg vil blot sige, at det her har igen været et af de der faretruende signaler om en statskirkegørelse. Jeg bemærkede det, og ministeren skal have ros for, at hun i desvarelsen lige før nærrede sig for til fristelsen til at falde ud i statskirkeligheden og statskirkekyranniet.

Det er altså lidt bekymrende, at ministeren ikke bare kan sige, efter hun har læst redegørelsen, og efter hun har set, hvad det drejer sig om, at det er klart Det Mellemkirkelige Råds egen kompetence at definere, hvordan de arbejder inden for en ramme, som må være videre, end en eventuel tidehvervspræst – det er ikke ministeren, jeg beskylder for at være det, sådan er vi ikke – måtte finde på at definere den.

Det er ikke noget, der skal afgøres af et eller to medlemmer af rådet, men af et flertal efter almindelige demokratiske principper. Og jeg går ud fra, at ministeren vil respektere demokratiet i Det Mellemkirkelige Råd.

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Nu har jeg et møde i næste måned med hele Det Mellemkirkelige Råd, både mindretallet og fler-

tallet, og så lytter jeg til Det Mellemkirkelige Råd og får forklaringen af dem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2250

21) Til forsvarsministeren af:

Nicolai Wammen (S):

»Vil ministeren med henvisning til ministerens besvarelse af spørgsmål nr. 42 (alm. del – bilag 169) i Forsvarsudvalget oplyse, hvornår ministeren første gang hørte om – eller blev orienteret om – forsvarrets afskedsarrangement?«

Nicolai Wammen (S):

I fredags, den 24. maj, gav forsvarsministeren en redegørelse vedrørende sagen om den tidligere forsvarschefs afskedsparade. I den forbindelse gav forsvarsministeren en orientering om, hvornår Forsvarsministeriet først blev bekendt med paraden og de ting, der var omkring den, og det blev fastslået til at være den 20. februar 2002.

Hvad forsvarsministeren derimod ikke oplyste var, hvornår forsvarsministeren personligt blev orienteret. Og set i lyset af den meget store offentlige interesse og hensynet til forsvaret forekommer det derfor væsentligt at få sagen og herunder forsvarsministerens egen rolle belyst.

Jeg vil derfor bede forsvarsministeren om her i dag i Folketingssalen at redegøre for, hvornår forsvarsministeren første gang selv blev opmærksom på eller af andre blev gjort bekendt med forberedelserne, hvem der orienterede forsvarsministeren, og hvilke oplysninger denne orientering indeholdt.

Kl. 16.20

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

At forsvarschefen ved sin pensionering den 31. juli i år skulle have en afskedsparade, har, som det også fremgår af min besvarelse, som hr. Nicolai Wammen nævner, stået klart. Det er en lang tradition, som har været kendt. Det er, som hvis en oberst eller en kommandør afgår fra forsvaret.

Som det fremgår af redegørelsen, blev ministeriet, som det rigtigt blev sagt, første gang orienteret om arrangementet i brede termer den 20 februar 2002. Det foregik ved et rutinemæssigt møde mellem departementschefen og chefen for Forsvarsstaben. Det har også fundet udtryk – det er ikke så afgørende – i Berlinske Tidende

den 28. maj i år, som hr. Nicolai Wammen sikkert også kender, hvor departementschefen redegør for det.

Forud for et officielt besøg, jeg havde i Kina fra den 14. til den 19. april 2002, blev jeg orienteret om, at der den 9. april 2002 var begæret aktindsigt vedrørende afskedsarrangementet, men at ministeriet ved skrivelse af 11. april 2002 havde meddelt, at man ingen akter havde om sagen. Det hører jeg om i ministeriet omkring det tidspunkt. Det kan være omkring den 11.-12. april.

Jeg havde omkring samme tidspunkt hørt forlydender om, at der skulle være tale om et større afskedsarrangement, som ville blive bekesteligt. Og som politisk ansvarlig fandt jeg det rigtigt at få vurderet de økonomiske konsekvenser af arrangementet. Derfor bad jeg ved afslutningen på besøget i Kina, som altså sluttede den 19. april, om, at sådanne oplysninger måtte blive tilvejebragt. På den baggrund blev Forsvarskommandoen den 22. april 2002 telefonisk orienteret om, at vi ønskede en sådan redegørelse om arrangements omfang og økonomiske aspekter. Og den blev, som det også står i svaret på spørgsmål 42, sendt skriftligt til Forsvarskommandoen den 25. april.

Nicolai Wammen (S):

Nu er det jo væsentligt, at vi er helt sikre på, at vi forstår hinanden rigtigt. Sådant som jeg forstod ministerens svar, så blev ministeren opmærksom på sagen på to måder i dagene omkring den 11.-12. april, mere præcist forstod jeg at det ikke kunne gives:

Man bliver bekendt med, at der er blevet bedt om aktindsigt i forhold til ministeriet, men også og måske mere interessant, at det her er ved at blive en bekostelig affære, at det kan blive en stor sag. På trods af at man åbenbart allerede omkring den 11.-12. april bliver klar over det, så går der altså 1 uge, før der sker noget fra ministeriets side, fra ministerens side, før man tager nogle aktive skridt. Sådant må jeg forstå ministerens redegørelse.

Jeg vil gerne bede ministeren om at uddybe, hvad det var for informationer, han fik omkring den 11.-12. april. Og fra hvem han fik dem? Hvor klart stod det allerede på det tidspunkt for ministeren, at det her var en problematisk sag? Og hvad er baggrunden for, at ministeren, på trods af at det stod meget klart, at det her ikke bare var en almindelig måde at afholde parade på, ikke foretog sig noget før 1 uge efter? Det synes jeg er væsentligt at få svar på.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Hvilke informationer? Spørges der om. Det drejer sig om, at man på forskellig vis hører om, at der kan blive tale om et stort arrangement, og at det vil koste mange penge. Mere ligger der ikke i det.

Så spørger hr. Wammen om, fra hvem jeg fik de informationer. Nu er det jo altså sådan, at når man har beskæftiget sig med forsvarspolitik siden 1992-1993, så kender man mange officerer, man kender også politikere her i Folketinget. Og hr. Nicolai Wammen kan altså ikke forvente, at jeg vil fortælle det, ligesom jeg heller ikke kan forvente, at hr. Nicolai Wammen vil navngive personer, som fortæller ham et eller andet, sådan er det altså ikke.

Men det afgørende er, at da jeg får en information om, at det kan blive et meget dyrt arrangement – vi har netop intet vidst i ministeriet, hvilket aktindsigtsproblematikken viste, man kendte ikke omfanget af arrangementet og kunne derfor heller ikke sige noget om økonomien – er det ikke unaturligt, at jeg, bl.a. fordi jeg sidder i Kina fra den 14. til den 19. med min departementschef og andre embedsmænd, stiller spørgsmål under vores ophold: Hvad kan der være om det her? Ved vi noget om pengene? Hvad koster det? Og da der ikke sker noget, siger jeg ved afslutningen på besøget, at det skal vi have oplyst. Det skylder jeg som ansvarlig minister og ansvarlig for forsvarets midler at få oplyst. Derfor kommer der en telefonisk anmodning mandag den 22. april, hvor vi er kommet hjem fra Kina.

Kl. 16.25

Nicolai Wammen (S):

Nu kan jeg forstå på forsvarsministeren, at det åbenbart er fra en række kilder, at man har fået oplysninger om, at det blev dyrt, og at det blev stort. Det synes jeg sådan set er en skærpende omstændighed. Det er ikke blot en tilfældig historie, må jeg formode, men det kommer fra flere kilder.

Jeg har så bedt forsvarsministeren om at redegøre for hvilke kilder, og det kan jeg forstå at forsvarsministeren ikke ønsker, men jeg vil godt spørge forsvarsministeren, om det så i det mindste kan oplyses, om det var kilder, som forsvarsministeren havde tiltro til oplyste korrekte ting for ministeren, for det synes jeg er væsentligt.

Hvis det er tilfældet, var ministeren – vi kan åbenbart ikke få det mere præcist end i dagene omkring den 11.-12. april – allerede meget klar

over, at det her var galt, men på trods af det tager man til Kina, gør sig nogle overvejelser i Kina og kommer så hjem og sender en skrivelse af sted.

Jeg synes, det er lidt mærkeligt, at der skulle gå så lang tid, og jeg vil spørge ministeren, om han selv føler, at den håndtering af sagen er tilfredsstillende.

Villy Søvnal (SF):

Som forsvarsministeren siger, kender vi alle den arbejdsfacon, hvor vi ikke vil oplyse de kilder, der giver os oplysninger, fordi det ville bringe dem i et uheldigt lys. Det kender vi jo alle fra omgang med pressen, men også fra andre steder.

Det må jo betyde, som ministeren udtrykker det, at det her ikke er kommet ad det, man kunne kalde officielle kanaler i ministeriet, altså de sædvanlige gange mellem departementet og ministeren. Det udsagn, ministeren kom med, kan kun forstås på den måde, at nogle, om man så må sige, bag om systemet har underrettet Forsvarsministeriet om, at der var noget i gære, som de ikke kunne oplyse præcist om, men som med ministerens ord var noget stort og noget, der kostede mange penge. Kan ministeren bekræfte, at det foregik uden om de sædvanlige kilder, som en minister får oplysninger fra, når han er forsvarsminister?

Jan Trøjborg (S):

Jeg går ud fra, at ministeren er enig med mig i, at ministeren er ansvarlig for, hvad der er tilgået ministeriet af informationer også om denne sag. Jeg forstår, at der i første omgang er tilgået ministeriet information den 20. februar, og jeg vil derfor spørge ministeren: Hvad er det, der gør ministeren så overrasket over afskedsarrangementets omfang? Jeg vil gerne spørge ministeren, om det tilrettelagte, forberedte afskedsarrangement ikke var af fuldstændig samme karakter, som der er tradition for ved afgang af forsvarschefer i det danske forsvar.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Jeg kan vedrørende mine kilder henholde mig til det, jeg har sagt. Der er ikke noget usædvanligt i, at man kan møde en politiker herinde, eller man kan møde en soldat, der kan have hørt det. Mere ligger der ikke i det, og det er der ikke noget usædvanligt i.

Så siger hr. Wammen: Er det så ikke fantastisk, at man tager til Kina, hvis man har fået så-

dan nogle antydninger den 12.? Nu vil jeg altså sige til hr. Wammen, at da Forsvarsministeriet skriftligt anmodede Forsvarskommandoen om en redegørelse for arrangementets omfang og økonomiske konsekvenser, blev datoen sat til den 13. maj. Det fremgår af bilag 2 til min redegørelse som svar på spørgsmål 42, så man anså altså også dengang tidsfristen for rimelig, når man satte den til den 13. maj. Det var ikke så nemt at sidde i Kina, men det første, jeg gør, er at sikre, at der bliver spurgt om det ved hjemreisen fra Kina. Sådan er gangen i det. Det fremgår, som jeg nævner, af bilag 2 til den store bilagsmængde, hr. Wammen allerede har fået.

Så skal jeg sige til hr. Søvnal, at med hensyn til kilder kan jeg henholde mig til det, jeg lige har sagt. Forsvarsministeriet har fået en anmodning om aktindsigt den 9. april og svarer den 11. april, at man ikke har noget om arrangementet, og længere kan jeg jo ikke uddybe det.

KL 16.30

Så skal jeg sige til hr. Trøjborg, at når man er minister, er man ansvarlig. Det var hr. Trøjborg også, kan jeg huske. Men hr. Trøjborg ved sikkert også, som det fremgår af Berlingske Tiden- de, at ministeriets departementschef har haft et indlæg, hvori han forklarer, at han har haft en mundtlig drøftelse med stabschefen, men kun i brede termer, og at han ikke ved noget om arrangementets endelige omfang og slet ikke om økonomien. Han kunne heller ikke vide, at det var det samme som ved den forrige forsvarschefs afgang. Derfor siger departementschefen ikke noget til ministeren på det tidspunkt. Det er det, departementschefen har skrevet, og derfor ved jeg ikke mere om det.

Nicolai Wammen (S):

Jeg har forståelse for, at når man er på rejse og så langt væk som i Kina, så sidder man ikke i sit ministerium og har dermed nogle kommunikationslinjer, som man skal tage hensyn til. Men jeg går ud fra, at det kan klares med moderne teknologi i det herrens år 2002. I alle tilfælde var ministeren, sådan som jeg forstod ministeren selv, i dagene omkring den 11.-12. april orienteret om, at det var noget stort, og det var noget dyrt, og det var fra flere kilder. Det er så åbentbart fra soldater og fra kolleger herinde, og ministeren kommer det så ikke nærmere.

Såfremt ministeren har tillid til de kilder – det går jeg ud fra ministeren har, jeg har ikke forstået andet på ministeren – var ministeren allerede den 11.-12. april klar over, at der var noget stort

undervejs. Alligevel forekommer det, at ministeren er utrolig overrasket, da sagen eksploderer i Ekstra Bladet. Det virker altså noget besynderligt.

Jeg vil godt bede ministeren om at svare på det, han ikke svarede på før, nemlig om han selv finder den håndtering tilfredsstillende.

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil gerne takke forsvarsministeren for svaret, idet jeg også anerkender det grundlæggende synspunkt, at det kan være nødvendigt at beskytte kilder, for at de ikke tørrer ud. Derfor har jeg også forståelse for, at ministeren har gjort det i det her tilfælde.

Hvis det udsagn overhovedet skal give mening, og det synes jeg også ministeren bekræfter ved at nævne soldater og kolleger, så betyder det, at ministeren fra den 20. februar, hvor ministeriet bliver informeret, til langt hen i april ikke blive underrettet på anden måde end bagom.

Det undrer mig oprigtigt, at der er ministerier, der har sådan en kommandogang mellem de sædvanlige kilder til information og deres minister. Må jeg ikke bare spørge helt uden polemik: Undrer det ikke også forsvarsministeren?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Til hr. Wammen: Må jeg nu lige bede om, sådan er det altså også i politik, lidt fairness. Vi var i ministeriet orienteret om, at der skulle være en afskedsparade. Det startede jeg også med at sige. Det er der altid og skal altid være i dansk forsvar, men udviklingen i samfundet osv. kan gøre, at man kigger på, hvor dyrt det skal være.

Vi var, som jeg sagde, orienteret om, at der skulle være et arrangement – det var vi jo, i og med at der var begæret aktindsigt – men vi kendte ikke arrangementets omfang, som vi skrev tilbage til den, der anmodede om aktindsigt ved skrivelse af 11. april. Altså kunne vi heller ikke vide noget om økonomien.

Det overraskende er jo ikke, at der skal være et arrangement, men det er, hvor meget et arrangement ville beløbe sig til. Det er det, vi straks efter hjemkomsten fra Kina beder om telefonisk og ved at skrive om det den 25. april 2002. Så da reagerede jeg over for det, der er det afgørende, nemlig hvad det koster; det er det, der er det centrale spørgsmål.

Og jeg kan så yderligere oplyse hr. Wammen om, at den 25. april 2002 – det er torsdagen før store bededag – modtager ministeriet et udkast til en pressemeddelelse fra Forsvarskommando-

en, hvor man har en overordnet beskrivelse af arrangementet, men ikke oplysninger om de økonomiske følger af det. Den bliver så ikke udsendt, fordi der ikke var oplysninger om det, der var det centrale, nemlig hvad det koster.

Så husker hr. Wammen også, at forsvarschefen aflyste sit arrangement mandag den 29. april efter storebededagsferien. Sidst på dagen fredag den 3. maj bliver jeg på min bopæl telefonisk orienteret om, at der ind til ministeriets departementschef var bragt nogle beregninger af omkostningerne til arrangementet, og det hed, som hr. Wammen jo også kan se i bilagene til svaret på spørgsmål 42, at forsvarschefen havde anvendt dem dagen før i et interview med en journalist fra Jyllands-Posten, som bragte dem i en artikel den 4. maj. Da får vi nogle tal. Sådan er historien altså.

Kl. 16.35

Og må jeg sige til hr. Søvnald, at hvis hr. Søvnald vidste, hvor meget der går gennem en departementschefs og et ministeriums kontorer, så er der ikke noget at kritisere nogen for. Departementschefen skønnede på det løse grundlag, han fik den 20. februar, nemlig at der skulle være et arrangement, men intet om realiteterne, intet om pengene, og så føler jeg mig ganske godt tilfreds.

Nicolai Wammen (S):

Jeg tror ikke, der er nogen herinde, der ikke ønsker at udvise fairness over for ministeren, men vi vil meget gerne have nogle svar på forløbet i det her. Det har ministeren jo også tidligere vist sig villig til.

Jeg synes, at hr. Villy Søvnald stillede et relevant spørgsmål, nemlig om perioden fra den 20. februar til den 11. april, hvor man i ministeriet første gang bliver bekendt med det her, og så til det tidspunkt, hvor ministeren åbenbart hører om det. Kan ministeren sige, at man ikke i ministeriet hørte nogen af de forlydender, som ministeren havde hørt den 11. april? Man havde ikke fået nogen af de signaler fra hverken soldater eller politikere eller andre om, at det her blev stort og dyrt. Kan ministeren bekræfte det?

Dernæst: Lige gyldigt hvordan man vender og drejer det, blev ministeren klar over, at den var rivegal den 11. april og tog til Kina, og da han kom hjem, gjorde han så noget ved sagen. Men ministeren selv, at det var en klog håndtering af en sag, som helt indlysende for ministeren måtte være noget, der kunne blive eksplo-

sivt, og som i allerhøjeste grad viste sig at blive det?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Hr. Wammen spørger, om jeg kan bekræfte, at der er nogen i ministeriet, der har hørt noget. Nej, det kan jeg ikke. Hvordan skulle jeg kunne det, og hvordan skulle vi benægte det? Det afgørende, og det er jo også det, hr. Wammens spørgsmål går på, er, hvornår jeg vidste noget.

Nu har jeg bestræbt mig på som svar på spørgsmål 42 at give en nøje kronologisk redegørelse vedlagt dokumentation i form af bilag. Nu står jeg her i dag og svarer hr. Wammen, at første gang jeg hører om det, er den 9. april, den 11. april, hvor ministeriet er bedt om aktindsigt, og hvor ministeriet må sige, at vi ingenting har om sagen. Hvad skal jeg så vide, og hvad skal mine embedsmænd vide, når vi ikke har noget om sagen?

Så kommer hr. Wammen igen og spørger, hvordan man kunne rejse til Kina, når man vidste, den var helt gal. Jamen det var netop det, vi ikke vidste. Det, vi såmænd bare ville vide, var, hvad man skønnede, det her arrangement måtte koste. Det må man da som ansvarlig minister for økonomien og for skatteborgernes penge gøre. Forsvaret får 17 mia. kr. om året, så er det da en ministers forbistrede pligt, når man hører et eller andet, som kan være meget voldsomt dyrt, at søge at skaffe oplysninger om det. Men vi fik ikke de oplysninger, og det er jo det, jeg lige har stået og forklaret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2256

22) Til beskæftigelsesministeren af:

Bjarne Laustsen (S):

»Hvad er årsagen til, at regeringen foreslår rådighedsvurderingen flyttet fra a-kasserne i regeringens udspil »Flere i arbejde«?»

Bjarne Laustsen (S):

I sidste uge kom regeringens rapport om flere i arbejde. Det er et synspunkt, vi til fulde deler. Nu er der som bekendt flere veje til Rom, og derfor er der også flere veje til, hvordan man kan nå de mål, som regeringen gerne vil.

Det, der er interessant, er, at man i den rapport skriver noget om rådighedsvurderingen. Derfor er det i dag interessant at få at vide, i

hvilken grad og hvordan konstruktionen skal være med hensyn til rådighedsvurdering i fremtiden.

Spørgsmålet bliver selvfølgelig mere interessant af, at ressortområdet blev flyttet efter valget, så man nu kommer til at operere med to systemer. Det er faktisk på den baggrund, at jeg spørger, hvordan man har tænkt sig, at det skulle sættes sammen. Jeg vil selvfølgelig også gerne vide lidt om a-kassernes rolle i den her sag.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Regeringen har i udspillet »Flere i arbejde« peget på behovet for at sikre de lediges reelle rådighed for arbejdsmarkedet. Hensigten er at fokusere på de lediges pligt til at tage et arbejde, også selv om der måske ikke lige er tale om drømmejobbet.

Endvidere lægger regeringen op til, at der gennemføres en harmonisering af rådighedsreglerne for henholdsvis forsikrede ledige og ledige kontanthjælpsmodtagere, som alene har ledighed som problem.

Det er f.eks. regeringens opfattelse, at der for forsikrede ledige fra første ledighedsdag bør gælde en pligt til at overtage arbejde, som den ledige kan bestride, svarende til de regler, der allerede i dag gælder for kontanthjælpsmodtagere.

Kl. 16.40

På samme måde er der grund til at overveje, om rådighedsreglerne på andre områder kan udformes, så tilskyndelsen til hurtigt at overtage ordinært arbejde styrkes for alle grupper af ledige. Regeringen har i »Flere i arbejde« bl.a. peget på sanktionsreglerne. Overordnet set ønsker regeringen, at rådighedsforpligtelsen udformes, så forpligtelsen understøtter ønsket om et øget arbejdsudbud.

Administrationen af rådighedsreglerne skal være enkel, effektiv og ensartet. Rådighedsforpligtelsen må ikke være afhængig af, om den ledige er kontanthjælpsmodtager eller forsikret ledig, hvilken kommune vedkommende bor i, eller hvilken a-kasse vedkommende er medlem af.

Regeringen har dog hverken lagt sig fast på bestemte rådighedsregler eller en bestemt udformning af administrationen på området. Jeg forventer, at de forestående drøftelser med arbejdsmarkedets parter af »Flere i arbejde« vil bidrage til nærmere afklaring af, hvilke konkrete initiativer der skal tages.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg takker for svaret. Der er masser af ting i det, ministeren siger, der ikke giver anledning til uenighed. Men det, der selvfølgelig er interessant, er, når man får det nye område ind i forhold til kommunerne, og de har én type rådgighedsvurdering, og a-kasserne har en anden.

Jeg ved ikke, om ministeren har set sig sur på a-kasserne og på fagforeningerne, der hidtil har administreret de her rådgighedsvurderinger, for hvad er egentlig årsagen til, at man ønsker dem flyttet?

Jeg kan godt se, at der kan være fornuft i, og at man kan have behov for at harmonisere reglerne, men det er jo ikke til hinder for, at ministeren laver et regelsæt, som er ensartet for de to grupper – der i øvrigt er vidt forskellige – og som bygger på de samme principper. Men der er jo ikke noget til hinder for, at a-kassen og eventuelt en anden offentlig myndighed, kommunen, AF, hvad ved jeg, kunne foretage rådgighedsvurderingen i forhold til de ikkeforsikrede.

Det, der selvfølgelig er interessant, er, hvordan man har tænkt, at en sådan konstruktion skal være.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

En af de ting, der skete ved etableringen af Beskæftigelsesministeriet, var jo, at kontanthjælpen blev flyttet fra Socialministeriet over til Beskæftigelsesministeriet.

Den mulighed, vi har opnået ved at få de to ordninger, som regulerer forholdene for ledige, under samme tag, gør – og det er en bærende idé i oplægget »Flere i arbejde« – at vi kan prøve at finde ud af, hvad der fungerer godt, og hvad der fungerer dårligt i det ene system, og hvad der fungerer godt, og hvad der fungerer dårligt i det andet system, og så skal vi prøve at samtænke systemerne. Det er den samme idé, som bærer undersøgelsen af, hvordan rådgighedsreglerne er under det ene system, og hvordan rådgighedsreglerne er under det andet system.

Den kortlægning skal vi i gang med. Der er lavet analyser, og nu skal vi så i gang med drøftelserne med arbejdsmarkedets parter for at finde ud af, hvilken vej der er farbar. Det er klart, at der er styrker og svagheder i begge systemer, og tanken med at tage det op i oplægget »Flere i arbejde« er jo netop, at vi kan udnytte de her ting.

Der er i begge systemer mulighed for at effektivisere reglerne. Stikprøveundersøgelser viser, at i løbet af de sidste 5 år er rådgighedssagerne

faldet fra 13 pct. til 7 pct. i a-kasserne, og vi må jo lave tilsvarende undersøgelser, for så vidt angår kontanthjælpen.

Bjarne Laustsen (S):

Nu går jeg ud fra, at ministeren også hylder princippet om kommunernes selvstyre. Det her er jo et område, der udelukkende har været lagt ud til kommunal foranstaltning på baggrund af de love og regler, som Folketinget har vedtaget. Derfor er det selvfølgelig interessant, hvis ministeren vil ind og diktere nogle andre regler her. Så kunne jeg da godt forestille mig, at det ville udløse krav. Der er jo ikke noget ved, at man bare siger, rådgighedsvurderingen skal skærpes, hvis ikke det fører til et eller andet. Der må være en mening med det.

Hvad er det i det system, som vi kender, der ikke er godt nok? For hvis det er godt nok, er der vel ingen grund til at lave det om. Ministeren må have nogle særlige ting i tankerne, siden man ønsker, at det skal ændres. Jeg vurderer det sådan, at der er et forhold specielt over for kommunerne, som man måske ikke er helt klar over omfanget af.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det er klart, at det er nogle ting, der skal drøftes med kommunerne i denne forbindelse. Kommunerne har ved flere lejligheder talt om, at de savner hjemmel til nogle ting i forbindelse med kontanthjælpen, og derfor starter vi altså med at kortlægge det her område, og det er i al sin enkelhed opgaven for os.

Kl. 16.45

Jeg vil ikke ind i en konkret diskussion af de her ting, for jeg synes, vi i allerførste omgang skylder at få det kortlagt, og at vi drøfter med arbejdsmarkedets parter og med de politiske partier, om vi er enige i de analyser, der ligger, og om vi er enige i, at der er nogle problemer her. Når vi har den faste grund under fødderne, kan vi begynde at drage politiske konklusioner. Det kan da være, at vandene skilles, men det kan da også være, at vi kan finde fælles grund for behandlingen af de her sager.

Så der er ikke noget særlig ondsindet i det projekt. Vi er besjælet af, at så mange som muligt får et arbejde. Vi kan jo se på fremskrivningerne for de kommende år, at vi kommer til at få brug for alle de hænder i produktionen, som vi i det hele taget kan få fat i. Derfor skulle det jo nø-

dig være sådan, at der i systemerne er nogle fejl, der forhindrer folk i at komme i arbejde.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er af den opfattelse, at i en periode, hvor den socialdemokratiske arbejdsmarkedspolitik faktisk har virket ganske godt – ministeren har også i en pressemeddelelse sagt, at den tidligere regerings arbejdsmarkedspolitik var en succes, og det vil jeg ikke bestride, for det er en faktisk kendsgerning – er det lidt interessant, at man siger, at nu er vi nødt til at lave lidt om på det.

Jeg er faktisk af den opfattelse, at de sanktionsbestemmelser, vi har, og de rådighedsvurderinger, som a-kasserne har udført i forhold til de forsikrede ledige, har været varetaget udmærket af a-kasserne på baggrund af det faglige netværk, der er.

Vi ved jo, at der sker en arbejdsanvisning direkte, fordi man har den velkendte danske aftalemodel med tillidsmandssystemer osv. uden AF-systemer osv. Der foregår mange, mange, mange positive ting, når man har det kendskab til den enkelte, hvilket man ikke kan finde i noget som helst andet system, som ministeren måske kunne finde på at foreslå. Er det ikke korrekt?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det er måske netop her, at forskellen på os og Socialdemokratiet er. At selv om noget er gået godt i mange år og har været en succes, så lader vi os ikke tilfreds med det; vi tror, at det kan gøres endnu bedre.

Der er trods alt folk i arbejdsløsheds køen den dag i dag. Der er mange kontanthjælpsmodtagere uden et arbejde. Selv om arbejdsmarkedsreformen har været en succes, selv om vi har en af de laveste arbejdsløshedsprocenter i Europa, så tror vi, at man kan gøre det bedre.

Bjarne Laustsen (S):

Bare for at være helt sikker vil jeg godt spørge, om ikke ministeren er enig i, at den bedste måde at teste på, om folk står til rådighed for arbejdsmarkedet, er ved at tilbyde dem et arbejde. Er det egentlig ikke så simpelt?

Hvis ikke man er med på den model, må det være, at et eller andet sted nager tvivlen, om de folk, der nu får deres understøttelse, reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Jeg har den opfattelse, at der kan være problemer med, at der et sted mangler arbejdskraft og

der er ledige folk et andet sted, fordi vi i vores land har regionale forskelle, men generelt set fungerer vores system godt. På den baggrund er det lidt underligt, at man vil lave det om, og derfor har jeg lidt svært ved at forstå, at man vil bruge parterne i den her forbindelse.

Jeg har stor respekt for parterne. Det har ministeren måske ikke i andre sammenhænge, men i denne sammenhæng er det da bare at teste folk ved at give dem et arbejde. Er det simpelt hen ikke det, der skal til?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jo, det er da en af mulighederne. En anden mulighed er, at vi ser på selve formidlingssystemet: Er vi tilstrækkelig fokuserede på den opgave at skaffe folk et rigtigt job, eller er det sådan, at vi med de aktiveringskrav, der er, måske gør nogle ting, som ikke er den direkte vej til et job?

Det er jo derfor, at vi i debatoplægget bredt tager alle emner op. Der er i og for sig ikke, tror jeg, noget område inden for arbejdsmarkedspolitikken, der ikke bliver taget op i det her oplæg. Her er rådighed ét af dem og en af de emnekredse, som vi skal have arbejdet med ene og alene med det formål at sikre, at vi ikke har nogen ting i systemet, der gør, at folk ikke opnår det job og den mulighed for et job, som jo er deres største ønske.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2257

23) Til beskæftigelsesministeren af:

Bjarne Laustsen (S):

»Hvad mener regeringen med at modernisere indsatsen for de 25-29-årige?«

Skriftlig begrundelse

Regeringen har meldt ud, at man ikke vil ændre på ydelsesstrukturen i dagpengesystemet.

KL 16.50

Bjarne Laustsen (S):

Spørgsmålet er også stillet i forbindelse med pakken om flere i arbejde. Jeg tror, det er en sag, vi tidligere har diskuteret her i Folketingets spørgetid. Nu er det igen blevet aktuelt, for det var et emne i den seneste valgkamp, at regerin-

gen troede, man kunne få flere folk i arbejde ved at sænke ydelserne eller gøre det sværere at få fat i dem eller begrænse den tid, man nu kan få dem i. Det, der selvfølgelig er interessant, er, at nu bruger regeringen et andet ordvalg i boks 6 på side 19 i »Flere i arbejde«, og der taler man om en modernisering af ungeindsatsen.

Det er ret interessant at få at vide, hvad der gemmer sig bag udsagnet »en modernisering af ungeindsatsen«, for fra valgkampen husker vi jo, at statsministeren havde én opfattelse af, hvordan tingene var, og Venstres arbejdsmarkedspolitiske ordfører, hr. Jens Vibjerg, havde en anden opfattelse af det. Nu må vi så kunne få at vide, hvad ministeren tænker om det i dag.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Regeringen vil skabe en ny forbedret og sammenhængende beskæftigelsespolitik, hvor indsatsen for den enkelte skal sættes i centrum, og det vil ske med udarbejdelse af handlingsplanen »Flere i arbejde«, som det også fremgår af regeringsgrundlaget.

På baggrund af omfattende analyser af den eksisterende beskæftigelsespolitik udarbejdes et debatoplæg med de temaer, som regeringen mener skal indgå i de videre overvejelser, og her er modernisering af ungeindsatsen et af de temaer.

Arbejdet med en ny beskæftigelsespolitik skal ske gennem konstruktiv politisk dialog og i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og med de kommunale parter.

Regeringen har lagt op til, at der sker en åben drøftelse af de temaer, der indgår, og det er derfor for tidligt at sige, hvad en modernisering af ungeindsatsen præcis vil indebære, men det er regeringens opfattelse, at det med udsigten til stigende arbejdskraftsbehov er helt afgørende, at de unge får en uddannelse og kommer ind på arbejdsmarkedet.

Den meget tidlige aktivering af unge under 30 år i kontanthjælpssystemet får mange til mere aktivt at søge ud på arbejdsmarkedet. Den særlige ungeindsats for de 18-24-årige i dagpengesystemet har samme resultat.

Der er dog en gruppe, som vi har glemt, og det er de 25-29-årige i dagpengesystemet, der i dag følger de samme regler, som de over 30-årige, og det er ikke rimeligt, at vi lader denne gruppe af unge ledige gå ledige i op til 1 år, før vi stiller krav og giver tilbud.

Som sagt er det for tidligt at sige noget om, hvad drøftelserne med parterne resulterer i.

men jeg vil gerne endnu en gang understrege, at regeringen ikke har planer om en generel sænkning af satserne i det danske overførselssystem, men vi vil se på, om der er enkelte hjørner, hvor der er intet eller ringe incitament til at komme i arbejde.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har tidligere i dag hørt statsministeren sige det samme: Vi vil kigge på nogle hjørner, og hvis der er nogle forskellige forhold, der gør sig gældende, så vil vi kigge på det. Et af det hjørner var så ikke de 36.000, der var på revalidering.

Jeg skal takke meget for det svar, hvis svaret skal forstås sådan, at det, man tidligere har sagt om ungeindsatsen, nemlig at man vil sætte de unge mennesker ned på halve dagpenge efter 6 måneder, ikke indgår i regeringens overvejelser mere, men nu handler det udelukkende om, at man vil give nogle tilbud til de mennesker. Det er nemlig en helt, helt anden sag, og vi vil meget, meget gerne være med til at se på at fremrykke indsatsen ikke bare for de unge, men generelt for alle, der er ledige. I stedet for at de går ledige i 12 måneder, inden de får deres første tilbud, er det meget, meget vigtigt, at der bliver skaffet relevante tilbud til dem, så de kan komme i arbejde.

Det deltager vi meget gerne i en åben drøftelse af, men jeg synes, det er meget forkert, når ministeren kæder det her sammen med spørgsmålet om og reguleringen af de 18-24-årige, for det var udelukkende en ordning, der var lavet for ikke at konkurrere med de lave SU-satser og de lærlingelønninger, der er. Det skulle ikke være en fordel at vente med at komme i lære, til man blev 25 år. Det er jo slet ikke det, der er problemet for den gruppe her. Jeg håber, at vi kan være enige om, at det er to vidt forskellige grupper, vi her taler om.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg tror, vi er enige om, at vi her står med et alvorligt problem. Jeg vil godt henvise til side 19. Nu kan alle desværre ikke se det, men så vil jeg sige, at den gennemsnitlige arbejdsløshed for alle er 5,2 pct. For unge under 25 år er ledigheden 2,9 pct., men når vi tager gruppen af 25-29-årige, er ledigheden 6 pct., altså højere end gennemsnittet for hele befolkningen.

Kl. 16.55

Når jeg kigger på de tal, tænker jeg, at lige præcis den gruppe bør være den stærkeste, vi

har på arbejdsmarkedet – de, der kan gå ud og give den en ordentlig skalle og præstere et arbejde. Nu er jeg jo relativt ny i jobbet her, men når jeg så ser, at for unge, raske mennesker i deres allerbedste alder, mellem 25 og 29 år, er ledigheden større end gennemsnittet for hele befolkningen, synes jeg, at så er vi bare nødt til at sige, at det punkt vil vi altså arbejde med. Vi må prøve at analysere, hvad der er baggrunden for det, for det kan jo ikke være rigtigt, at ledigheden skal være højere for de 25-29-årige. Den er 2,9 pct. for dem op til 25 år, den er 5,2 pct. for hele befolkningen, og så kan det ikke være rigtigt, at den er 6 pct. for de 25-29-årige.

Bjarne Laustsen (S):

Nu kan jeg forstå, at ministeren kører frem efter deisen, at nød lærer nøgen kvinde at spinde. Hvis man gør forholdene ringe nok for en bestemt gruppe, kommer der bare lige uden videre en hel masse arbejdspladser til den gruppe. Det er da interessant.

Tallene taler jo deres tydelige sprog, men jeg synes, det er meget forhastet at drage den konklusion, at det udelukkende er et spørgsmål om ydelsesstrukturen. Jeg vil meget hellere se på det, som ministeren var inde på tidligere, altså spørgsmålet om at skaffe nogle relevante tilbud. Vi oplever jo på arbejdspladserne og i praktikpladssituationen, at der er en række områder, hvor der bliver uddannet utrolig mange, f.eks. automekanikere. De kan simpelt hen ikke finde arbejde som automekanikere den dag, de er udlært, medmindre de bliver omskoleet til noget andet, og derfor handler det selvfølgelig om, at når der ikke er job at få som automekaniker, må man over i et andet job. Det er vigtigt, at vi finder løsninger på, hvordan man kan få de to ting til at matche sammen.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

De betragtninger er jeg meget enig i, og der er ikke kun ét virkemiddel, der gælder her.

Nu har jeg ikke tal, der dokumenterer det, men hvis man i en helt ung alder ikke lærer at stå op hver morgen for at passe et arbejde, tror jeg, det er noget, der får konsekvenser langt senere i livet. Det er måske lidt stort at sige det sådan, men af moralske grunde er vi nødt til at sætte os ned og spørge: Hvordan kan det være rigtigt, at den gruppe har så stor ledighed?

I den forbindelse vil jeg sige, at der er sådan set ikke noget, der er helligt for mig i de under-

søgelser, for jeg synes, at det vigtigste, vi kan gøre, simpelt hen er at få de mennesker i arbejde. Det kan jo ikke være rigtigt, at de skal være henvist til dagpengesystemet, for det tror jeg ikke der kommer noget godt ud af på lang sigt.

Men der er ingen tryllemidler her. Spørgeren har peget på nogle virkemidler, men det afholder mig ikke fra at sige, at vi har en forpligtelse til at analysere problemet til bunds. Er vi enige om analysen, og er vi enige om, at der er noget, der bør laves om, så synes jeg, vi skal lave det om.

Bjarne Laustsen (S):

Vi er meget med på at lave en fremadrettet indsats, en generel fremrykning af aktiveringstilbuddene, hvor det handler om at give de ledige, som ikke har fået de fornødne kompetencer, et løft. Vi tror, det handler meget mere om det end om ydelsesstrukturen.

Ministeren refererede tidligere i debatten til arbejdsmarkedets parter. Jeg oplever det sådan, at i det udspil, der ligger, er der mangel på konkrete initiativer over for arbejdsgiverne, der kan løse problemet. Problemet er jo, at hvis vi har nogle unge mennesker, der bliver uddannet i skolepraktik – det er vi jo enige om at de skal, men det er formodentlig kun den næstbedste løsning, det er i hvert fald min opfattelse, og jeg tror også ministeren deler den, fordi de ikke får den bedste uddannelse, når de ikke kommer ud til den enkelte arbejdsgiver – ja, så står arbejdsgiveren bagefter og vil ikke have dem, fordi de har været i skolepraktik.

Så er vi inde i en ond spiral, og derfor drejer det sig altså om, at der bliver stillet nogle krav til arbejdsgiverne, og at de arbejdsgivere, vi har i Danmark, er sig deres ansvar bevidst med henblik på at løse situationen, ikke mindst set i lyset af den demografiske udvikling, som kommer i de kommende år.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det, der skærper min appetit på at undersøge dette spørgsmål, er, at der tilsyneladende sker noget, når man bliver 25 år: når man kommer op i den gruppe, er ledigheden betydelig større. Det virker lidt uforklarligt for mig, at der sker noget på ens 25-års-fødselsdag, som gør, at man kommer i en gruppe, der er mere udsat for ledighed end den gruppe, der er under 25 år.

Jeg mener, det er en af de ting, som vi må analysere i dette projekt, og så må vi drage vore po-

litiske konklusioner. Det vil regeringen gøre, når vi har drøftet det med arbejdsmarkedets parter, og det er klart, at det er en sag, der i første omgang skal fremlægges til drøftelse med forligspartierne bag arbejdsmarkedspolitikken og selvfølgelig også her i Folketingssalen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Kl. 17.00

Spm. nr. S 2259

24) Til skatteministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Vil ministeren oplyse, i hvilket omfang skattestoppet reducerer skat på arbejde?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet stilles, da regeringen gentagne gange har tilkendegivet, at skattestoppet er første skridt til lavere skat på arbejde.

Jens Peter Vernersen (S):

Når jeg har stillet spørgsmålet, er det, fordi regeringen næsten som standard skriver, at betingelsen for at få flere i arbejde er, og det er også regeringens mål, at nedbringe skatten på arbejde. Og så skriver man videre, at regeringen i første omgang har indført skattestop.

Derfor har jeg stillet spørgsmålet: Hvordan har det skattestop, man har indført, bidraget til at nedbringe skatten på arbejde? Det synes jeg egentlig er lidt væsentligt, også fordi jeg faktisk synes, at når regeringen beskriver det på den måde, som den gør, hænger det sådan set ikke sammen. Men det kan være, skatteministeren kan give et svar på det.

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg lyttede interesseret efter spørgerens begrundelse for spørgsmålet. Jeg synes måske, det umiddelbart var lidt vanskeligt at forstå, hvad der egentlig ligger i dette spørgsmål, men lad mig starte med at sige, at det er regeringens plan først at gennemføre et skattestop og derefter målrettede skattelettelser på arbejdsindkomster i det omfang, det økonomiske råderum tilsiger det. Eller sagt på en anden måde: Kursen er meget klar. Først standser vi skuden, så vender vi den, og så sejler vi den anden vej.

Hvis man skal tage den teoretiske besvarelse af spørgsmålet, må man jo sige, at arbejdskraften beskattes i virkeligheden på to måder: dels via en direkte beskatning, arbejdsmarkedsbidraget og indkomstskatten, og dels via den indirekte beskatning, nemlig moms og afgifter. Hvor den direkte beskatning reducerer lønnen direkte, reducerer den indirekte beskatning lønnens købekraft, dvs. det kvantum varer, som den enkelte kan få for sin løn. Den direkte og indirekte beskatning er således to sider af samme sag. De reducerer begge den enkeltes gevinst af arbejdet, men en lempelse af den direkte beskatning er indtil nu blevet opvejet af en stigning i de indirekte skatter, og det bliver gevinsten ikke større af.

Denne form for omlægning har vi set mange gange tidligere, i 1993, i 1996 og i 1998, og jeg tror, at skatteyderne har fået nok af at blive fodret med deres egen hale. Dette afværger skattestoppet, og når der kommer en indkomstskatteletelse, bliver det reelle skattelettelser.

Jens Peter Vernersen (S):

Spørgsmålet er altså stillet for ligesom at få afklaret, om dette skattestop har haft nogen betydning for lønbeskatningen.

Jeg kan godt forstå skatteministerens lange forklaring om, at man har en lønbeskatning, og så har man moms og andre afgifter. Men jeg går ud fra, at skatteministeren her i dagens løb, i hvert fald siden klokken 12, også har haft mulighed for at læse de råd, der er kommet fra vismændene, og de peger jo netop på det, som alle er optaget af, nemlig at det er lønbeskatningen, der skal ned, og de peger også på, at når man vælger et skattestop, bringer man sig længere væk fra målet.

Igen vil jeg sige, at mit udgangspunkt var det, regeringen bruger som standardbeskrivelse, nemlig at det første skridt mod at sætte lønskatten ned er at indføre et skattestop. Men alle de fagfolk, som beskriver det her, siger jo netop, at der er ikke nogen som helst sammenhæng, tværtimod er skattestoppet en hindring for at tage det skridt. Det går jeg da ud fra at skatteministeren har skabt sig klarhed over.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt supplere hr. Jens Peter Vernersens spørgsmål og prøve at være så præcis som muligt.

Kl. 17.05

Kan skatteministeren ikke bekræfte, at den tekniske måde, regeringen har valgt at definere sit skattestop på, har som konsekvens, at det ikke indebærer nogen former for lettelser på lige nøjagtig det område, som vi kan sige, at vi har været ret enige om, nemlig at det var hensigtsmæssigt at lette skatten på arbejde? Hvis vi kigger på de mange forslag, som skatteministeren på baggrund af bl.a. skattestoppet har præsenteret Folketinget for i den samling, som nu er ved at slutte – i hvert fald her i salen – er der vel ikke ét eneste af dem, der har som konsekvens, at man som følge af skattestoppet slipper billigere med skat på arbejdsindkomst?

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Til det vil jeg sige, at i princippet koster det jo ikke noget i sig selv at holde skatten i ro. Det siger sig selv.

Rent logisk kan det ikke koste penge at holde en skat i ro, og når spørgeren overhovedet kan få den opfattelse, må det være ud fra en forestilling om, at skatten ellers skulle have været steget. Forudsættes det, at man ville have fået 1 eller 2 mia. kr. mere i kassen, hvis skatten havde fået lov til at stige, er det selvfølgelig klart, at det koster penge at holde skatten i ro.

Jeg tror, det er denne socialdemokratiske tankegang, som er baggrunden for, at vi overhovedet har denne diskussion, for man har været vænnet til, at skatterne skulle stige og stige. Men nu er der altså sket det, at vi har standset denne stigning. Nu har vi standset skuden, nu vender vi skuden, nu begynder vi at sejle den anden vej, og i det øjeblik, vi får det nødvendige råderum til nedsættelse af skat på arbejde, vil det ske. Det forventer vi vil ske, og vi forventer, det vil ske fra den 1. januar 2004.

Jeg synes, der er lagt en meget klar plan, og at der ingen grund er til at tale udenom. Vi er i fuld gang med planen. Vi har relateret de første væsentlige indgreb i planen med skattestoppet, vi har stoppet for stigninger i ejendomsværdibeskattningen, og vi har været gennem andre tiltag fra regeringens tiltrædelse til dette øjeblik. Vi er i gang, og det synes jeg i virkeligheden man skal glæde sig over, også som socialdemokrat.

Jens Peter Vernerse (S):

Nu er det jo spørgsmål nr. S 2259, vi behandler: Vil ministeren oplyse, i hvilket omfang skattestoppet reducerer skat på arbejde? Jeg ved ikke, om det er et forsøg på at snakke udenom, men

ministeren kan vel bekræfte, at skattestoppet ikke har reduceret skat på arbejde.

Så kan jeg ikke lade være med at kommentere det synspunkt, som skatteministeren fremfører om, at i princippet koster det ikke noget at holde skatten i ro. Jeg går ud fra, at ministeren mener, det er skattestoppet, der ikke koster noget, og her vil jeg gerne henvise ministeren til at læse de svar, der i øvrigt er givet fra regeringen, hvor det bekræftes, at skattestoppet udhuler indtægterne, og det bekræftes, at dermed koster det skattestop, regeringen har indført, noget i retning af mellem 1,5 og 2 mia. kr. Der ligger meget præcise svar om det, også fra finansministeren, så derfor går jeg ud fra, at det var en fortalelse, når ministeren sagde, at skattestoppet ikke koster noget som helst.

Ole Stavad (S):

Jeg synes ikke, ministeren lyttede godt efter spørgsmålet. Det fremgik i hvert fald ikke tydeligt af svaret, eller også havde ministeren forventet et andet spørgsmål.

Jeg synes, at lige nøjagtig på dette felt – når vi taler om skat på arbejde – er vi sådan set som udgangspunkt ret enige i, at det er tilstræbelsesværdigt at prøve at skaffe råderum til at sænke skatten. Og i og med, at vi her måske har et mere fælles udgangspunkt end på så mange andre områder, når vi snakker skat, har vi jo også en interesse i at tage en diskussion om, hvordan vi kan nå det fælles mål.

Det, jeg spurgte om, var, om ministeren ikke kunne bekræfte, at når vi ser på de mange lovforslag, som er vedtaget for at imødekomme den tekniske måde, regeringen har valgt at udforme skattestoppet på, er konsekvensen, at de ikke får nogen som helst indflydelse på lige nøjagtig det, vi er enige om, at vi skal tilstræbe, nemlig at lavere skat på arbejde.

Kl. 17.10

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Det er vi slet ikke enige om. Det her er jo en proces. Jeg har forsøgt at illustrere den med skibet, der skulle standses, før det kunne sejle den anden vej.

Når vi taler om ejendomsværdiskatten, er der altså sket det, at vi nu har standset stigningen i ejendomsværdiskatten. Man er jo nødt til at standse, før man kan ændre kursen. Det er altså lige præcis det, der sker på ejendomsværdiskattens område, og det sker i det hele taget på en række områder.

Men jeg er selvfølgelig fuldstændig enig med hr. Ole Stavad i, at den egentlige skattenedsættelse på arbejdskraft vil finde sted fra den 1. januar 2004 i det omfang, det økonomiske råderum tilsiger det. Og jeg er sådan set meget glad for, at hr. Ole Stavad siger, at det er vi enige om. Det synes jeg er en erkendelse fra Socialdemokratiet, som jeg i hvert fald har skrevet mig bag øret.

I det hele taget synes jeg, at vi jo også bør glæde os over den nye linje, og det synes jeg også man som socialdemokrat burde gøre. Hvis man læser Mandag Morgen, kan man se, at 66 pct. af befolkningen siger, at de er tilfredse med skattestoppet, og 20 pct. er utilfredse. Derfor synes jeg, at Skatteudvalgets formand burde se at få sat humøret op, for nu er vi altså i gang med at gennemføre lige præcis det, som befolkningen og også socialdemokraterne ønsker sig.

Der står jo i undersøgelsen, at 55 pct. af socialdemokraterne synes, at skattestoppet faktisk er et meget passende initiativ, og nogle mener endda, at det ikke er vidtgående nok. Jeg synes, at man skal glæde sig over det. Nu er det skattestop kommet. Nu har vi ændret kursen. Nu er der ikke længere nye skattestigninger. Så kan man diskutere teori, så meget man vil, men det afgørende er, at vi har fået vendt kursen.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg vil godt sige til skatteministeren, at det ikke er socialdemokraterne, der er i dårligt humør. Men hvis skatteministeren bare kunne give et enkelt lille bitte eksempel på, hvordan skattestoppet havde bevirket, at skat på arbejde var sat ned, så ville jeg synes, at det ville være en meget, meget flot indsats.

Så vil jeg godt spørge skatteministeren, om ikke det havde været muligt at starte med at sænke skatten på arbejde. Man kunne have brugt disse 2 mia. kr., som man nu om året bruger på skattestop, til at sænke skatten på arbejde i stedet for. Så havde man jo i langt højere grad været i overensstemmelse med det, som man ønsker ude i virksomhederne.

Jeg går ud fra, at når skatteministeren begynder at henvise til undersøgelser, har skatteministeren også læst Berlingske Tidende i dag, hvor man netop skriver, at 66 pct. mener, det største problem er, at regeringen ikke tager fat på at sænke skatten på arbejde. Det sidder man i regeringen åbenbart fuldstændig overhørig. De ting, man tager fat på i regeringen, er slet ikke det, der er problemet ude i virksomhederne. Skatte-

ministeren skyder fuldstændig ved siden af. Det er jo virkeligheden.

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg sagde, at man som socialdemokrat også burde glæde sig over den her udvikling under henvisning til undersøgelsen i Mandag Morgen. Så lad mig gå det skridt videre og sige, at det allerførste, vi gjorde, var at forhindre de yderligere skatte- og afgiftsstigninger, som var indbygget i den tidligere regerings forslag til finanslov. Der strøg vi med det samme de nye stigninger, som dér var planlagt, på 1,5-2,0 mia. kr., og vi sagde, at vi vil ikke have flere stigninger. Det synes jeg da at man skal notere sig som socialdemokrat. Vi står nu med en undersøgelse, der siger, at det er socialdemokratiske vælgere da glade for.

Må jeg så sige, at vi har valgt at gøre det i den rækkefølge, som jeg nu har skitseret nogle gange. Først standser vi udviklingen, og så vender vi, og så fra den 1. januar 2004 gennemfører vi reduktion af skat på arbejde. Det er klart, at det er vores mål. Det er også erhvervslivets mål. Man kunne have ønsket sig, at det kunne være sket endnu før, men først havde vi altså behov for ligesom at få standset den her skude, vendt udviklingen, og så stiler vi direkte mod det næste mål, nemlig reduktion af skat på arbejdsindkomster.

Jens Peter Vernersen (S):

Det er jo simpelt hen imponerende, at skatteministeren mener, at der er en sammenhæng imellem at sænke skatten på arbejde, som alle efterspørger, og som vi satte i gang i sin tid, og som Venstre i øvrigt stemte imod, og så det skattestop.

Kl. 17.15

Den eneste sammenhæng, der kan være dér, er, at skattestoppet faktisk forhindrer, at man kan sænke skatten på arbejde. Det er det, alle beskriver. I dag kl. 12 har vi fået vismandsrapporten. De skriver lige præcis, at fordi regeringen har båret sig ad, som den har gjort, bliver det vanskeligere at komme frem mod målet, nemlig at sænke skatten på arbejde. Det er lige præcis det.

Men det her spørgsmål går altså ud på, om skattestoppet har reduceret skat på arbejde, og jeg må så konstatere, at det ikke er tilfældet. Det er jo i hvert fald det, der kommer ud af de her spørgsmål. Der er ikke sket noget som helst for at sænke skatten på arbejde. Intet!

Jeg har spurgt skatteministeren, om skatteministeren kunne bekræfte det. Og skatteministeren snakker udenom. Alle ved, at der intet er sket.

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg synes, det er lidt trist, at formanden for Folketingets Skatteudvalg ikke er opmærksom på den sammenhæng, som jeg nu nogle gange har peget på, nemlig sammenhæng mellem direkte og indirekte beskatning. Hvad hjælper det, at man får en lempelse af skatten på arbejdsindkomster, hvis man samtidig får en stigning på en række andre indirekte skatter, grønne afgifter osv.?

Den omfordelingspolitik er den, vi har været vidne til gang på gang under socialdemokratisk ledede regeringer, og jeg tror, at befolkningen er træt af den. Jeg tror, at befolkningen er træt af som hunden at skulle spise sin egen hale. Det er ikke det, jeg forstår ved skattelettelser.

Det, jeg forstår ved skattelettelser, er nedsættelse af skatten på arbejdskraft og en reel nedsættelse inden for de rammer, der nu er til rådighed, ikke med yderligere rammer til rådighed. Men efter at vi har gennemført et skattestop, vil vi reducere skat på arbejde uden samtidig at forøge nogle andre afgifter, som i virkeligheden gør, at det kan være lige fedt det hele.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2260

25) Til skatteministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Vil ministeren oplyse, om skattestoppet bringer regeringen nærmere på muligheden for at nedsætte skatten på arbejde?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet stilles, da finansministeren har oplyst, at skattestoppet koster ca. 1½ mia. kr. årlig på andre skatter end skat på arbejde.

Jens Peter Vernersen (S):

Det er jo det spørgsmål, som skatteministeren var begyndt at tage fat på, nemlig om skattestoppet bringer regeringen nærmere på muligheden for at nedsætte skatten på arbejde.

Jeg mener faktisk, det er godt gjort, at det ikke er tilfældet, og det vil jeg sådan set gerne høre skatteministerens bemærkning til.

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Nu skal jeg ikke gentage den diskussion, vi netop har haft, men understrege, at forudsætningen for, at man kan ændre kursen, altså er, at man standser op og vender skibet, som jeg var inde på før.

Jeg er af den opfattelse, at den proces, vi nu har indledt, er kendt af enhver, altså at vi med virkning fra regeringens tiltrædelse i slutningen af november gennemførte skattestoppet på den måde, at vi sagde, at fra det øjeblik ville vi ikke være med til at gennemføre eller træffe beslutning om nye skatter og afgifter. Det var punkt 1.

Punkt 2 var så at fjerne de allerede planlagte skatter og afgifter i den gamle regeringens finanslovsforslag.

Punkt 3 er at arbejde målrettet på at få gennemført en direkte nedsættelse på skat på arbejdsindkomster med virkning fra den 1. januar 2004.

Den kurs er nu lagt. Det valg er gjort. Den beslutning er truffet. Og det er den vej, den nye regering agter at gå.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg kan forstå, at skatteministeren holder fast på det synspunkt, at der er den sammenhæng mellem skattestop og nedsat skat på arbejdet. Det er skatteministeren og måske andre i skatteministerens parti stort set de eneste, der gør.

Når man læser vismændenes rapport, eksisterer den sammenhæng ikke. Når man læser, hvad økonomerne skriver, eksisterer den sammenhæng ikke.

Når skatteministeren siger, at man arbejder direkte og målrettet på at nedsætte skatten, så skriver vismændene jo netop i deres redegørelse, som blev offentliggjort her kl. 12 – jeg går ud fra, at skatteministeren har haft lejlighed til at læse den – at skattestoppet isoleret set betyder en forværring, en forringelse af muligheden for at sætte skatten på arbejde ned.

Så problematiserer man i øvrigt også, at der sker en besværliggørelse for at sikre en hurtig gældsreduktion, men den slags er skatteministeren åbenbart ikke optaget af. Skatteministeren gentager stort set de samme synspunkter, uanset om der er hold i dem eller ikke.

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Vernersens partifælle, hr. Svend Auken, der i en kronik eller et indlæg i vistnok Berlingske Tidende i dag skriver, at det ikke nødvendigvis er alle ord fra vise mænd, der er vise.

Jeg er ikke hundrede procent enig i alt, hvad vismændene skriver i deres nye rapport. Vismændene har som en række andre økonomer den opfattelse, at man f.eks. skal øge beskatningen af fast ejendom. Det er den skole, som mange økonomer har, men der er altså også andre økonomer, som er tilhængere af en anden skole.

Vi er i regeringen optaget af at standse stigningen i beskatningen på fast ejendom. Ejendomsværdibeskatningen er efter vores opfattelse et meget vigtigt element i skattestoppet. Det er vismændene imod, o.k., det ser vi altså forskelligt på. Der kan være en række andre ting, som vi også ser forskelligt på.

Det, der er afgørende for os, er altså, at vi her har lagt en kurs, som siger: Ikke flere skattestigninger, ikke flere afgiftstigninger, ikke omlæggninger, som vi har oplevet det med skattereformer de sidste tre, fire gange, og som i virkeligheden betyder, at folk kommer til at betale mindst det samme, i mange tilfælde mere.

Nej, det vil vi, er at gennemføre reelle skattesænkninger på arbejdskraften.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg synes da, det er glimrende, at skatteministeren er så sikker på, at alt, hvad regeringen gør, er rigtigt. Det kan være meget naturligt. Men det er jo altså alligevel lidt imponerende, at vi her har vismændenes rapport, og den kan man så være uenig i, for de har selvfølgelig ikke nogen som helst forstand på de her ting.

Man har også spurgt ude i virksomhederne, og det viser sig rent faktisk derude, at 66 procent mener, at nedsættelse af lønbeskatningen er det første punkt, det er faktisk det allervigtigste. Det er i øvrigt meget vigtigt, at alt andet, der kommer efter, kun fylder 3, 4, 5 pct. Men også alle disse folk ude i virksomhederne, som ved, hvor skoen trykker, kan jo tage fejl.

Lad mig så sige: Det, som jo i hvert fald er klarlagt, er jo, at man bringer sig længere væk fra målet om at reducere personskatte. Det var jo faktisk sådan, at der, da vi her tidligere på dagen spurgte statsministeren, jo også netop blev sagt, at kun hvis der var råderum til stede, kunne man sænke skatten fra den 1. januar 2004.

Men det råderum kunne man ikke bekræfte var til stede på nuværende tidspunkt.

Ole Stavad (S):

Hvis nu vi glemmer vismændene og andre gode folk, der har ment noget med det her, og alene holder os til regeringens egne oplysninger – jeg går ud fra, at dem kan vi godt bruge i fællesskab – så fremgår det jo klart af de oplysninger, vi har fået, at regeringen selv når frem til, at skattestoppet i den tekniske udformning, man har gennemført det, medfører, at man hvert år skal ud og finde en finansiering på 1,5-2,0 mia. kr. om året.

Hvis nu vi skal holde fast i den fælles målsætning, vi har om at sænke skatten på arbejde, og den er ikke ny hos os, så er dét, at man forlods skal finde 1,5-2,0 mia. kr., som kan bruges til at sænke skatten på arbejde, jo med til at besværliggøre det. Ministeren må dog være enig i, at skattestoppet i dets tekniske udformning, som regeringen har valgt, besværliggør det mål, som vi gerne ville dele med regeringen, om at sænke skatten på arbejde.

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg synes, at det er interessant at høre om Socialdemokratiets mål. Nu er der jo gået en halv snes år, hvor man havde haft mulighed for at realisere nogle af sine mange mål, og det er jo ikke sket. Det, der er sket, hvad er det? Det er en omlægning af skatten.

For nu at svare hr. Vernersen: For det første vil jeg sige, at jeg er fuldstændig enig med virksomhederne. Jeg er fuldstændig enig i, at skat på arbejdsindkomst er meget, meget tyngende for dansk erhvervsliv, og derfor er det også et meget vigtigt mål for regeringen at få nedsat skatten på arbejde. Ingen diskussion om det.

Men jeg er også enig med de erhvervsledere, som siger, at hvis det bare er en omfordeling; hvis det betyder, at de samme virksomheder skulle have levet med endnu flere nye grønne afgifter, endnu flere administrative byrder, endnu flere omkostninger af den ene eller den anden slags, som vi kender det fra den socialdemokratiske regerings tid; så er fidusen ikke så god.

KI. 17.25

Det er jo lige præcis den sammenhæng, som jeg synes er vigtig at holde sig for øje. Det, vi har oplevet med de skattereformer, vi har set under socialdemokratisk ledede regeringer, er jo omfordeling, hvor man fodrer hunden med dens

egen hale. Det tror jeg oprigtig talt dansk erhvervsliv er træt af, det må jeg sige.

Jens Peter Vernersen (S):

Ja, nu bevægede skatteministeren sig jo lidt væk fra spørgsmålet og tilkendegav, at virksomhederne prioriterede fjernelse af administrativt bøv. Det bekræfter for mig, at skatteministeren ikke har læst aviserne i dag – den undersøgelse, der er i Berlingske Tidende, hvor det jo netop fremgår, at man på trods af, at skatteministeren har kørt kampagner nu i 8-9 år på det spørgsmål, kun vægter spørgsmålet om administrativt bøv med, var det en 3-4 pct., hvorimod man problematiserede skatten på arbejde og vægtede det til 66 pct.

Men jeg kunne så forstå, at skatteministeren alligevel ikke kunne lade være med at bringe spørgsmålet om administrativt bøv ind.

Det er i øvrigt også meget interessant, når vi er ovre i den boldgade, at når man læser »Vækst med vilje«, så viser det sig rent faktisk, at vi kun har halvt så meget administrativt bøv som OECD-landene. Men der må jeg sige, at skatteministerens indsats er lykkedes, fordi man føler, man har meget mere administrativt bøv. Så det er jo på det område på samme måde som med det skattemæssige, hvor skatteministeren har sit eget begreb, nemlig det følelsesmæssige skatte-tryk og det følelsesmæssige omkring det administrative bøv, men det er jo ikke det, der er virkeligheden. Det kan man jo læse i regeringens egne publikationer.

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Ja, jeg har altså set den undersøgelse i Berlingske Tidende. Jeg har også kommenteret den her og nu. Jeg har også noteret mig, at virksomhederne mener, at skat på arbejdskraft er en meget vigtig ting, men på andenpladsen ligger de administrative byrder.

Nu er der mange forskellige måder at lave undersøgelser på, og der er lavet mange af dem. Alle de undersøgelser, der er lavet i nyere tid af forskellige brancheorganisationer, viser stort set det samme: at administrative byrder og skat på arbejde har henholdsvis første- og andenpladsen i de fleste af de undersøgelser, der er lavet af Håndværksrådet, af Dansk Handel & Service osv., osv., osv. Så jeg tror i hvert fald, man må sige, at her er to sider af samme sag – to vigtige.

Lad mig sige det på den måde: Der er to vigtige områder for dansk erhvervsliv. Vi er i regeringen opmærksom på begge områder, og vi har

lagt en klar plan for nedsættelse af beskatningen af arbejdsindkomster. Vi har også lagt en klar plan for reduktion af de administrative byrder, så begge felter er højt prioriterede områder i denne her regering.

Jens Peter Vernersen (S):

Det er jo altså helt, helt fantastisk, at man så vil bringe sådan et synspunkt til torvs omkring de administrative byrder, når det her fremgår: letelse af skatten på lønindkomst 71,3 pct., siger man. En reduktion af administrative byrder venter 6,4 pct. Det tyder da i hvert fald på, at skatteministeren er noget langt fra den undersøgelse i sine synspunkter.

Lad mig så sige, at det, der er kommet ud af det her, jo altså er, at det er blevet klarlagt, at med den politik, regeringen har ført, er man ikke kommet tættere på målet med at få reduceret skatten på arbejde. Tværtimod bekræftes det, at man er kommet længere væk fra målet. Man kunne være gået i gang på det område i stedet for den metode, man har valgt.

Ole Stavad (S):

Jeg vil gerne erklære mig enig med skatteministeren i, at bøv bør man bekæmpe. Men jeg kan forstå, at skatteministeren er imod omlægninger af skatten, og så kan vi jo konstatere, at det blive svært, når vi ser, hvor mange milliarder det koster at sænke skatten på arbejde. Men det er bare at hælde cement ud over de systemer, der er, og lade dem leve evigt, det tror jeg ikke i længden vil være en klog strategi.

Men er virkeligheden ikke, at Venstre i regeringen havde et skattestop som sit højeste prioriterede mål, og at Det Konservative Folkeparti havde en sækning af skatten på arbejde, og udmøntningen af den tekniske måde, man har valgt at udføre Venstres skattestop på, har betydet, at der ikke bliver plads til det konservative ønske om at sænke skatten på arbejde, fordi man dér har klausulen inde med råderummet? Og det råderum er først blevet brugt til at fastlåse skatterne som følge af den tekniske måde, man har valgt at gøre det på.

Er det pænt, at man på den måde snyder en regeringspartner?

Kl. 17.30

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Nu vil jeg sige, at vi har et fortrinligt forhold til hinanden – de to partier i regeringen, så der er

ikke tale om problemer af den type, som hr. Stavd her lægger op til.

Men må jeg hæfte mig lidt ved, når nu hr. Ver- nersen er så optaget af det der med statistikker og undersøgelser, at sidste udgave af Mandag Morgen siger, at 55 pct. af Socialdemokratiets vælgere synes, skattestoppet er en fremragende idé. 47 pct. mener, det er passende, der er oven i købet 8 pct., som mener, det ikke er vidtgående nok.

Jeg vil gerne sige, at vi nu har tilgodeset dette meget markante socialdemokratiske vælger- synspunkt gennem de sidste 185 dage. Vi har ikke haft én skatte- eller afgiftsstigning i den pe- riode, og der kan hr. Stavd måske nok begynde at tale om, at vi standser en udvikling, ikke at vi cementerer. Den beton er noget, man husker fra Socialdemokratiets tid. Nej, vi har standset en udvikling.

Vi har f.eks. med hensyn til ejendomsværdi- beskatningen sagt: Nu skal den ikke stige mere. Det spørgsmål, som vi har måttet stillet igen og igen, uden at få svar fra Socialdemokratiet, er: Betyder Socialdemokratiets holdning, at Social- demokratiet, hvis de fik magt, som de har agt, nu vil fjerne det stop, som er indført her, sådan at ejendomsværdiskatterne igen skal have lov til at stige og stige og stige? Besvarelsen af det spørgsmål tror jeg vil optage mange af de social- demokratiske vælgere, som er glade for det skattestop, der nu er indført.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2262

26) Til miljøministeren af:

Jørn Jespersen (SF):

»Er Danmarks udpegning af habitatområder i overensstemmelse med Danmarks internatio- nale forpligtelser?«

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil gerne indledningsvis for god ordens skyld sige, at det her spørgsmål til miljøministe- ren ikke er en kritik af regeringens miljøpolitik. Det kan være, miljøministeren synes, det er lidt overraskende, og det skal jeg så medgive det er, men lige præcis det her spørgsmål rummer in- gen kritik. Tværtimod tager det udgangspunkt i en fælles holdning, som jeg ved, vi deler, nemlig at det er meget væsentligt, at vi lever op til inter- nationale forpligtelser, også på miljøområdet.

Derfor søger spørgsmålet i virkeligheden at afklare, hvor langt vi er kommet med henblik på at implementere habitatdirektivet, altså at be- skytte levesteder for den vilde flora og fauna i Danmark, og om der er nogle huller, vi mangler at udfylde med henblik på at få en diskussion om, hvor hurtigt og hvor praktisk det så kan lade sig gøre at få udfyldt de eventuelle huller.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Lad mig sige med det samme, at jeg heller ikke oplever det som en kritik af regeringens miljø- politik, og jeg kan i øvrigt forsikre hr. Jørn Jes- persen for, at jeg er af den opfattelse, at de gan- ge, hvor vi er uenige i miljøpolitikken, bliver færre og færre, efterhånden som tiden skrider frem. Der er sådan lige her efter valget lidt fru- strationer, men det vil bevæge sig i den retning.

Men jeg er glad for spørgsmålet, og jeg synes bestemt, at det fortjener opmærksomhed. EU's regeringschefer understregede på Det Europæi- ske Råds møde for 1 år siden, at forringelsen af den biologiske mangfoldighed skal standses se- nest i år 2010, og at udpegning af habitatområ- der sammen med fuglebeskyttelsesdirektivet er et af EU's vigtigste bidrag til beskyttelse af den biologiske mangfoldighed i medlemslandene.

De forpligtelser tager regeringen naturligvis alvorligt. Så sent som i sidste uge meddelte vi Kommissionen, at vi er parate til en væsentlig udvidelse af fuglebeskyttelsesområderne på hav- et i lyset af den kritik, Kommissionen har rettet mod de tidligere udpegninger af den tidligere regering.

Ifølge habitatdirektivet skal alle medlemslan- de i Europa udpege særlige beskyttelsesområ- der for en række værdifulde naturtyper og vilde dyr og planter, der også på internationalt plan er værdifulde, enten fordi de er sjældne, truede el- ler karakteristiske i Europa.

Danmark sendte i 1998 et forslag til Kommis- sionen om udpegning af 194 habitatområder, men det danske forslag var imidlertid ikke til- strækkeligt ifølge Kommissionen, som også ret- tede tilsvarende kritik mod en række andre EU- lande; det skal medgives. Derfor blev der i for- året 2001 udsendt et forslag til supplerende ud- pegning af habitatområder i Danmark, og det nye forslag indeholder både nye områder og ud- videlser af de allerede udpegede områder.

Grundlaget for forslaget er baseret på Dan- marks Miljøundersøgelser og de lokale amters kortlægning og kendskab til områderne. Vi har i forbindelse med den offentlige høring fået op-

lysninger om fire væsentlige områder for arter og naturtyper, som Kommissionen uden tvivl vil være opmærksom på. Det drejer sig om to marine områder i Vesterhavet samt Jægersborg Dyrehave og Listrup Lyng på Falster, der i øjeblikket er i offentlig høring.

Kl. 17.35

Der har været røster fremme om, at vi generelt burde ophæve eksisterende udpegninger. Det vil jeg hermed afvise. For det første hviler udpegningen på et fagligt funderet grundlag, for det andet har Kommissionen netop kritiseret os for ikke at have udpeget tilstrækkeligt.

Det nye danske forslag til habitatudpegninger skal i juni og november evalueres af Kommissionen, og vi regner med, at vi nu med den samlede habitatudpegnings har gjort vores hjemmearbejde. Så jeg er overbevist om, at udpegningen af habitatområder er i overensstemmelse med habitatdirektivets forpligtelser.

Jørn Jespersen (SF):

Tak for det svar. Jeg vil prøve at være lidt mere konkret i mit opfølgende spørgsmål.

Det, der især interesserer mig i denne her sammenhæng, ud over selvfølgelig en generel interesse, også i det, som miljøministeren har nævnt, er de såkaldte bilag 4-arter, altså arter, som vi, så vidt vi i SF har forstået direktivet, har en forpligtelse til både at beskytte i konkrete områder og at beskytte generelt, fordi de generelt er truede, og der er det vores opfattelse af situationen, at vi ikke lever op til den forpligtelse, der ligger i direktivet i forhold til de arter, der findes på bilag 4, fordi det er muligt at fjerne levesteder af afgørende betydning for disse arter.

Efter vores vurdering og tolkning af direktivet er det en forpligtelse, som vi skulle have levet op til for meget længe siden, men som der har været forskellige grunde til, at man ikke har levet op til indtil nu. Det kan være et spørgsmål om, at man har været meget grundig, at der har været nogle uafklarede ting, men det fjerner ikke forpligtelsen til at leve op til direktivet også på dette punkt. Så jeg skal spørge, om ministeren kan svare på det mere konkrete spørgsmål, eller om det er så konkret, at vi i givet fald skal følge det op ved en senere lejlighed?

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Ja, altså det, jeg kan sige omkring de her ting, er jo, at styrelsen har færdigbehandlet områderne i den vestlige del af Jylland, den såkaldte atlantiske biogeografiske region, og områderne er en-

deligt afgrænset og sendt til EU i efteråret 2001. Det vil så sige, at der skal vi jo her om, jeg tror, det er om en uge, til eksamen nede i Kommissionen og høre, om det er godt nok, og der vil det jo i hvert fald vise sig, om der skulle være nogle af dem på bilag 4, som ikke er i orden. Men mit indtryk er altså, sådan som jeg har spurgt, at vi regner med, at det nu er i orden. Styrelsen behandler nu høringssvar til områder i den resterende del af landet, den såkaldte kontinentale biogeografiske region. Her regner vi med, at behandlingen forventes færdig ultimo juni.

Tilsvarende må jeg sige, at de øvrige EU-lande også er i færd med at færdiggøre deres udpegningsområder, så vi får jo et samlet billede, men jeg har ikke ladet mig fortælle, at vi på det her område har et særligt problem. Faktisk har jeg modtaget de oplysninger, der siger, at vi har udpeget de områder, som vi mener, Kommissionen vil stille sig tilfreds med.

Jørn Jespersen (SF):

Det, som vi mener er problemet, er, at ejerne af bestemte områder, især skove, i dag har en legitim mulighed for at fjerne levesteder i strid med direktivet, fordi direktivets krav, når det drejer sig om bilag 4-arter, ikke er implementeret i dansk lov.

Jeg vil bare spørge, om ministeren er indstillet på at søge nærmere oplysning om den konkrete problemstilling og så vende tilbage, når det har været muligt at få de oplysninger, også set i lyset af, at Danmark er formand for en arbejdsgruppe, der skal udføre en del afklarende arbejde i denne her sammenhæng under vores formandskab. Det ville jo være rart, når man sidder i den position, og når man generelt har formandskabet, at have orden i eget hus, så kunne vi eventuelt ved en senere lejlighed få uddybet denne her problemstilling og så på den baggrund tage en diskussion af, om der er huller, der mangler at blive udfyldt?

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg kan bekræfte, at der jo har været en kritik, men ikke, at den havde udmøntet sig i, at vi så har ændret i det. Men der har været kritik fremme af manglende dansk implementering af habitatdirektivet, hvad angår private skovarealer, men der kan jeg netop bekræfte, hvad hr. Jørn Jespersen siger, at det jo ikke er sådan, at vi kan sige, det er dér eller dér, vi skal gøre noget, men Kommissionen har netop nedsat en arbejdsgruppe, der skal belyse habitatdirektivets be-

stemmelser og problemstillinger vedrørende beskyttelsen af bestemte arters yngle- og rasteområder, og jeg kan bekræfte, at Danmark deltager aktivt i denne her arbejdsgruppe.

Arbejdsgruppen skal så fremlægge resultatet af analysen i forbindelse med et møde til efteråret for alle EU's skov- og naturdirektører, og jeg kan så i øvrigt oplyse, at hovedtemaet for mødet netop er habitatdirektivets implementering.

Jeg synes, det kunne være en god aftale. Jeg finder det i hvert fald rigtigt at afvente resultatet af arbejdsgruppens analyse og den efterfølgende diskussion på skov- og naturdirektørmødet, som så også kan sammenholdes med, om vi skulle få nogen anmærkninger ellers. Vi vil så herefter have et bedre beslutningsgrundlag for det videre arbejde med beskyttelsen af de skovtilknyttede arter, men jeg vil godt sige til hr. Jørn Jespersen: Jeg synes bestemt, det er et synspunkt, der fortjener stor opmærksomhed, og jeg synes, vi skal bestræbe os i den grad på at overholde internationale aftaler. Det bør vi selvfølgelig også gøre, fordi det ellers er svært at gå ud bagefter og forlange det af andre, men jeg synes, det er fint, at vi vender tilbage og får en diskussion om det efter det her. Det er jeg meget indstillet på.

Kl. 17.40

Jørn Jespersen (SF):

Det tilsagn takker jeg for, og så tillader jeg mig at tolke ind i det, at det også betyder, at vi har fået ministerens tilsagn om, at vi i Folketinget får diskuteret den danske holdning forud for det pågældende møde. Jeg er enig i, at vi ikke kan fastlægge nogle endelige beslutninger, før resultatet af arbejdsgruppens arbejde foreligger. Men det ville jo være rart, at vi havde en afklaret og ambitiøs dansk holdning til det arbejde, der skal foregå med henblik på at få tolket direktivet på det her område.

Ministeren behøver sådan set bare at nikke for at bekræfte, at det er det, der ligger i vores fælles forståelse af det fortsatte arbejde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2263

27) Til miljøministeren af:

Jørn Jespersen (SF):

»Hvorfor vil ministeren kompensere landbruget for omkostningerne til overholdelse af den

generelle miljø- og naturlovgivning, overvejer regeringen tilsvarende økonomiske kompensationer til andre erhverv eller til husholdningerne for at overholde loven, og kan ministeren bekræfte, at Vandmiljøplan II ikke kompenserer landbruget for udgifterne til overholdelse af de generelle regler i Vandmiljøplan II?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til kommissorium (3. april 2002) for den arbejdsgruppe om rådighedsindskrænkning af arealanvendelsen på landbrugsejendomme, som regeringen og landbruget har besluttet at nedsætte, samt ministerens besvarelser af spørgsmålene nr. S 1692 (8. maj 2002) og nr. S 2130 (22. maj 2002).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Det er jo en debat, som jeg vil sige, vi har haft. Det er ikke helt det samme spørgsmål, men vi har i hvert fald diskuteret det her de to foregående onsdage. Derfor vil jeg sige, at jeg den 8. maj redegjorde for kommissoriet for den arbejdsgruppe, som er nedsat, og at det heraf fremgår, at arbejdsgruppen skal opstille kriterier for, hvornår fremtidige reguleringer, der medfører rådighedsindskrænkninger af arealanvendelsen på landbrugsejendomme, skal udløse kompensation.

Baggrunden herfor er regeringens ønske om at vende den utilfredsstillende udvikling i brugen af erstatningsfri reguleringer i forhold til den landbrugsmæssige arealdrift, som har fundet sted igennem de senere år.

Som jeg også præciserede den 8. maj, er analysen og behovet for kompensation begrænset til rådighedsindskrænkning af arealanvendelsen, hvorfor jeg ikke har fundet det relevant at brede den ud længere end til jordbruget. Dette er stadig min opfattelse.

Jeg redegjorde altså både den 8. maj og den 22. maj for, at flere af virkemidlerne til at opnå den ønskede kvælstofreduktion i forbindelse med VMP, altså Vandmiljøplan II, medfører kompensation for naturforbedringer til grundejerne. Jeg har på intet tidspunkt sagt, at der var tale om kompensation for overholdelse af generelle regler i Vandmiljøplan II, men netop præciseret, at der var tale om frivillige aftaler.

Men uanset denne forskel har jeg fundet det relevant at drage en parallel til overvejelserne om kompensation for fremtidige rådighedsind-

skrænkninger på landbrugsjord, fordi den økonomiske kompensation i forbindelse med Vandmiljøplan II-forliget blev brugt som middel til at opfylde forligspartiernes generelle, landsdækkende målsætning om reduktion af kvælstofudledning. Og som jeg sagde den 22. maj, synes jeg, at vi skal lade arbejdsgruppen gøre sit arbejde færdigt, så vi har et fornuftigt grundlag at føre de videre politiske drøftelser på.

Jørn Jespersen (SF):

Det her spørgsmål er lige så konstruktivt ment som det foregående, men jeg medgiver, at det er noget mere kritisk i sit indhold, end det foregående var.

Det er rigtigt, at spørgsmålet har været rejst nogle gange, men somme tider har svarene jo et indhold og en kvalitet, der gør, at det kan være nødvendigt at spørge igen for at komme frem til en afklaring af det, som spørgsmålet egentlig handlede om.

Jeg synes nu, jeg kan høre – og jeg vil så spørge, om det er rigtigt hørt – at miljøministeren endeligt bekræfter, om end indirekte, at Vandmiljøplan II ikke kompenserer landbruget for generelle miljøreguleringer, som alle skal efterleve. Det var jo det, striden gik på.

Nu bekræfter ministeren det indirekte, men kan vi ikke få det direkte, at Vandmiljøplan II ikke indeholder kompensationer for generelle miljøreguleringer? Der bliver altså ikke udbetalt penge for generelt at rette sig efter landets miljøregler. Den bekræftelse vil jeg gerne have.

Når jeg har fået den, så kan vi jo gå videre med diskussionen og sige: Jamen okay, man kan da godt drage en parallel til Vandmiljøplan II og sige, at vi altså her ønsker at kompensere for en generel regulering, men så kommer jo diskussionen: Hvorfor det? Hvorfor dette nye princip om, at på et bestemt område, der drejer sig om arealanvendelsen, altså om landbruget, skal der nu betales for at overholde landets miljøregler? Det skal der ikke i industrien, det skal der ikke i forbrugerkredse. Hvorfor skal landbruget så have penge for at overholde almindelige miljøregler, som alle andre skal rette sig efter uden kompensation? Hvad er det, der er så specielt ved arealanvendelsen og landbruget, at man her skal betales for, at man overholder reglerne?

Finder ministeren ikke, at det er en smule betænkeligt, at man indfører et princip, der hedder, at forurenere betales i stedet for det almindeligt anerkendte og indarbejdede princip om, at forurenere betaler?

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg vil kun sige, at jeg fuldt ud anerkender, at hr. Jørn Jespersen har gjort sig store anstrengelser for at stille spørgsmålet, så det var lige sådan ment. Men jeg kan altså kun sige, at jeg kan bekræfte det, som jeg lige har læst op, og jeg må minde om, og jeg ved godt, at det næppe vil tilfredsstille hr. Jørn Jespersen, men vi har altså diskuteret det her de to foregående onsdage.

Kl. 17.45

Jeg synes, det er helt i orden, at man stiller de spørgsmål, og jeg diskuterer dem også gerne hernede. Jeg må bare bede om forståelse for, at miljøministeren ikke ændrer det, han har sagt. Jeg siger gerne det samme én gang til i dag, som jeg har sagt lige før, men det bliver ikke anderledes, og sådan er det altså. Og det er den diskussion, vi også har haft for et par onsdage siden.

Selv om jeg har en dyb anerkendelse af folks ihærdighed, så har jeg altså ikke mere at tilføje.

Jørn Jespersen (SF):

Det bringer os desværre bare ikke ret meget længere, for det fører jo ikke debatten videre, at ministeren bekræfter, at han har sagt det, han har sagt.

Det, der er det helt præcise spørgsmål, og som jeg mener, ministeren har en forpligtelse til at svare på, er, om han kan bekræfte, at Vandmiljøplan II ikke indeholder kompensation for overholdelse af generelle miljøregler. Og jeg skal lade være med at spørge om andet, fordi det er det, der er kernen i hele diskussionen, og det er det, der skal svares på, før vi kan komme videre: Kan miljøministeren bekræfte, at Vandmiljøplan II ikke indeholder kompensation for overholdelse af generelle retningslinjer? Det kan der svares ja eller nej på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Bortfaldne spørgsmål

Spm. nr. S 2215

Formanden:

Spørgsmål nr. S 2215, der er stillet til beskæftigelsesministeren af fru Line Barfod, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, lød således:

Til beskæftigelsesministeren (22/5 2002) af:

Line Barfod (EL):

»Vil ministeren sikre, at ændringer i kommunernes incassoregler først sker efter en grundig behandling i Folketinget og Folketingets Kommunaludvalg?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Politiken den 22. maj 2002 har kommunerne en række ønsker om forenkling af incassoreglerne, som de ønsker skal inddrages i kommunalforhandlingerne. De nuværende regler på området bliver ofte udsat for kritik, og således er der også i denne samling fremlagt forslag til ændringer (B 50 og B 75). Spørgeren mener derfor, det vil være meget uheldigt, hvis nye ændringer gennemføres, uden at der har foregået en egentlig behandling i Folketinget.

Spm. nr. S 1795

Formanden:

Spørgsmål nr. S 1795, der er stillet til indenrigs- og sundhedsministeren af fru Tove Videbæk, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, lød således:

Til indenrigs- og sundhedsministeren (17/4 2002) af:

Tove Videbæk (KRF):

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre et tilstrækkeligt antal boligtilbud til psykiatriske patienter efter endt behandling?«

Skriftlig begrundelse

Baggrunden for spørgsmålet er, at en række psykiatriske patienter i Københavns Amt har ventet uacceptabelt længe på en passende bolig efter endt behandling. Således måtte 23 patienter i 2001 gennemsnitlig vente 320 dage på at få tilbudt en bolig ifølge en opgørelse fra amtet. Enkelte patienter har måttet vente helt op til 4 år.

Den lange ventetid er ifølge fagfolk til stor skade for patienterne. Således udtaler en patientrådgiver i Morgenavisen Jyllands-Posten den 11. april 2002, at der ikke er nogen tvivl om, at ventetiden skader patienternes mentale helbred. Patienterne bliver ifølge patientrådgiveren »så frustrerede over ventetiden, at de må lægges i bælte eller have mere medicin, end de ellers ville have behov for«. Videre er det patientrådgiverens opfattelse, at den lange ventetid tager livsmodet fra de psykiatriske patienter. Patienterne »får en frygt for, at de aldrig kommer væk fra den psykiatriske afdeling».

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af Folketinget Keld Albrechtsen, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 31. maj 2002 atter kan give møde i Tinget.

Søren Egge Rasmussens hvern som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Fra medlemmer af Folketinget Karina Sørensen og Jørn Dohrmann, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at de fra og med den 1. juni 2002 atter kan give møde i Tinget.

Hans Kristian Skibbys og Holger Gorm Petersens hvern som midlertidige medlemmer af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 30. maj 2002, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.47